

# VAHVUUSPERUSTAISEN TULEVAISUUSOHJAUKSEN KEHITTÄMISMATKA JA VAHTO-MALLI LAPIN KORKEAKOULUISSA

Toimittajat: Hyvärinen, Sanna; Kangastie, Helena; Löf, Jonna;  
Rautio, Krista; Riponiemi, Netta; Uusiautti, Satu



LAPIN YLIOPISTO  
UNIVERSITY OF LAPLAND

LAPIN AMK<sup>1</sup>  
Lapland University of Applied Sciences



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



Euroopan unioni  
Euroopan sisämarkkinat

## Julkaisutiedot

Lapin yliopisto, Rovaniemi 2021

VAHTO - Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kehittäminen -projektin julkaisu

Rahoittajat: Euroopan sosiaalirahasto, Lapin yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulu

ISBN 978-952-337-294-8 Vahvuusperustaisen ohjauksen kehittämismatka ja VAHTO-malli Lapin korkeakouluissa (PDF)

Julkaisun pysyvä osoite: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-294-8>



LAPIN YLIOPISTO  
UNIVERSITY OF LAPLAND

LAPIN AMK<sup>7</sup>  
Lapland University of Applied Sciences



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



Euroopan unioni  
Euroopan sosiaalirahasto

<b>LUKIJALLE.....</b>	<b>4</b>	2.2.3 Poikkitieteellisestä vertaisoppimisesta vauhtia vahvuuksien tunnistamiseen, Sofia Kari & Moona Naakka.....	<b>46</b>
<b>JOHDANTO.....</b>	<b>6</b>	2.2.4 Kirjasto oppimisympäristönä -opiskelijoiden toiveita Lapin korkeakoulukirjaston tilojen kehittämiseen, Kati Vuotisjärvi & Maija Koponen.....	<b>49</b>
<b>1. KOHTI VAHVUUSPERUSTAISTA TULEVAISUUSOHJAUSTA.....</b>	<b>8</b>	2.2.5 Vahvuuksista voimaa verkostajohtamiseen, Helena Kangastie.....	<b>52</b>
1.1 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT SUUNNAN NÄYTTÄJINÄ.....	9	<b>2.3 TYÖELÄMÄÄN JA TULEVAISUUTEEN SUUNTAAMISESSA.....</b>	<b>55</b>
1.2 EVÄITÄ KEHITTÄMISMATKALLE.....	16	2.3.1 Katse kirkkaana tulevaan –vahvuudet osana urasuunnittelua, Jonna Löf.....	56
<b>2. OHJAUSKOKEILUT KEHITTÄMISEN ASKELEINA.....</b>	<b>23</b>	2.3.2 Vahvuudet esiin ohjauskeskusteluissa, Hannele Niemi...!	61
2.1 KORKEAKOULUOPINTOJEN SUUNNITTELU- JA ALKUVAIHEESSA.....	24	2.3.3 Vahvuuksista voimaa opintoihin ja työelämään Sanna Hyvärinen.....	65
2.1.1 Vaihtoehtoiset koulutusvalinnat vahvuuksien pohjalta, Jonna Löf.....	25	2.3.4 Vahvuuksilla AMK-maisteriksi ja työelämän kehittäjäksi, Helena Kangastie.....	68
2.1.2 Vahvuusperustainen väylätesti, Aleksanteri Rahkonen.....	28	2.3.5 Vahvuudet repussa matkalla tulevaan, Helena Kangastie, Jonna Löf, Outi Mattila, Hannele Niemi, ja Minna Tuominen.....	72
2.1.3 Henkilökohtaiset arvot ja vahvuudet hoitotyön eettisen toiminnan perustana, Susanna Kantola.....	31	<b>3. VAHVUUSPERUSTAINEN TULEVAISUUSOHJAUS (VAHTO) -MALLI.....</b>	<b>77</b>
2.1.4 Omat kulttuuriset vahvuudet hoitotyön opiskelussa, Outi Mattila.....	35	3.1 MALLIN YDIN.....	78
2.2 KORKEAKOULUOPINTOJEN AIKANA.....	39	3.2 SUUNTAMERKKEJÄ KÄYTÄNTÖÖN.....	83
2.2.1 Vahvuuksien tunnistaminen ja käyttöönotto metsätalousinsinööriopintojaan aloittavien opiskelijoiden työkaluna, Minna Tuominen.....	40	<b>LOPPUSANAT.....</b>	<b>88</b>
2.2.2 Monitieteisyyden viidakosta ammatillisen uran hahmottamiseen syväohjauksen avulla, Mikko Vehkaperä....	42	<b>KIRJOITTAJAT.....</b>	<b>89</b>

# LUKIJALLE

---

Asiantuntijoiden työelämää ja työelämävalmiuksia koskevien tutkimusten mukaan tulevaisuuden työelämässä pärjää erityisesti ne, jotka osaavat tunnistaa valmiutensa ja vahvuutensa ja osaavat hyödyntää niitä uraa koskevissa ratkaisuissa ja tavoitteissa (esim. Onnismaa & Pasanen 2015; Uusiautti 2019). Tulevaisuuden työelämä edellyttää useiden asioiden yhtäaikaista hallintaa. Työelämän muutokset korostavat entisestään elinikäisen ja jatkuvan oppimisen merkitystä. Megatrendien nostamien uusien tiedollisten ja taidollisten osaamistarpeiden lisäksi tulevaisuudessa korostuvat niin kutsutut metataidot esimerkiksi itsensä johtaminen, vaativa kognitiivinen kyvykkyys, sopeutumis- ja oppimiskyky sekä sosiaaliset taidot. Tulevaisuuden työelämässä olennainen kysymys on, miten luodaan työtä ja vahvistetaan työelämän rakenteita, jotka tuottavat hyvinvointia sekä ihmisille että luonnolle. (Dufva, Salovjew-Wartiovaara ja Vataja, 2021.)

Omien vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen tukevat tulevaisuuden työssä tarvittavaa vahvaa itsensä johtamisen kykyä. Kansainvälisestikin jaetut näkemykset tulevaisuustutkimuksen parissa osoittavat, että nuorten on tärkeää tietää, mihin kaikkeen henkilökohtainen osaaminen taipuu. (OECD 2021). Kaiken opiskelun ohella tulisi korostaa osaamisidentiteetin ja minäkäsityksen aitoa hahmottamista - laajempaa perspektiiviä ja kokonaisuuksien ymmärrystä yksilötasolla, mikä tukee opiskelijan autonomista toimintaa uraa koskevissa valinnoissa.

*Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kehittämismatka ja VAHTO-malli Lapin korkeakouluissa* artikkelijulkaisu avaa positiiviseen psykologiaan perustuvaa vahvuusajattelua ja sen hyödyntämistä erityisesti korkeakouluopiskelijoiden ohjauksessa. Julkaisu kuvaa, mitä vahvuudet ovat ja miten ne ovat hyödynnettävissä opintojen eri vaiheissa: ennen, aikana ja jälkeen.

Artikkelit muodostavat yhdessä kokonaisvaltaisen katsauksen vahvuusperustaiseen tulevaisuusohjaukseen tarjoten näkökulmia vahvuuksien tunnistamiseen, hyödyntämiseen, kehittämiseen ja vahvistamiseen sekä tulevaisuuteen suuntaamiseen. Voisiko vastauksena tämän päivän haasteisiin ollakin huomion kohdistaminen vahvuusperustaisuuteen? Kääntäisimme katsemme vahvuuksiin ja niistä ponnistaen suuntaisimme kohti tulevaa?

Käsissäsi oleva julkaisu johdattelee sinut vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen maailmaan. Toivomme, että saat lukumatkasta kipinän oman opetus- ja ohjaustyösi kehittämiseen. Työkaluja käytännön ohjaustyöhön löydät *Vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus* -työkirjasta (Hyvärinen ym. 2021b) sekä *VAHTO-vahvuuskorteista* (Hyvärinen ym. 2021a).

Mukavaa lukumatkaa toivottavat,  
*VAHTO-projektiryhmän jäsenet Sanna Hyvärinen, Helena Kangastie, Jonna Löf, Krista Rautio, Netta Riponiemi ja Satu Uusiautti*

## Lähteet

Dufva, M., Salovjew-Wartiovaara, A. & Vataja, K. 2021. Työn tulevaisuudet megatrendien valossa. Sitra 2021. <https://www.sitra.fi/artikkelit/tyon-tulevaisuudet-megatrendien-valossa/> (Luettu 17.11.2021.)

Hyvärinen, S., Kangastie, H., Löf, J., Rautio, K., Riponiemi, N., & Uusiautti, S. 2021a. VAHTO-vahvuuskortit. Rovaniemi: Lapin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-291-7>

Hyvärinen, S., Kangastie, H., Löf, J., Rautio, K., Riponiemi, N., & Uusiautti, S. 2021b. Vahvuusperustaisen ohjauksen työkirja. Rovaniemi: Lapin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-293-1>

OECD. 2021. I am the Future of Work - Now What?! <https://futureofwork.oecd.org/en> (Luettu 9.11.2021.)

Onnismaa, J. & Pasanen, H. 2015. Identiteetit markkinoilla. Teoksessa K. Brunila, J. Onnismaa & H. Pasanen (toim.) Koko elämä töihin: Koulutus tietokykykapitalismissa. Tampere: Vastapaino, 245–281.

Uusiautti, S. 2019. Tunnista vahvuutesi ja menesty. Helsinki: Kirjapaja.

# JOHDANTO

*Sanna Hyvärinen, Helena Kangastie, Jonna Löf & Krista Rautio*

Työelämän hektisyys ja tulevaisuuden osaamistarpeet yksilö- ja yhteisötasolla haastavat osaamista edellyttävää jatkuvaa ja elinikäistä osaamisen kehittämistä. Taito tehdä tietoisia ja harkittuja omaan tulevaisuuteen liittyviä suunnitelmia ja ratkaisuja on urasuunnittelussa tärkeää. Urasuunnittelutaidot ovat elinikäisen oppimisen avaintaitoja, joita tarvitaan kaikissa opiskeluun ja työhön liittyvissä siirtymissä. Hyvät valmiudet omien vahvuuksien tunnistamisessa ja hyödyntämisessä auttavat opiskelijaa urasuunnittelussa.

Lapin korkeakoulut ovat olleet mukana aktiivisesti kehittämässä kansallisia ja alueellisia tieto-, neuvonta ja ohjauspalveluja urasuunnittelun tueksi ja sujuvien siirtymien varmistamiseksi (Kangastie 2017; Kangastie, Kantanen & Saari 2017; Saari 2018; Kangastie 2018). Korkeakouluissa on myös kehitetty ohjaustoimintaa osana pedagogisia käytänteitä. Kehittämistyön ja opiskelijapalautteiden tulosten perusteella kokonaisvaltaiselle ohjauksen kehittämiseksi on edelleen tarvetta. Vastauksena kehittämistarpeeseen korkeakoulut suunnittelivat ja toteuttivat VAHTO - Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kehittäminen-projektin (1.8.2019–31.12.2021). Keskeisenä tavoitteena oli tehostaa korkeakouluopiskelijoiden onnistumista urasuunnittelussa ja tulevaisuuden uratavoitteiden saavuttamisessa vahvuusperustaisen ohjauksen myötä.

Vahvuusperustaisessa ohjauksessa keskiössä ovat opiskelijoiden oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen ohjauksen avulla. Miten tuemme opiskelijoitamme tunnistamaan ja hyödyntämään vahvuuksiaan tulevaisuuden työelämässä? Miten voimme ohjauksessa antaa edellytyksiä opiskelijoiden hyvinvointiin ja menestykseen?

Vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus nojaa tutkittuun tietoon vahvuuksien hyödyntämisen yhteydestä hyvinvointiin. Vahvuuk-

sien tunnistaminen osana oman tulevaisuuden suunnittelua ilmentää positiivista psykologista pääomaa (Luthansym. 2004), jota suositellaan myös osaksi korkeakouluopintoja (Määttä & Uusiautti 2018). Vahvuusperustaisella tulevaisuusohjauksella tarkoitetaan laajaa ohjausajattelua, jossa tunnistetaan, mistä osa-alueista vahvuudet ja työelämävalmiudet koostuvat ja miten ne kytetään osaksi onnistunutta urasuunnittelua. Taustalla on ajatus, jonka mukaan myönteisten elämän- ja urastrategioiden valinta pohjaa kykyyn tunnistaa ja hyödyntää omia vahvuuksiaan. Vahvuusperustaisuus auttaa tekemään oman hyvinvoinnin ja uran kannalta myönteisiä ratkaisuja. Vahvuusperustaisen ohjauksen avulla opetus- ja ohjaushenkilöstö voi tukea korkeakouluopiskelijoita onnistuneissa valinnoissa, opinnoissa sekä työelämään siirtymissä. Lisäksi osaamisidentiteetin rakentuminen ja tulevaisuuden osajaksi sekä muutoksentekijäksi kasvaminen edellyttävät opiskelijan tulevaisuusajattelun tukemista (ks. Raudasoja, Heino & Rinne 2021).

Tämä artikkelijulkaisu koostuu kolmesta osiosta: Kohti vahvuusperustaista tulevaisuusohjausta, Ohjauskokeilut kehittämisen askeleina sekä Vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus (VAHTO) -malli. Ensimmäisessä osassa taustoitetaan vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen teoreettisia ja tutkimuksellisia lähtökohtia sekä kehittämistyön perustaa ja etenemistä. Toisessa osassa kuvataan vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen pilottikokeiluja, jotka avaavat erilaisia näkökulmia korkeakouluopiskelijoiden vahvuusperustaiseen ohjaukseen. Pilottiartikkelit ovat teemoitettuja mukailen opiskelijan opintopolkua. Kolmas osa avaa kehittämistyön tuloksena syntyneitä VAHTO-mallia ja suosituksia sen hyödyntämiseen. Artikkeleiden kirjoittajat ovat opettajia, ohjaajia, asiantuntijoita ja kehittäjiä Lapin ammattikorkeakoulusta ja Lapin yliopistosta.

Toivomme, että julkaisu tuottaa lukijoille mielenkiintoisia pohdintoja sekä uusia oivalluksia. Me Lapin korkeakouluissa jatkamme vahvuusperustaisen ohjauksen käyttöönottoa ja uutta luovan kehittämistyömme hedelmät ovat vapaasti kypsyttävissä ja jatkojalostettavissa muihinkin koulutusorganisaatioihin.

## Lähteet

Kangastie, H. 2017. Menestyjäksi Lapissa. Teoksessa H. Kangastie (toim.) TKI-hankkeista voimaa koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen. Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 13/2017. Rovaniemi: Lapin ammattikorkeakoulu, 19–23. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-185-6>

Kangastie, H. 2018. Tieto-, neuvonta- ja ohjaustoiminnan (TNO) hyviä käytänteitä. Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 10/2018. Rovaniemi: Lapin ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-234-1>

Kangastie, H., Kantanen, M-S. & Saari, P. 2017. Menestyjäksi Lapissa: Maakunnallinen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen strategia vuoteen 2025. Maakunnallinen aikuisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen strategia vuoteen 2020, strategian päivittämisen raportti. Sarja D. Muut julkaisut 3/2017. Rovaniemi: Lapin ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-178-8>

Luthans, F., Luthans, K. W. & Luthans, B. C. 2004. Positive psychological capital: beyond human and social capital. *Business Horizons* 47 (1), 45–50.

Määttä, K. & Uusiautti, S. 2018. The psychology of study success in universities. New York, NY: Routledge.

Raudasoja, A., Heino, S. & Rinne, S. 2021. Ohjauksella rakennetaan kestävää tulevaisuutta. *HAMK Unlimited Journal* 22.3.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202103197851> (Luettu 17.11.2021.)

Saari, P. 2018. Urasuunnittelulla työllistymiseen. eUraopas Lapin korkeakouluille ja korkeakoulutetuille. Sarja D. Muut julkaisut 3/2018. Rovaniemi: Lapin ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-233-4>





# **1 KOHTI VAHVUUSPERUSTAISTA TULEVAISUUSOHJAUSTA**

# 1.1 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT SUUNNAN NÄYTTÄJINÄ

*Satu Uusiautti, Sanna Hyvärinen, Jonna Löf & Helena Kangastie*

## Vahvuuksien merkityksestä korkeakouluopinnoissa

Nykymaailmassa pelkkä korkeakoulututkinto ei takaa menestystä työelämässä. Korkeakouluista valmistuvat opiskelijat tarvitsevat ammatillisten ja tieteellisten kompetenssien lisäksi myös ymmärrystä omasta inhimillisestä potentiaalistaan ja sen hyödyntämisestä niin opinnoissa kuin opintojen jälkeen (Krutkowski 2017; Pajares 2000). Tässä mielessä juuri vahvuusperustaiset lähestymistavat ovat herättäneet kiinnostusta useilla koulutustasoilla, kuten varhaiskasvatuksessa ja peruskoulutuksessa (ks. esim. Leskisenoja & Uusiautti 2017; Ranta, Uusiautti & Hyvärinen 2020). Korkeakoulutuksessa vahvuusperustaisuutta on tutkittu taajaan mutta suhteellisen sirpalemaisesti (ks. Proctor ym. 2011), eikä etenäkään vahvuusperustaisesta ohjauksesta ole tähän mennessä luotu systemaattista mallia, joka perustuisi empiiriseen testaamiseen (Duan, Ho, Tang, Li & Zhang 2014). Opinto- ja uraohjaus ovat toki vakiintuneita ja tutkittuja ohjauksen muotoja myös korkeakouluissa, mutta niihinkin vahvuusperustainen lähestymistapa hyvinvointiin on vasta tuloillaan (ks. myös Määttä & Uusiautti 2018). Vahvuusperustainen henkilöbrändäyskin on nostamassa päätään (Johnson 2017).

Tutkimukset osoittavat, että korkeakouluopiskelijat tarvitsevat yhä enemmän tukea opintoihinsa sekä kykynsä hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan myös tulevaisuudessa (Zhang 2016). Saaren, Mikkosen ja Vienon (2013) selvityksen mukaan korkeakouluopiskelijat eivät ole kuitenkaan kovin optimistisia työllistymisestään tai menestymisen mahdollisuuksistaan elämässä ylipäätään. Korkeakouluilla on siten merkittävä rooli siinä, miten ne pönkittävät optimistisuutta opiskelijoissaan ja tukevat heidän

myönteisiä valintojaan niin opintojen aikana kuin valmistumisen jälkeen. Tässä mielessä myös VAHTO-projektissa vahvuusajattelu yhdistyy tulevaisuusohjaukseen.

Kuinka tulevaisuuteen sitten suunnataan vahvuuksien avulla? Seligman (2011; ks. myös Seligman ym. 2009) peräänkuuluttaa hyvinvointitaitojen kouluttamista. Nimittäin, jos koulutus kohdistuu vain akateemisiin suorituksiin kiinnittämättä huomiota opiskelijoiden hyvinvointitaitojen karttumiseen, opiskelijat eivät välttämättä saavuta täyttä potentiaaliaan tai koe koulutustaan merkitykselliseksi. Yksi tapa lähestyä tätä haastetta on luoda opiskelijoille optimaalisia oppimiskokemuksia vahvuuksia tunnistamalla ja hyödyntämällä laajamittaisesti (ks. esim. Coleman 2009; Leskisenoja & Uusiautti 2019; Pajares 2000). Idea vahvuusperustaisessa lähestymistavassa on siinä, että se auttaa ymmärtämään inhimillisten vahvuuksien yhteyden hyvinvointiin ja onnellisuuteen sekä siten myös pahoinvoinnin ehkäisemiseen ja vaikeuksien kohtaamiseen (Gable & Haidt 2005; Niemiec & McGrath 2019; Seligman 2011). Vahvuusperustaisuudessa ei siten ole kyse elämän vastamäkien kieltämisestä tai kaihtamisesta, vaan itseä arvostavien ja myönteisten valintojen tekemisestä ja ylipäätään myönteisen toimijuuden tukemisesta (Uusiautti 2019). Onnellisuuden ja hyvinvoinnin huipentuma on kukoistamisen tila (Leskisenoja 2016; ks. myös Diener ym. 2010; Keyes 2007).

## Vahvuuksien luonnehdinta

Inhimilliset vahvuudet määritellään sellaisiksi myönteisiksi ominaisuuksiksi, jotka ovat tunnistettavissa ja opittavissa, kaikkien ulottuvilla (ks. Linley ym. 2009; Linley, Willars & Biswas-Diener 2010a). Tunnistamalla ja hyödyntämällä omia henkilökohtaisia ominaisvahvuuksiaan yksilön hyvinvointi ja elämän merkityksellisyden kokemus vahvistuvat (Seligman 2011). Nämä ovat niin sanotun aidon onnellisuuden rakennusaineita, kuten Seligman (2011) asiaa kuvaa.

Vahvuuksien määrittely ei silti ole aivan yksinkertaista (Quinlan, Swain & Vella-Brodrick 2012). Usein vahvuuksia voidaan rinnastaa kykyihin ja lahjakkuuksiin, mutta vahvuusperustaisuudessa vahvuudet viittaavat nimenomaan sellaisiin inhimillisiin piirteisiin, jotka kertovat siitä, millaisia olemme parhaimmillamme, mitkä piirteet saavat meidät kukoistamaan. Jotkut vahvuudet kuvaavatkin jotakuta niin hyvin, että voidaan puhua erityisvahvuuksista (Seligman 2011). Erityisvahvuuksia voi tunnistaa tilanteissa, joissa ihminen kokee erityistä tyytyväisyyttä ja itsensä toteuttamisen tunnetta. Siten erityisvahvuuksien hyödyntäminen tarjoaa mahdollisuuden myönteiseen toimijuuteen useilla elämän osaluilla, kuten työssä, opinnoissa, harrastuksissa ja ihmissuhteissa (Donaldson, Csikszentmihalyi & Nakamura 2011; Uusiautti 2019). Yleisesti ottaen tutkimuksissa on havaittu selkeää nousua hyvinvoinnissa ja elämään tyytyväisyydessä, kun vahvuuksia hyödynnetään tietoisesti päivittäin (Seligman 2011).

Lisäksi vahvuudet ovat yhteydessä sitoutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen sekä tehokkaaseen ja laadukkaaseen toimintaan ylipäättään (ks. Linley ym. 2009; Quinlan ym. 2012), mikä yhdistettynä vahvuuksien hyvinvointivaikutuksiin tekee niiden hyödyntämisestä erityisen mielekäästä myös korkeakouluopinnoissa. Vahvuusmääritelmille on yhteistä se, että vahvuus nähdään myönteisenä ominaisuutena, joka kertoo siitä, missä asioissa yksilö on luontaisesti hyvä ja aidoimmillaan ja kuinka niiden ominaisuuksien harjoittaminen synnyttää innostuksen, ilon ja virkistäytymisen tunteita uupumuksen ja väsymyksen sijaan (Salmela, Uusiautti & Määttä 2018; ks. myös Linley ym. 2010).

Vahvuusperustaisuutta on hyödynnetty ja yhdistetty moniin koulutuksen toimintoihin, eniten ehkä vahvuusperustaiseen opetukseen (Linkins ym. 2014; Leskisenoja 2016; O'Connell 2006; Yeager, Fisher & Shearon 2011; Salmela ym. 2018). Se tuottaakin hyödyllisen pohjan tarkastella myös opiskelijoiden vahvuusperustaista ohjausta ja tulevaisuuteen suuntautumista. Vahvuusperustaisessa opetuksessa ydinideana on se, että opettaja pyrkii huomiomaan opiskelijat yksilöinä sekä tunnistamaan ja tuomaan esiin

heidän yksilölliset vahvuutensa siten, että opiskelu tuottaa heille ahaa-elämyksiä omista kyvyistään, mahdollisuuksistaan ja potentiaalistaan sekä rakentaa myönteistä minäkuvaa itsestä oppijana, opiskelijana ja opiskeluyhteisön jäsenenä (Carman 2005; Linkins et al. 2014; Soria & Stubblefield 2016). Vahvuudet ovat siten muuttuvia ja mukautuvaisia, opeteltavissa ja opetettavissa olevia sekä ne ovat kaikille mahdollisia (Salmela ym. 2018; Tough 2012; Yeager ym. 2011).

Interventiot, jotka tähtäävät myönteisen minäkäsityksen ja identiteetin vahvistamiseen, tukevat myös psykologista hyvinvointia ja oppimistuloksia (Craven & Marsh 2008). Nämä havainnot tukevat myös vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kehittämisen merkitystä. Esimerkiksi internet-ohjaisessa tutkimuksessa, jossa oli mukana myös verokkiryhmä, havaittiin, että omien erityisvahvuuksien tunnistaminen lisäsi onnellisuutta ja vähensi masennusoireita pysyvästi (Seligman ym. 2005). Tämä vaikutus perustui nimenomaan myönteisen minäkuvan rakentumiselle, sillä intervention kohteena olleet oppivat itsestään myönteisiä asioita ja alkoivat omaksua optimisemmän elämänasenteen, jonka ilmensi myös omanarvontunnon kasvua ja kykyä tehdä valintoja omiin kiinnostuksiin ja vahvuuksiin nojaten. Sen lisäksi, että onnellisuuden taso nousee hyvinvointitaitojen kasvaessa, positiivisten vahvuusinterventioiden tuottama tietous omista vahvuuksista vahvistaa optimistisuutta ja toiveikkuutta luoden toiminnalle selkeän tulevaisuusperspektiivin. Ollessamme haastavissa toimintaympäristöissä ja muutosten keskellä vahva itsetuottamus ja optimistisuus tukevat sitkeyttä ja ponnistelun halua (Fredrickson 2001). Walkerin (2014) tutkimus korkeakouluopiskelijoiden tulevaisuusajattelun ja uraan liittyvän päätöksentekokyvyn tasosta tukee myös tarvetta vahvuusperustaisen ohjauksen kehittämiseksi ja opettajien ja ohjaajien tietoisuuden lisäämiselle.

## Esimerkkejä vahvuusinterventioista

Käytännössä vahvuusperustaisia interventioita on tehty lukuisia erilaisia. On monta tapaa lähestyä vahvuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä. Tutkimuksissa hyödynnetyt tekniikat ja menetelmät vaihtelevat henkilökohtaisista minikokeiluista (esim. Lopez, Teramoto Pedrotti & Snyder 2015) laajoihin kyvykkyyksien tunnistamisen kategorisointeihin ja toteutuneiden ja toteutumattomien vahvuuksien erotteluun (esim. Linley ym. 2010a). Esimerkiksi Bowersin ja Lopezin (2010) tutkimuksessa keskityttiin opiskelijoihin, jotka olivat erityisen taidokkaita hyödyntämään vahvuuksiaan (ks. myös Salmela & Uusiautti 2015). Usein vahvuustietämys linkitetään parempaan suoriutumiseen tai systemaattisempaan kykyjen tunnistamiseen, kun taas jotkut tähtäävät pikemminkin myönteisempien sosiaalisten suhteiden ja opiskeluympäristöjen kehittämiseen (esim. Louis 2011; Quinlan, Swain, Cameron & Vella-Brodrick 2014). Lisäksi on tärkeää ymmärtää, että itse vahvuusinterventio voidaan määritellä eri tavoin: siinä missä jotkut interventiot noudattavat positiivisen psykologian mukaista ajatusta vahvuuksista (Proyer, Gander, Wellenzhon & Ruch 2015; Wood et al. 2011), toiset voivat tavoitella yleisempää ymmärrystä vahvuuksista kohdistuen pikemminkin resursseihin tai vaikkapa lahjakkuuksiin (Clifton & Harter 2003).

Oppilaitoksissa toteutetuilla vahvuusperustaisilla interventioilla onkin usein niin sanottuja myönteisiä sivuvaikutuksia, vaikka tavoite olisikin alun perin ollut tukea yksilöiden kukoistamista (Quinlan ym. 2014). Toisaalta interventiot sisältävät ulottuvuuksia, jotka huomioivat ryhmädynamiikan, turvallisuudentunteen yhteisössä ja myönteisen vuorovaikutuksen vaikutukset (esim. Huusko, Ärelä & Uusiautti 2022; Leskisenoja & Uusiautti 2019). Sorian ja Stubblefielfin (2016) tutkimus 1421 ensimmäisen vuosikurssin yliopistolaisen keskuudessa osoitti merkittävän myönteisen yhteyden opiskelijoiden vahvuustietämyksellä ja heidän mielipiteellään siitä, että vahvuusharjoitukset kampuksella lisäävät myös heidän kuuluvuuden tunnettaan yliopistolla – tämä taasen todistettiin parempana sitoutumisena opintoihin ja opinnoissa pysymisenä, kun kohderyhmä siirtyi toiselle vuosikurssille.

Proctorin ym. (2011) interventiossa 218 opiskelijaa osallistui vahvuusperustaisiin harjoituksiin osana opintojaan. Harjoitukset sisälisivät luokassa tehtäviä harjoituksia, avoimia keskustelutuokioita ja tosi elämän harjoituksia kotitehtävinä. Lisäksi opiskelijoiden piti tunnistaa erityisvahvuuksiaan ja arvioida niitä. Interventio ei ainoastaan lisännyt opiskelijoiden elämään tyytyväisyyttä vaan vahvasti myös heidän itsetuntoaan. VAHTO-projektin näkökulmasta tämä on äärimmäisen kiinnostava havainto, sillä itsetunto on yksi myönteisen toimijuuden ja tulevaisuuteen suuntautumisen avainresursseista (ks. Manka, Larjovuori & Heikkilä-Tammi 2014). Samoin Linleyn ym. (2010a) tutkimuksessa, joka toteutettiin kolme kuukautta pitkänä vahvuusperustaisena interventiona 240 opiskelijan keskuudessa, opiskelijat alkoivat saavuttaa tavoitteitaan ja suoriutua opinnoissaan paremmin. Tässä interventiossa opiskelijoita opetettiin tunnistamaan ja havainnoimaan vahvuuksiaan ja samaan aikaan heidän suoriutumistaan mitattiin sekä yleisellä tasolla että suhteessa heidän henkilökohtaisiin tavoitteisiinsa. Havainnot olivat samankaltaisia myös Feldman ja Dreherin (2012) 90 minuutin vahvuusinterventiotutkimuksessa.

Tulevaisuusohjauksen näkökulmasta on myös kiinnostavaa tarkastella, miten tutkimukset ovat tarttuneet korkeakouluopiskelijoiden tulevaisuusorientaatioon. Horstmanshof ja Zimitat (2007) toteuttivat perustutkimuksen, jossa 347 australialaisen korkeakouluopiskelijan akateeminen orientaatio, aikakäsitys ja opiskeluprosessit analysoitiin. Tutkimuksessa havaittiin, että vahva tulevaisuusperspektiivi oli yhteydessä syvälliseen käsitteelliseen ajatteluun, parempaan suoriutumiseen, voimakkaampaan sinnikkyteen ja sisäiseen motivaatioon opinnoissa. Nämä ominaisuudet olivat myös yhteydessä opiskelijoiden itsetuntemukseen, mikä on myös vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen näkökulmasta merkittävä tutkimustulos. Stebletonin, Sorian ja Albeckerin (2012) tutkimuksessa vahvuuksiin painottuva opetussuunnitelma vaikutti paitsi myönteisesti minnesotalaisten yliopisto-opiskelijoiden tietoisuuteen omista vahvuuksistaan, minkä tutkijat ennakoivat vaikuttaneen myönteisesti myös heidän suurimpiin uravalintoihinsa ja tulevaisuutta koskeviin päätöksiinsä.

## Kohti kehittämistyötä VAHTO-projektissa

Kun kehitetään korkeakouluopiskelijoille sopivaa vahvuusperustaista tulevaisuusohjauksen mallia, on tärkeää ymmärtää, että interventiot, jotka on toteutettu erilaisissa ympäristöissä, kouluasteilla ja kulttuureissa, eivät välttämättä ole sellaisenaan sovellettavissa suomalaisissa korkeakouluissa (ks. Quinlan ym. 2012). Vaikka vahvuusperustaisten interventioiden myönteisten vaikutusten mekanismit ovat vielä osittain paljastamatta (Ghielen, van Woerkom & Meyers 2018), hyvinvoinnin, henkilökohtaisen kasvun ja sosiaalisten suhteiden laadun, yhteisöllisyyden näkökulmista vahvuusperustaisten toimintojen kehittäminen erilaisiin tarkoituksiin on kannatettavaa (van Woerkom & Meyers 2019).

Korkeakouluopiskelijat muodostavat erittäin heterogeenisen ryhmän ja että ohjaus voi kohdistua hyvin erityyppisiin tilanteisiin opiskelu-uran aikana. Siksi myös VAHTO-projektissa lähdettiin liikkeelle siitä ajatuksesta, että vahvuusperustaisen ohjauksen käytänteitä on syytä testata ja kehittää opiskelujen eri vaiheissa ja tilanteissa sekä erilaisten opiskelijaryhmien ja yksilöohjausmuotojen näkökulmista.

## Lähteet

Bowers, K. M. & Lopez, S. J. 2010. Capitalizing on personal strengths in college. *Journal of College and Character* 11 (1).

<https://doi.org/10.2202/1940-1639.1011>

Carman, T. J. 2005. *Strength-based teaching: the affective teacher, no child left behind*. Oxford: ScarecrowEducation.

Clifton, D. O. & Harter, J. K. 2003. Investing in strengths. Teoksessa A. K. S. Cameron, B. J. E. Dutton & C. R. E. Quinn (toim.) *Positive organizational scholarships: foundations of a new discipline*. San Francisco, CA: Berrett-Koehler Publishers, 111–121.

Coleman, J. 2009. “Well-being in schools: empirical measure, or politician’s dream?” *Oxford Review of Education* 35 (3), 281–292.

<https://doi.org/10.1080/03054980902934548>

Craven, R. G. & Marsh, H. W. 2008. The centrality of the self-concept construct for psychological wellbeing and unlocking human potential: implications for child and educational psychologists. *Educational & Child Psychology* 25 (2), 104–118.

Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D., Oishi, S. & Biswas-Diener, R. 2010. New well-being measures: short scales to assess flourishing and positive and negative feelings. *Social Indicators Research* 97 (2), 143–156.

Donaldson, S. I., Csikszentmihalyi, M. & Nakamura, J. 2011. *Applied positive psychology: improving everyday life, health, schools, work and society*. New York, NY: Routledge.

Duan, W., Ho, S. M., Tang, X., Li, T. & Zhang, Y. 2014. Character strength-based intervention to promote satisfaction with life in the Chinese university context. *Journal of Happiness Studies*, 15 (6), 1347–1361.

Feldman, D. B. & Dreher, D. E. 2012. Can hope be changed in 90 minutes? Testing the efficacy of a single-session goal-pursuit intervention for college students. *Journal of Happiness Studies* 13, 745–759.

<https://doi.org/10.1007/s10902-011-9292-4>

Fredrickson, B. L. 2001. The role of positive emotions in positive psychology: the broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist* 56 (3), 218–226.

Gable, S. & Haidt, J. 2005. What (and why) is positive psychology? *Review of General Psychology* 9, 103–110.

Ghielen, S. T. S., van Woerkom, M. & Meyers, M. C. 2018. Promoting positive outcomes through strengths interventions: A literature review. *Journal of Positive Psychology* 13, 573–585.

<https://doi.org/10.1080/17439760.2017.136516>

Horstmanshof, L. & Zimitat, C. 2007. Future time orientation predicts academic engagement among first-year university students. *British Journal of Educational Psychology* 77, 703–718.

Huusko, J., Äärelä, T. & Uusiautti, S. 2022. Strengthening positivity in the school culture. Teoksessa S. Hyvärinen, T. Äärelä & S. Uusiautti (toim.) *Research on Positive education and work - less struggling, more flourishing*. Newcastle Upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 61–75.

Johnson, K. 2017. The Importance of Personal Branding in Social Media: Educating Students to Create and Manage their Personal Brand. *International Journal of Education and Social Science* 4 (1).

Keyes, C. L. M. 2007. Promoting and protecting mental health as flourishing: A complementary strategy for improving national mental health. *American Psychologist* 62, 95–108.

Krutkowski, S. 2017. A strengths-based approach to widening participation students in higher education. *Reference Services Review* 45 (2), 227–241. <https://doi.org/10.1108/RSR-10-2016-0070>

Leskisenoja, E. 2016. Vuosi koulua, vuosi iloa: PERMA-teoriaan pohjautuvat luokkakäytänteet kouluiloin edistäjänä. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Leskisenoja, E. & Uusiautti, S. 2017. How to increase joy at school? Findings from a positive-psychological intervention at a Northern-Finnish school. *Education in the North* 24 (2), 36–55.

Leskisenoja, E. & Uusiautti, S. 2019. Human strength-spotting at school as the future foundation of “us” in the Arctic. Teoksessa S. Uusiautti & N. Yeasmin (toim.) Human migration in the Arctic: The past, present, and future. Singapore: Palgrave Macmillan, 239–261.

Linkins, M., Niemiec, R. M., Gillham, J. & Mayerson, D. 2014. Through the Lens of strength: a framework for educating the heart. *The Journal of Positive Psychology* 10 (1), 64–68.

Linley, P. A., Joseph, S., Maltby, J., Harrington, S. & Wood, A. M. 2009. Positive psychology applications. Teoksessa S. J. Lopez & C. R. Snyder (toim.) *The Oxford handbook of positive psychology*. Oxford: Oxford University Press, 35–47.

Linley, P. A., Nielsen, K. N., Gillett, R. & Biswas-Diener, R. 2010a. Using signature strengths in pursuit of goals: Effects on goal progress, need satisfaction, and well-being, and implications for coaching psychologists. *International Coaching Psychology Review* 5 (1), 6–16.

Linley, A., Willars, J. & Biswas-Diener, R. 2010b. *The strengths book. Be confident, be successful, and enjoy better relationships by realising the best of you*. Coventry: CAPP Press.

Lopez, S. J., Teramoto Pedrotti, J. & Snyder, C. R. 2015. *Positive psychology. The scientific and practical explorations of human strengths*. Los Angeles, CA: Sage.

Louis, M. C. 2011. Strengths interventions in higher education: The effect of identification versus development approaches on implicit self-theory. *Journal of Positive Psychology* 6 (3), 204–215.  
<https://doi.org/10.1080/17439760.2011.570366>

Manka, M.-L., Larjovuori, R.-L. & Heikkilä-Tammi, K. 2014. *Voimavarat käyttöön – miten kehittää psykologista pääomaa?* Tampere: Synergos.

Määttä, K. & Uusiautti, S. 2018. *The psychology of study success in universities*. New York, NY: Routledge.

Niemiec, R. M. & McGrath, R. E. 2019. *The power of character strengths. Appreciate and ignite your positive personality*. VIA Institute of Character.

O’Connell, D. 2006. Brief literature review on strength-based teaching and counselling. Ontario: Research and draft prepared for the Metropolitan Action Committee on Violence Against Women and Children (METRAC). <http://www.strengthsineducation.ca/uploads/2/2/0/0/22003628/strength.based.learning.lit.review.pdf>

Pajares, F. 2000. Toward a positive psychology of academic motivation. *Journal of Educational Research* 95 (1), 27–35.

Proctor, C., Tsukayama, E., Wood, A. M., Maltby, J., Eades, J. F. & Linley, P. A. 2011. Strengths Gym: the impact of a character strengths-based intervention on the life satisfaction and well-being of adolescents. *The Journal of Positive Psychology* 6 (5), 377–388.

Proyer, R. T., Gander, F., Wellenzohn, S. & Ruch, W. 2015. Strengths-based positive psychology interventions: a randomized placebo-controlled online trial on long-term effects for a signature strengths- vs. a lesser strengths-intervention. *Frontiers in Psychology* 6.  
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00456>

Quinlan, D., Swain, N. & Vella-Brodrick, D. A. 2012. Character strengths interventions: building on what we know for improved outcomes. *Journal of Happiness Studies* 13, 1145–1163.  
<https://doi.org/10.1007/s10902-011-9311-5>

Quinlan, D. M., Swain, N., Cameron, C. & Vella-Brodrick, D.-A. 2014. How ‘other people matter’ in a classroom-based strengths intervention: Exploring interpersonal strategies and classroom outcomes. *Journal of Positive Psychology* 10 (1), 77–89.  
<https://doi.org/10.1080/17439760.2014.920407>

Ranta, S., Uusiautti, S. & Hyvärinen, S. 2020. The implementation of positive pedagogy in Finnish early childhood education and care: a quantitative survey of its practical elements. *Early Child Development and Care*.  
<https://doi.org/10.1080/03004430.2020.1763979>

Saari, J., Mikkonen, J. & Vieno, A. 2013. Löytöretkiä tuntemattomalle manteeelle: Yliopisto-opiskelijoiden opiskeluaikainen työssäkäynti ja tulevaisuusodotukset, *Työpoliittinen aikakauskirja* 56 (2), 44–56.

Salmela, M. & Uusiautti, S. 2015. A positive psychological viewpoint for success at school – 10 characteristic strengths of the Finnish high-achieving students. *High Ability Studies* 26 (1), 117–137. <https://doi.org/10.1080/13598139.2015.1019607>

Salmela, M., Uusiautti, S. & Määttä, K. 2018. Strength-based teaching as the means to approach the most talented students. *Teoksessa S. Uusiautti & K. Määttä (toim.) New methods of special education*. Frankfurt am Main: Peter Lang, 243–263.

Seligman, M. E. P. 2011. *Flourish: a visionary new understanding of happiness and well-being*. New York, NY: FreePress.

Seligman, M. E. P., Steen, T., Park, N. & Peterson, C. 2005. Positive psychology progress. *American Psychologist* 60 (5), 410–421.

Seligman, M. E. P., Ernst, R. M., Gillham, J., Reivich, K. & Linkins, M. 2009. Positive education: Positive psychology and classroom interventions. *Oxford Review of Education* 35 (3), 293–311. <https://doi.org/10.1080/03054980902934563>

Soria, K. M. & Stubblefield, R. 2016. Knowing me, knowing you: building strengths awareness, belonging, and persistence in higher education. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice* 17 (3), 351–372. <https://doi.org/10.1177/1521025115575914>

Stebleton, M. J., Soria, K. M. & Albecker, A. 2012. Strength-based education into a first-year experience curriculum. *Journal of College & Character* 13 (2). <https://doi.org/10.1515/jcc-2012-1877>

Tough, P. 2012. *How children succeed. Grit, curiosity, and the hidden power of character*. Boston: Mariner Books.

Uusiautti, S. 2019. *Tunnista vahvuutesi ja menesty*. Helsinki: Kirjapaja.

Walker, T. 2014. *The role of future time perspective in career development: an examination of a structural model*. Akateeminen väitöskirja. Arizona State University, USA.

van Woerkom, M. & Meyers, M. C. 2019. Strengthening personal growth: The effects of a strengths intervention on personal growth initiative. *Journal of Occupational and Organizational Psychology* 92, 98–121. <https://doi.org/10.1111/joop.12240>

Wood, A. M., Linley, P. A., Maltby, J., Kashdan, T. B. & Hurling, R. 2011. Using personal and psychological strengths leads to increases in well-being over time: a longitudinal study and the development of the strengths use questionnaire. *Personal and Individual Differences* 50 (1), 15–19. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.08.004>

Yeager, J. M., Fisher, S. W. & Shearon, D. N. 2011. *Smart strengths. A parent-teacher-coach guide to building character, resilience, and relationships in youth*. New York, NY: Kravis Publishing.

Zhang, Z. 2016. Lifelong guidance: how guidance and counselling support lifelong learning in the contrasting contexts of China and Denmark. *International Review of Education* 62 (5), 627–645. <https://doi.org/10.1007/s11159-016-9594-1>



## 1.2 EVÄITÄ KEHITTÄMISMATKALLE

*Jonna Löf, Helena Kangastie, Krista Rautio, Sanna Hyvärinen & Satu Uusiautti*

### Kehittämistyön lähtökohtia

Tässä artikkelissa kuvaamme vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kokonaisvaltaista kehittämistyötä. VAHTO - Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kehittäminen-projektissa kehitimme korkeakouluopiskelijoiden ohjauksen käytäntöjä ja menetelmiä sekä rakensimme näistä koostuvan, korkeaopiskelijoiden tarpeisiin ja työelämän haasteisiin vastaavan VAHTO-mallin yhdessä korkeakoulujen henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Kehittämistyötä tehtiin tutkimuksen, soveltavan tutkimuksen sekä käytännönläheisten ja osallistavien kehittämistoimenpiteiden merkeissä.

*Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen* kehittämisessä hyödynnetään ja yhdistellään nimen mukaisesti vahvuusperustaisen ja tulevaisuusohjauksen menetelmiä ja lähestymistapoja. Vahvuuksien tunnistaminen osana oman tulevaisuuden suunnittelua ilmentää positiivista psykologista pääomaa (ks. esim. Luthans ym. 2004). Onnistuneessa siirtymässä työelämään tämän on todettu olevan jopa merkityksellisempiä kuin akateeminen tai perinteinen kouluosaaminen (esim. Diener & Seligman 2002). Vahvuusperustainen ohjaaminen perustuu ajatukselle, jonka mukaan myönteisten elämän- ja urastrategioiden valinta pohjaa kykyyn tunnistaa ja hyödyntää omia vahvuuksia (Uusiautti 2019). Vahvuusperustaisen ohjauksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa tekemään oman hyvinvoinnin ja uran kannalta myönteisiä ratkaisuja ja valintoja. Valmistautuminen tulevaisuuteen on jatkuva prosessi, joka sisältyy kaikkiin opiskelu- ja urakehityksen pisteisiin ja sen tietoinen harjoittaminen on tärkeää. Vahvuutensa tunnistava opiskelija pystyy tietoisesti ja yksilöllisesti hyödyntämään omia resurssejaan urasuunnittelussa ja ylipäättään elämässä. Tule-

vaisuusohjauksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa tunnistamaan erilaisia mahdollisuuksia ja vaihtoehtoisia reittejä sekä näkemään tulevaisuus avoimena, useita erilaisia vaihtoehtoja sisältävänä elämänvaiheena (Ahvenainen ym. 2017).

Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen taustalla ovat kansainväliset, kansalliset ja alueelliset linjaukset sekä strategiat, kuten Eurooppalainen elinikäinen ohjauspolitiikka (European Lifelong Guidance Policy Network 2016), Jatkuvan oppimisen kehittäminen (OKM 2019), Kohti elinikäistä oppimista - Yhteinen tahtotila, rahoituksen periaatteet ja muutoshasteet (Sitra 2019), Elinikäisen ohjauksen strategia 2020–2030 (Valtioneuvosto 2020a), Pitkospuilta Revontulille-Lapin jatkuvan oppimisen strategia vuosille 2021–2025 (Kangastie ym. 2020) sekä Menestyjäksi Lapissa: Maakunnallinen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen strategia vuoteen 2025 (Kangastie, Kantanen & Saari 2017). Lisäksi tulevaisuusajattelussa otetaan huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelman Agenda 2030 sisällöt (vrt. Valtioneuvosto 2020b).

Vahvuusajattelu on sisällytetty myös Lapin korkeakoulukonsernin strategiaan. Lapin korkeakoulukonsernin (LUC) strategian visiona 2030 on olla luova edelläkävijä: vastuullinen arktinen korkeakouluyhteisö. Myös strategian mahdollistajiin eli yhteisiin LUC-ohjelmiin on kiinnitetty vahvuusperustaisuus näkökulma. Study+ ohjelman tavoitteena on, että vuonna 2030 Lapin korkeakoulukonsernin koulutus ilmentää syvällistä vahvuusperustaista ja opiskelijälähtöistä pedagogista osaamista ja digihuijpuukkuutta monimuotoisessa opetuksessa ja ohjauksessa sekä koulutuksessa. Work+ ohjelmantavoitteena on puolestaan se, että vuonna 2030 Lapin korkeakoulukonsernin hyvinvointiohjelma on luonut dynaamiset puitteet henkilökunnan ja opiskelijoiden proaktiiviselle ja vahvuusperustaiselle toiminnalle, joka ilmentää korkeakouluyhteisön kokonaisvaltaista hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. (Lapin korkeakoulustrategia 2030). Vahvuusajattelun näkyminen Lapin korkeakoulustrategiassa luo myös perustan kehittämistyön tulosten juurtumiseksi käytäntöön.

## Kehittämistoimenpiteet

Lappilaisen kehittämistyön ainutlaatuisuus ja uutuusarvo piilee siinä, että se tuottaa uudentyyppisen ohjauksen mallin ja käytänteitä Lapin korkeakouluihin ja hyödynnettäväksi myös korkeakoulujen ulkopuolella. Ohjauksessa korostuvat opiskelijan kyky nähdä ja tunnistaa omat osaamisalueet ja vahvuudet sekä kyky tehdä uravalintoja, jotka tukevat näitä.

### KESKEISIÄ TOIMENPITEITÄ

1. tutustua ura- ja tulevaisuusohjauksen käytänteisiin ja menetelmiin vertailukehittämisen keinoin,
2. selvittää korkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä ja ohjaustarpeita,
3. kehittää vahvuusperustaista ohjausta korkeakouluissa osallistavissa työpajoissa,
4. toteuttaa vahvuusperustaisen ohjauksen pilotteja korkeakouluissa sekä
5. muotoilla projektin kokemusten ja hyvien käytäntöjen pohjalta Vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus VAHTO-malli.

**Ensimmäisessä toimenpiteessä tutustuttiin ura- ja tulevaisuusohjauksen käytänteisiin ja menetelmiin.** Vertailukehittäminen tarkoittaa oman toiminnan vertaamista toisten toimintaan, usein parhaaseen vastaavaan käytäntöön (Anand & Kodali 2008). Sen perusidea on toisilta oppiminen ja oman toiminnan kyseenalaistaminen. Tässä kehittämistyössä tutustuttiin kansainvälisellä ja kansallisella tasolla hyödynnettyihin ihmisen kokonaisvaltaisuuden huomioiviin vahvuusperusteisiin ohjausteorioihin, uraohjauskäytänteisiin sekä ohjauksen työkaluihin ja menetelmiin. Tavoitteena oli luoda kokonaiskuvaa omien vahvuuksien ja resurssien täsmällisestä tunnistamisesta ja hyödyntämisestä sekä uratapahtumien nimeämisen ja ymmärryksen käytänteistä. Tutkimusanalyysissä käytiin läpi kansainvälisiä ja kansallisia tutkimuksia ja aineistoja, erityinen huomio oli korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa tehdyissä interventioissa. Projektiryhmä tutustui myös ohjauskäytänteistä tuotettuun materiaaliin, vahvuusperustaisuuteen ja tulevaisuusohjaukseen pohjautuviin ohjauksen työkaluihin ja menetelmiin sekä hyödynsi korkeakouluverkostoja vertailukehittämisessä.

Lisäksi analysoitiin viiden ammatillisen opettajakorkeakoulun ja kahden yliopiston opinto-ohjaajien koulutuksen opetussuunnitelmien sisältöjä ja toteutuksia. Analyysi osoitti, että opetussuunnitelmien sisällöissä ja opintojaksojen nimissä ei esiintynyt eikä sellaisenaan mainittu vahvuusperustaisuutta tai tulevaisuusohjausta. Tarkempi opetussuunnitelmien toteutukseen liittyvä tarkastelu ja saatu lisätieto toivat esille sen, että vahvuusperustaista tulevaisuusohjausta kuvattiin toteutuksissa sekä osaamistavoiteina ja menetelminä että koulutusta läpileikkaavana ajatteluna.

**Projektin toisena toimenpiteenä selvitettiin korkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä ja ohjaustarpeita.** Opintojen aikainen vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus Lapin korkeakouluissa -kyselyn avulla selvitettiin vahvuusperustaisen ohjauksen lähtökohtia. Kyselyssä Lapin korkeakouluista valmistuneilta kysyttiin, millaisissa yhteyksissä he olivat tunnistaneet vahvuuksiaan, millaista ohjausta he olivat siinä saaneet ja kuka heitä oli ohjannut.

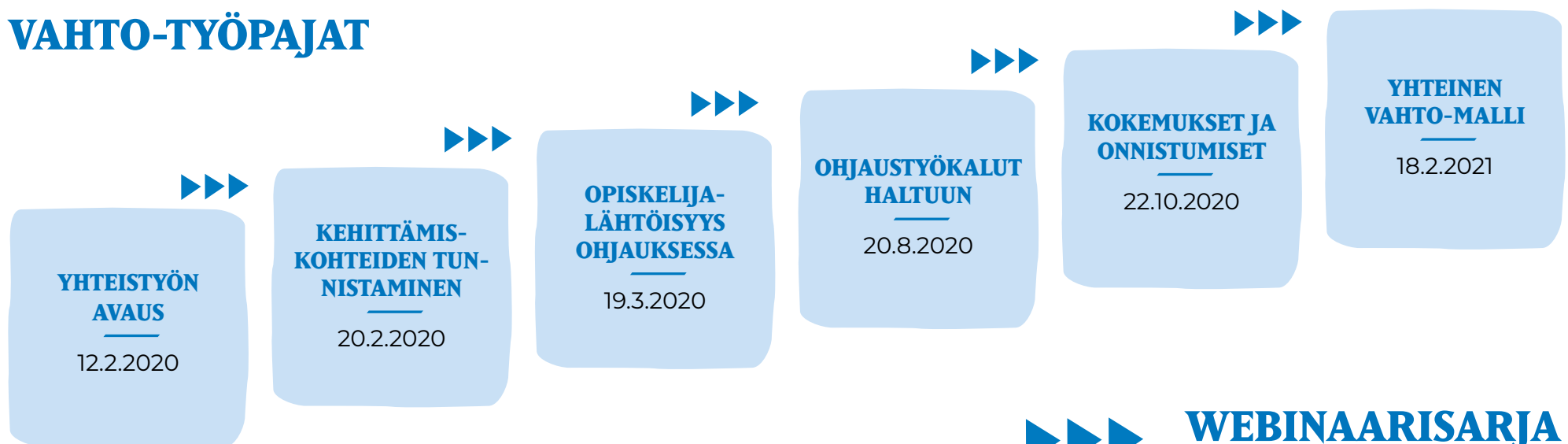
Kutsu osallistua kyselyyn lähetettiin vuoden 2019 marraskuussa yhteensä 6180 Lapin korkeakouluista valmistuneelle. Heistä 5083 oli tehnyt tutkintonsa ammattikorkeakoulussa ja 1097 yliopistossa. Vastaajia oli 309, joista 233 ammattikorkeakoulusta ja 76 yliopistosta valmistuneita. Kokonaisvastausprosentti oli 5 %. Yliopistotutkinnon suorittaneista vastasi 6,9 % ja AMK-tutkinnon suorittaneista 4,6 %. Ohjausta antavia tahoja ja ohjaustilanteita selvitettiin määrällisillä ja laadullisilla kysymyksillä sekä vastausten analysoinnilla. Kyselyaineistosta tuotettiin raportti Lapin korkeakouluista valmistuneiden näkemyksiä vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta (Hyvärinen ym. 2020; Kangastie & Löf 2020). Lisäksi aiheesta tuotettiin tieteellinen artikkeli Fostering a Successful Life Through a Strength-Based Approach in Higher Education Guidance (Hyvärinen ym. 2021a).

Kyselyaineiston tulosten perusteella voidaan todeta, että vahvuusperustaista tulevaisuusohjausta tulisi antaa opiskelijoille opintopolun eri vaiheissa. Opiskelija voi saada merkityksellistä ohjausta

monelta eri taholta. Vastauksien perusteella vahvuusperustaista tulevaisuusohjausta voidaan kehittää monesta eri näkökulmasta. Tärkeimpänä lähtökohtana voidaan kuitenkin nähdä opiskelijalähtöisyys, jolla tarkoitetaan sitä, että ohjaus perustuu opiskelijan tarpeisiin. Tärkeää on, että ohjaus tukee opiskelijaa muuttuvissa tarpeissa. (Hyvärinen ym. 2020)

**Kolmantena toimenpiteenä järjestettiin opetus- ja ohjaushenkilöstölle osallistavat työpajat.** VAHTO-työpajat toteutettiin palvelumuotoilun prosessin mukaisesti (kuva 1) ja opiskelijoita kuultiin palvelumuotoiluprosessin ”asiakkaina”. Teemoitetut työpajat sisälsivät vahvuusperustaisuuteen ja tulevaisuusohjaukseen liittyviä asiantuntija-alustuksia, toiminnallista työskentelyä ja kokemusten jakamista. Työpajoilla oli keskeinen merkitys osallistujien osaamisen kehittämisenä. Saadun palautteen perusteella työpajat antoivat uusia välineitä ja ideoita työhön sekä innostivat oman työn kehittämiseen.

## VAHTO-TYÖPAJAT



Kuva 1. VAHTO-työpajat ja osaamisen kehittyminen

**WEBINAARISARJA**  
Syksy 2021

**Neljäs toimenpide oli toteuttaa vahvuusperustaisen ohjauksen pilotteja Lapin korkeakouluissa.** Ohjatut pilottikokeilut toteutuivat kiinteässä yhteydessä VAHTO-työpajoihin. Pilotoinnit sijoittuivat opintopolun eri vaiheisiin ja erityyppisiin ohjaustilanteisiin korkeakoulu-opintoja suunnittelevien sekä korkeakouluopiskelijoiden parissa. Tähän julkaisuun on koottu kokemusartikkeleita ohjauspiloteista (kuva 2). Kokemusartikkeleissa pilotoijat kuvaavat toteutusta, käytettyjä menetelmiä ja saatuja kokemuksia. Pilotit on kuvattu tarkemmin luvun kaksi (2) artikkeleissa. Toivomme pilotointien avaavan uusia ajatuksia ja näkökulmia jokaiselle opetus- ja ohjaustyötekeväälle oman työnsä kehittämiseen. Toivomme artikkelien antavan vinkkejä, kuinka vahvuuksia voi tuoda eri tavoin osaksi opiskelijan opintopolkua, opintoja ja ohjausta.

## VAHVUUSPERUSTAISET PILOTIT OPISKELIJAN POLULLA



Kuva 2. Pilotoinnit opintopolun varrella

Ohjaukäytänteitä pilotoineet ohjaajat ja opettajat, jotka osallistuivat myös VAHTO-työpajoihin, saivat hakea Open Badges -osaamismerkkejä tunnustuksena vahvuusperustaisen tulevaisuusohjausosaamisen kehittämisestä (kuva 3).



**Vahvuusperustaisen  
ohjauksen perehtyjä**

University of Lapland



**Vahvuusperustaisen  
ohjauksen harjaantuja**

University of Lapland



**Vahvuusperustaisen  
ohjauksen soveltaja**

University of Lapland



**Vahvuusperustaisen  
ohjauksen kehittäjä**

University of Lapland

*Kuva 3. Osaamisen hankkiminen VAHTO-Open Badges*

**Viidentenä toimenpiteenä oli muotoilla projektin kokemusten ja hyvin käytäntöjen pohjalta Vahvuusperustainen ohjaus (VAHTO) -malli.** Kehittämistyön lopputulemana syntyi malli, joka koostuu korkeakouluopiskelijoiden opintopolun eri vaiheisiin liittyvistä ohjauksen viitekehyksistä sekä vahvuusperustaisen ohjauksen prosessista, toimintatavoista ja menetelmistä. VAHTO-mallia esiteltiin myös kansainvälisessä IPPA (The International Positive Psychology Association) konferenssissa (Hyvärinen ym. 2021b). VAHTO-mallia kuvataan tarkemmin julkaisun osiossa kolme.

Kehittämistyön loppuvaiheessa tuotettiin vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen neliosainen webinaarisarja:

## WEBINAARISARJA

1. Vahvuudet ja tulevaisuuteen orientoituminen
2. Korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointi ja ohjaus
3. Vahvuuksien hyödyntäminen työelämässä
4. Vahvuusperustainen ohjaus: ideoita käytännön hyödyntämiseen opettajille ja ohjaajille

Webinaarisarja mahdollisti laajemman osallistujajoukon tutustumisen vahvuusperustaiseen tulevaisuusohjaukseen sekä levitti tietoa ja hyviä käytänteitä kehittämisestä.

## Kehittämistyöstä arkeen jääviin käytänteisiin ja lopputuotoksiin

Kehittämistoimenpiteet ovat edistäneet ohjaajien ohjausosaamisen kehittymistä ja VAHTO-mallin rakentamista. VAHTO-mallin lisäksi olemme tuottaneet VAHTO-vahvuuskortit (Hyvärinen ym. 2021c) ja Vahvuusperustaisen ohjauksen työkirjan (Hyvärinen ym. 2021d).

Toivomme, että jokainen opettaja ja ohjaaja sisällyttää tietoisemmin työhönsä opiskelijoiden vahvuuksia tunnistavia ja tukevia aineksia. Tuotetut kehittämistyön tulokset antavat eväitä ja käytännön työkaluja vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen harjoittamiseen. Tavoitteemme on, että vahvuusperusteinen tulevaisuusohjaus kiinnittyy luontevaksi osaksi korkeakouluopiskelijoiden ohjaustyöhön.

## Lähteet

- Ahvenainen, M, Heikkilä, K, Jokinen, L, Miettinen, S, Ollila, J, Pietikäinen, N & Vuorisalo, K. 2017. Tulevaisuus – paljon mahdollista! Tulevaisuusohjauksen työkirja. <https://tulevaisuusohjaus.fi/wp-content/uploads/2018/05/Tulevaisuusohjaus-2.0.pdf> (Luettu 17.11.2021.)
- Anand, G. & Kodali, R. 2008. Benchmarking the benchmarking models. *Benchmarking: An International Journal* 15(3), 257–291. doi: 10.1108/14635770810876593.
- Diener, E. & Seligman, M. 2002. Very Happy People. *Psychological Science* 13 (1), 81-84. <https://doi.org/10.1111/1467-9280.00415>
- European Lifelong Guidance Policy Network. 2016. Suuntaviivoja elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikalle ja palvelujärjestelyille: yhteiset tavoitteet ja periaatteet EU:n jäsenmaille ja komissiolle. ELGPN Tools No. 6. Jyväskylä: Kirjapaino Kariteam. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-6560-0>
- Hyvärinen, S., Kangastie, H., Kari, S., Löf, J., Naakka, M. & Uusiautti, S. 2021a. Fostering a Successful Life through a Strength-Based Approach in Higher Education Guidance. Teoksessa S. Hyvärinen, T. Äärelä & S. Uusiautti (toim.) *Research on Positive education and work - less struggling, more flourishing*. Newcastle Upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 76–93.
- Hyvärinen, S., Kangastie, H., Kari, S., Löf, J., Naakka, M. & Uusiautti, S. 2020. Lapin korkeakouluista valmistuneiden näkemyksiä vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta. Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 21/2020. Rovaniemi: Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-373-7>
- Hyvärinen, S., Kangastie, H., Kari, S., Koskela, P., Löf, J., Naakka, M. & Uusiautti, S. 2021b. Strength-Based Guidance During Higher Education—Toward a Holistic, Future-Oriented Model. Gallery presentation, 7th IPPA World Congress: Wellbeing, The International Positive Psychology Association from July 15-18, 2021, virtual online.
- Hyvärinen, S., Kangastie, H., Löf, J., Rautio, K., Riponiemi, N., & Uusiautti, S. 2021c. VAHTO-vahvuuskortit. Rovaniemi: Lapin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-291-7>
- Hyvärinen, S., Kangastie, H., Löf, J., Rautio, K., Riponiemi, N., & Uusiautti, S. 2021d. Vahvuusperustaisen ohjauksen työkirja. Rovaniemi: Lapin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-293-1>
- Kangastie, H. & Löf, J. 2020. VAHTO-Vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus-hankkeen kyselyn alustavia tuloksia Lapin ammattikorkeakoulussa. Pohjoisen tekijät -Lapin ammattikorkeakoulun asiantuntijablogi. <https://www.lapinamk.fi/blogs/VAHTO---Vahvuusperustainen-tulevaisuusohjaus--hankkeen-kyselyn-alustavia-tuloksia-Lapin-ammattikorkeakoulussa/40628/e6a62226-8d58-46ca-927e-d843f723ee80> (Luettu 17.11.2021.)
- Kangastie, H., Kantanen, M-S & Saari, P. 2017. Menestyjäksi Lapissa: Maakunnallinen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen strategia vuoteen 2025. Sarja D. Muut julkaisut 2/2017. Rovaniemi: Lapin ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-176-4>
- Kangastie, H., Koski, A. & Kuisma, L. (toim.) 2020. Pitkospuilta Revontulille-Lapin jatkuvan oppimisen strategia vuosille 2021–2025. Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 20/2020. Rovaniemi: Lapin ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021091746439>
- Lapin korkeakoulustrategia. 2030. <https://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Strategia> ja <https://www.ulapland.fi/FI/Yliopisto/Nain-toimimme/Strategia> (Luettu 17.11.2021.)
- Luthans, F., Luthans, K. W. & Luthans, B. C. 2004. “Positive Psychological Capital: Beyond Human and Social Capital.” *Business Horizons* 47 (1), 45–50.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM). 2019. Jatkuvan oppimisen kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:19. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-641-6>
- Sitra. 2019. Kohti elinikäistä oppimista: Yhteinen tahtotila, rahoituksen periaatteet ja muutosaasteet. Sitran selvityksiä 150. Helsinki: Erweko.
- Uusiautti, S. 2019. Tunnista vahvuutesi ja menesty. Helsinki: Kirjapaja.
- Valtioneuvosto 2020a. Elinikäisen ohjauksen strategia 2020–2023 ELO-foorumi. Valtioneuvoston julkaisuja 2020:3. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-536-8>
- Valtioneuvosto 2020b. Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta: Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa. Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2020:7. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-942-4>

# 2 OHJAUSKOKEILUT KEHITTÄMISEN ASKELEINA

## 2.1 KORKEAKOULUOPINTOJEN SUUNNITTELU- JA ALKUVAIHEESSA

---

Korkeakouluopintojen suunnittelu- ja alkuvaihetta käsittelevät pilottiartikkelit muodostavat kivijalan vahvuusperustaiselle tulevaisuusohjaukselle korkeakouluissa. Aluksi Jonna Löf tarkastelee vaihtoehtoisia koulutusvalintoja vahvuuksien pohjalta, jonka jälkeen Aleksanteri Rahkonen esittelee artikkelissaan vahvuusperustaisen väylätestin. Susanna Kantolan artikkeli avaa henkilökohtaisia arvoja ja vahvuuksia hoitotyön eettisen toiminnan perustana sekä lopuksi Outi Mattila nostaa esille omat kulttuuriset vahvuuden hoitotyön opiskelussa.

## 2.1.1 VAIHTOEHTOISET KOULUTUSVALINNAT VAHVUUKSIEN POHJALTA

Jonna Löf

### Vahvuusperustainen koulutusvalintatesti

#### Kohderyhmä

Kaikki korkeakouluopinnoista kiinnostuneet

#### Tarkoitus

Tavoitteena on antaa näkökulmia ja selkeyttää urasuunnittelua johdattamalla vaihtoehtoihin koulutusvalintoihin vahvuuksien pohjalta

#### Toteutustapa

Yksilö- ja/tai ryhmäohjaus

#### Työkalut

Itse tehty koulutusvalintatesti

### Taustaa ja tavoitetta

Kohtaan työssäni Lapin ammattikorkeakoulun opiskelumahdollisuuksia, alaa ja koulutusvalintoja pohtivia henkilöitä ja erilaisia ryhmiä. Pilottini idea syntyi pohdinnoista yhdistää vahvuudet ja koulutusvalinnat yhteen. Koin, että Lapin ammattikorkeakoulun koulutuksiin ohjaava koulutusvalintatesti toisi hyvän lisän uraohjaus- ja markkinointityöhöni avoimessa ammattikorkeakoulussa.

Pilottina tein vahvuuksiin pohjautuvan koulutusvalintatestin. Testin tavoitteena on selkeyttää urasuunnittelua ja johdattaa vaihtoehtoihin tulevaisuuden koulutusvalintoihin. Pilotoinnissa koulutusvalintatestin tekevä pääsee leikkimielisen testin avulla kurkistamaan mihin omat vahvuudet voisivat hänet johdattaa osana urasuunnittelua. Testi tarjoaa korkeakoulupolkua pohtivalle näkökulmia ja erilaisia vaihtoehtoja koulutusvalintojen tueksi.

### Pilotin toteuttaminen

Rakensin testin Petersonin ja Seligmanin (2004) vahvuusluokittelun pohjalta. Testi perustuu vahvuusluokitukseen kuudesta hyveestä ja 24 luonteenvahvuudesta. Lisäksi testin taustalla on VAHTO-hankkeessa tehty Lapin korkeakouluista valmistuneiden näkemyksiä vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta -kyselyaineisto (Hyvärinen ym. 2020). Kyselyn vastausvaihtoehdoissa on hyödynnetty myös Lapin ammattikorkeakoulun markkinointimateriaalia ja koulutuskuvauksia.

Pilotoinnin suunnitteluvaiheessa kartoitin erilaisia testityökaluja, joilla koulutusvalintatestin voisi toteuttaa. Näin kattavaa monikysymyksistä, eri vastausvaihtoehtoja ja reitityksiä tekevää testiä ei löytämissäni ilmaisversioissa ollut tarjolla. Päädyin rakentamaan testin Webropolin eTest-formaatilla (Kuva 1).

# Vahvuuteni koulutusvalinnoissa

Mietikö omaa koulutusvalintaasi, mitä haluaisit tehdä tulevaisuudessa, mille alalle hakeutua ja millainen työ sinulle sopisi?

Tämän leikkimielisen testin avulla pääset kurkistamaan mihin omat vahvuutesi voisivat sinut johdattaa osana urasuunnittelua. Valitse siis vastauksesi sinulle luontaisiin vahvuuksiin, taitoihin ja tulevaisuuden toiveisiin pohjautuen. Testi voi tarjota sinulle uusia näkökulmia ja vaihtoehtoja koulutusvalintoihin. Voit hyödyntää tuloksia opintojesi suunnittelussa!

Testin tekemiseen menee aikaa n. 10 min.

Lähdetäänpä testaamaan!



Seuraava

Koulutusvalintatestin kohderyhmänä ovat kaikki korkeakouluopiskelusta kiinnostuneet ja koulutusvalintoja pohtivat. Testin voi tehdä itsenäisesti Lapin ammattikorkeakoulun avoimen AMKin [www-sivuilta](http://www.sivuilla) löytyvän linkin kautta. Testiä voi hyödyntää yksilöohjauksessa esimerkiksi ennakkotehtävänä ennen ohjauksen tuloa. Siten ohjauksessa voidaan keskittyä enemmän tarkastelemaan ohjattavan elämäntilannetta ja keskustelemaan saaduista tuloksista sekä erilaisista opiskelumahdollisuuksista.

Lisäksi testiä voi käyttää myös ryhmätyöskentelyssä esimerkiksi toisella asteella opo-tunneilla, erilaisten uravalmennusryhmien ohjauksissa ja muussa koulutusvalintatyöskentelyssä sekä urasuunnittelussa muutenkin. Jokainen ryhmänjäsen voi tehdä ensin testin itsenäisesti. Sen jälkeen testin tuloksista voidaan keskustella vieruskaverin kanssa tai pienryhmissä. Tulosten pohjalta voidaan sopia myös jatkotyöskentelystä. Testin tehnyt ohjataan esimerkiksi tutustumaan tarkemmin tuloksiksi saamiinsa koulutuksiin [www-sivujen](http://www.sivujen) kautta tai tutustumiskäynneillä.

## Onnistumisen tunteella eteenpäin

Testiin käytetyn aineiston analysointi ja kyselyn rakentaminen oli työlästä, mutta antoisaa. Lapin ammattikorkeakoulu on monialainen korkeakoulu ja koulutuksia on paljon. Osa luontevahvuuksista sopi lopulta moneen koulutukseen. Reititysten ja koulutuskohtaisten vastausvaihtoehtojen tekemiseen piti rakentaa koulutuskohtaisempia sisältöjä ja kysymyksiä, jotta testi pystyi reitittämään vastaajan erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin.

Pilotoin testiä muutaman uraryhmän kanssa ja muutamissa yksilöohjauksissa. Pyysin myös ohjaus- ja hyvinvointitiimin opinto-ohjaajia sekä hankkeen työntekijöitä testaamaan ja antamaan palautetta testistä. Olen kiitollinen kollegoilta ja testiryhmiltä saamiini kommentteihin, joiden avulla sain rakennettua ja paranteltua testiä eteenpäin. Testaajilta saamani palautteen mukaan testi auttoi vastaajia hahmottamaan vahvuuksia samalla antaen

Kuva 1. Vahvuusperustainen koulutusvalinta -testi

suuntaa ja vaihtoehtoja valinnoille. Uraryhmissä testi koettiin mukavana lisänä verrattuna perinteisempään koulutusesittelyyn. Testi koettiin mielenkiintoiseksi lisäksi myös yksilöohjauskeskustelussa. "Testi avasi leikkisästi silmiäni erilaisista mahdollisuuksista, joita en ole itse edes huomannut ajatella. En tiennytkään, että minulla olisi tällaisia vahvuuksia ja että mihin kaikkiin koulutuksiin ne sopisivat." Kaiken kaikkiaan olen tyytyväinen lopputulokseen ja testi onnistui hyvin. Testistä jää hyödynnettävä työkalu AMKin ohjaus- ja markkinointityöhön.

### Vinkit muille toteuttajille

- Testiä voi käyttää Lapin AMKin ohjaus- ja markkinointityössä.
- Testiä voi hyödyntää yksilö- ja ryhmäohjauksessa.
- Tämä testi antaa tekijälle tuloksena Lapin AMKin koulutusvaihtoehtoja, mutta testin ideaa mukaillemalla testin voi jatkojalostaa myös muiden oppilaitosten koulutustarjontaan sopivaksi.

### Lähteet

Hyvärinen, S., Kangastie, H., Kari, S., Löf, J., Naakka, M., & Uusiautti, S. (2020). Lapin korkeakouluista valmistuneiden näkemyksiä vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta. Rovaniemi: Lapland University of Applied Sciences.

Peterson, C. & Seligman, M. E. P. (2004) Character Strengths and Virtues. A Handbook and Classification. New York: Oxford University Press.



## 2.1.2 VAHVUUSPERUSTAINEN VÄYLÄTESTI

Aleksanteri Rahkonen

### Vahvuusperustainen väylätesti

#### Kohderyhmä

Avoimen väylässä tutkinto-opiskelijaksi hakemisesta kiinnostuneet

#### Tarkoitus

Pilotin tavoitteena oli luoda työkalu, joka auttaisi käyttäjänsä tunnistamaan omia vahvuuksiaan sekä antaisi hänelle ehdotuksia vahvuuksilleen sopivista avoimen väylästä.

#### Toteutustapa

Itsenäinen työskentely

#### Työkalut

Itse laadittu vahvuusperustainen väylätesti

### Pilotin tausta ja tavoitteet

Vahvuusperustainen väylätesti yhdistää vahvuusperustaista tulevaisuudenohjausta ja perinteisestä todistus- ja valintakoevalinnasta poikkeavia avoimen yliopiston väyliä. Molemmat osa-alueet ovat olleet merkittävinä kehittämisen kohteina omassa työssäni avoimen yliopiston suunnittelijana. Näinkin tässä VAHTO-hankkeen pilotissa erinomaisen mahdollisuuden pyrkiä luomaan uutta työkalua, joka edesauttaisi kumpaakin mainituista osa-alueista. Testin tarkoituksena on auttaa avoimen yliopiston opiskelijoita sekä opintojen aloittamisesta kiinnostuneita henkilöitä suunnittelemaan omaa tulevaisuuttaan ja polkua tutkinto-opiskelijaksi heille sopiviin tutkinto-ohjelmiin avoimen väylän kautta.

Pilotin idea sai alkunsa VAHTO-hankkeen työpajoissa, kun mietin mahdollisia yhtymäkohtia vahvuusperustaisen ohjauksen sekä avoimen väyliin liittyvän tiedotus- ja neuvontatyön välillä. Kokemuksieni perusteella monet tutkinto-opiskelijaksi hakemisesta kiinnostuneet eivät ole varmoja siitä, mitä he haluaisivat opiskella tulevaisuudessa. Mielestäni vahvuusperustaisuus onkin hyvä lähestymistapa sopivien koulutusten löytämiseksi sekä oman työuran suuntaamiseksi.

Testin tarkoituksena on herättää ajatuksia ja tarjota tietoa eri hakukohteista tavanomaisesta poikkeavalla ja interaktiivisemmalla tavalla. Toisin sanoen sitä ei ole tarkoitettu liian vakavasti otettavaksi uravalintatestiksi, vaan ainoastaan leikkimieliseksi ja suuntaa-antavaksi välineeksi, joka voi auttaa tunnistamaan omia vahvuuksia suhteessa Lapin yliopistossa kulloinkin tarjolla oleviin avoimen väyliin. Vastaajan tekemien valintojen pohjalta tarjottu kolme hakukohdetta sisältävä lopputulos voi myös osaltaan auttaa rajaamaan eri vaihtoehtoja ja mahdollisesti myös herättämään kiinnostusta sellaisia aloja kohtaan, joita testin tekijä ei ole aiemmin harkinnutkaan.



## Pohjakartoitus testin rakentamiseen

Aloitin pilotin suunnittelun kartoittamalla Lapin yliopistossa syksyllä 2020 voimassa olleiden valintaperusteiden mukaisia avoimen väyliä, joita oli tarjolla yhteensä kymmenen. Tutustuin tarkemmin koulutusohjelmiin tiedekuntien verkkosivuilta löytyvien lyhyiden esittelytekstien avulla. Päätin hyödyntää samaisia tekstejä myös seuraavassa vaiheessa, jossa määrittelin kullekin koulutusohjelmalle niille ominaiset vahvuudet. Käytännössä tämä tapahtui eristämällä esittelyteksteistä niille ominaiset avainsanat ja laskemalla niiden esiintymistä eri koulutusohjelmissä, tarpeen mukaan uusia avainsanoja lisäten.

Määritin väyläkohteiden vahvuudet Petersonin ja Seligmanin (2004, 93-535) luokittelun mukaisesti kuuteen pääkategoriaan: viisaus, luonteenlujuus, inhimillisyys, oikeudenmukaisuus, kohtuullisuus sekä ylittämiskyky ja transsendenssi. Kullakin pääkategorialla on lisäksi kolmesta viiteen alakategoriaa, joita hyödynsin määrittelyni tarkentamisessa. Määrittelyn pohjalta onnistuin aikaansaamaan kuvan siitä, mitkä vahvuudet liittyvät olennaisesti mihinkin koulutusohjelmaan, pyrkien parhaani mukaan pitämään tarkastelun neutraalina ja ainoastaan siihen tietoon perustuvana, jota opinnoista kiinnostuneellakin on käytettävissään yliopiston sivuilla. Pitääkseni käsiteltävän tietomäärän kohtuullisena, päätin huomioida kunkin koulutusohjelman osalta vain viisi teksteissä eniten esiintynyttä vahvuutta.

Testin toteutuksen suunnittelu alkoi erilaisten palveluiden vertailulla. Tavoitteena oli löytää alusta, jolla testin voisi käytännössä toteuttaa. En ollut vielä tässä vaiheessa täysin varma minkälaiseksi testin rakenne ja toimintalogiikka olisi muodostumassa. Tahdoin saada käyttäjäkokemuksesta vaivattoman, kevyen ja keskusteleavan, jonka vuoksi päädyin hyödyntämään yliopistolla pilotointikäytössä ollutta Landbot-chatbotjärjestelmää. Landbotin pääasiallinen tarkoitus on tehdä automatisoituja chatbot-palveluita esim. asiakaspalvelua ja neuvontaa varten. Tiesin palvelun kuitenkin sisältävän useita erilaisia kehittyneempiä toiminnalli-

suuksia, jotka voisivat mahdollistaa testin rakentamisen ja siten järjestelmän hyödyntämisen myös alkuperäisestä poikkeavaan käyttötarkoitukseen.

## Testin tekninen toteutus

Käytännön toteutuksessa hyödynsin Landbotin muuttujablokkeja, joihin pystyin tallentamaan teksti- tai kokonaisnumeromuotoista tietoa ja joiden avulla pystyin laskemaan annettavien vastausten määrän. Tarkoituksena oli antaa testin tekijälle mahdollisuus valita kustakin kuudesta päävahvuuskategoriasta itseään parhaiten kuvaava vahvuus. Lopuksi testissä määritellään aikaisempien valintojen osalta itselle ensisijainen ja toissijainen päävahvuus. Päädyin tähän käytäntöön, jotta pystyin pisteyttämään testissä määriteltävät vahvuudet suhteessa toisiinsa ja siten antamaan mahdollisimman relevantteja sekä valituista vaihtoehdoista riippuen toisistaan poikkeavia vastauksia. Toteutustavastaan johtuen testi on perusluonteeltaan deterministinen, eli täysin identtisillä vastausvaihtoehdoilla se antaa aina vastaukseksi samat koulutukset samassa järjestyksessä.

Käytännössä testin tekijä ohjeistetaan määrittelemään aluksi kunkin kuuden pääkategorian sisäisistä vaihtoehdoista itseään parhaiten kuvaava. Esimerkiksi oikeudenmukaisuuden kategorian alta valittaisiin jokin seuraavista: reiluus, johtajuus tai yhteenkuuluvuus. Kaikki vaihtoehdot on esitelty lausemuodossa, jotta testin tekijä ymmärtää selvästi, mitä kullakin vahvuudella tässä tapauksessa todellisuudessa tarkoitetaan. Esimerkiksi reiluus voitaisiin esitellä seuraavasti ”Pyrin olemaan reilu toisia kohtaan”. Päävahvuus määritellään aiempien vastauksien mukaisesti, eli testi esittää kunkin kategorian osalta testin tekijän valitseman vastauksen, joiden keskuudesta on valittava parhaiten itseään kuvaava vaihtoehto, eli oma päävahvuus. Päävahvuuden muuttujalle annetaan tässä vaiheessa suurin arvo, eli numero 3.

Toissijaisen vahvuuden osalta edetään samalla tavoin, mutta siinä ei oteta enää huomioon valittua päävahvuutta. Testissä valitulle toissijaisen vahvuuden muuttujalle annetaan arvoksi 2.

Tulososion tarkoituksena on tulostaa näytölle kolme väyläkohdetta, jotka vastaavat parhaiten testin tekijän itselleen kartoittamia vahvuuksia. Käytännössä tämä tapahtuu kolmessa tasossa, joissa ensimmäisessä löydetään päävahvuutta parhaiten kuvaavat avoimen väylät, toisessa toissijaista vahvuutta parhaiten kuvaavat väylät ja kolmannessa tarvittaessa vielä kolmas väylä, mikäli testin tekijän valitsemilla pää- ja toissijaisilla vahvuuksilla ei ole tullut kasaan vielä kolmea vastausta. Tulososioon on määritelty oma muuttujansa laskemaan määriteltyjen vastausten lukumäärä, jotta se ei ylitä kolmea. Lisäksi kutakin koulutusohjelmaa seurataan omalla muuttujallaan, jotta sama koulutus ei tulostu näytölle useammin kuin kerran. Vastausten jälkeen testin tekijällä on mahdollista muun muassa tutustua tarkemmin eri väyliin tai aloittaa testi alusta uudelleen, jolloin kaikki muuttujat nollataan uutta kierrosta varten.

## Mietintää pilotin lopputuloksesta

Suurimpana onnistumisena olen kokenut sen, että testi ylipäänsä toimii suunnitellulla tavoin. Lähestyin kaikkia esittelemiäni työvaiheita avoimin mielin, taustalla ollen ainoastaan jonkinlainen suurpiirteinen ajatus siitä, miltä haluaisin testin lopulta näyttävän ja mitä toiminnallisuuksia siinä pitäisi olla. Työskentely testin parissa tuotti jatkuvasti positiivisia yllätyksiä, aina koulutusohjelmien vahvuuksien määrittelemisestä varsinaiseen tekniseen toteutukseen. Testin lopullinen rakenne muodostui ja muuttui eri työvaiheiden aikana niiden pohjalta syntyneiden ajatusten ja oivallusten perusteella, kunnes lopullinen ajatus sen nykyisestä muodosta alkoi näyttäytymään hyvältä ja realistiselta vaihtoehdolta.

Saatuani testin esiteltävään kuntoon toiminnan, ulkoasun ja muiden seikkojen osalta, aloitin sen testaamisen. Muutamaa blok-

kien välistä puuttuvaa liitântää ja niistä johtuvia ongelmia lukuun ottamatta testi toimi hyvin ja tuotti oikeaoppisia vastauksia. Tästä rohkaistuneena uskalsin myös esitellä sitä kollegoilleni sekä laajemmin VAHTO-hankkeen työpajoihin osallistuville. Rohkaisevaa olikin kuulla, että testi tuntui toimivan kaikilla sitä tehneillä teknisesti oikein ja ennen kaikkea se, että valittujen vahvuuksien antamat vastaukset koulutusohjelmien osalta vaikuttivat relevanteilta. Tämä antoi ainakin itselleni osaltaan kuvan, että myös prosessin alussa tehty vahvuuksien määrittely esittelytekstien pohjalta olisi onnistunut.

Lisäsin testin julkisesti näkyville avoimen yliopiston verkkosivuille helmikuussa 2021, jonka lisäksi sitä on jaettu suoraan avoimen yliopiston opiskelijoille tai opinnoista mahdollisesti kiinnostuneille eri verkostoissa. Elokuun 2021 loppuun mennessä testin tekeminen oli vähintään aloitettu 1300 kertaa. Valitettavasti Landbot-järjestelmästä on vaikea saada tietoa siitä, kuinka moni testin on tehnyt loppuun saakka. Myös palautteen kerääminen järjestelmässä itsessään on ollut hankalaa, joka osaltaan vaikeuttaa sen merkittävyyden arviointia ja mahdollisuuksia kehitystyölle. Toivonkin, että edes murto-osa testin tekijöistä on saanut vastauksista tukea sille, mitkä Lapin yliopiston avoimen väylässä haettavat koulutukset voisivat sopia heidän vahvuuksilleen.

## Kirjallisuus:

Peterson, C. & Seligman, M. 2004. Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification. Washington, DC: American Psychological Association & New York: Oxford University Press.

## 2.1.3 HENKILÖKOHTAISET ARVOT JA VAHVUUDET HOITOTYÖN EETTISEN TOIMINNAN PERUSTANA

Susanna Kantola

### Vahvuusperustaisuus osana hoitotyön etiikan opetusta

#### Kohderyhmä

Lapin ammattikorkeakoulun 1. vuoden hoitotyön opiskelijat

#### Tarkoitus

Perehdyttää hoitotyön opiskelijoita vahvuusperustaiseen ajatteluun ja omien vahvuuksien tunnistamiseen hoitotyön etiikan opinnoissa. Lisäksi pilotin tavoitteena oli tarkastella arvoja ja vahvuuksia eettisen hoitotyön toiminnan perustana.

#### Toteutustapa

Verkko-opetus, pienryhmätyöskentely, työpaja

#### Työkalut

Vahvuuskortit, arvokello

### Pilotin tausta

Toimin hoitotyön lehtorina hoitotyön koulutuslallalla sekä opinto-ohjaajana. Työni pääsisältö rakentuu opinto-ohjaajan tehtävistä, 1.lukuvuoden opintojen opetuksista sekä opinnäytetöiden ohjauksesta. Valitsin pilotin kohteeksi hoitotyön opiskelijoiden henkilökohtaisten vahvuuksien tarkastelun etiikan opetuksen perustana. Hoitotyön asiantuntijan henkilökohtaiset arvot ja vahvuudet toimivat eettisen toiminnan perustana hoitotyössä.

Hoitotyön koulutuksessa opetussuunnitelma rakentuu monista opintojaksoista, jotka kohdentuvat sairaanhoitajan ydinosaamiseen, osaamisvaatimukseen. Osaamisvaatimukset on tarkoitettu käytettäväksi hoitotyön opetussuunnitelmatyön perustaksi (Lapin ammattikorkeakoulu 2021). Ne ovat määritelty direktiivin mukaisesti ja sairaanhoitajatutkintoa säätelee kansallisen lainsäädännön ohella EU-direktiivi (2013/55/EU). Suomalaisen sairaanhoitajatutkinnon näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, että kaikkien sairaanhoitajiksi rekisteröitävien (kättilö, terveydenhoitaja, ensihoitaja-AMK, diakonissa) on hoitotyön opinnoissaan opiskeltava osaamisvaatimukseen kirjattu sisältö (Laukkanen 2019). Osaamisvaatimuksissa on kirjattu 13 eri sisältöjen osa-aluetta, jotka yhtenäistävät valmistuvan sairaanhoitajan osaamista ja edistävät sen tasalaatuisuutta (Eriksson, Korhonen, Merasto & Moisio 2015).

1. lukukauden hoitotyön opinnoissaan opiskelijat opiskelevat seitsemän opintopisteen kokonaisuuden opintojaksossa Ammatillinen vuorovaikutus ja eettisyys hoitotyössä. Opintojakson suunnittelun sisällön taustana on ollut ammatillisuuden ja eettisyyden osa-alue. Valmistuttuaan hoitotyön asiantuntijan tulee osata työskennellä hoitotyön arvojen, eettisten periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti sekä osata arvioida niiden toteutumista hoitotyön arjessa.

## Pilotin tavoite

Pilotin tavoitteena oli tukea vahvuusperustaisella ohjauksella ja opetuksella hoitotyön opiskelijoita tunnistamaan omia henkilökohtaisia arvojaan ja vahvuuksiaan ja hyödyntämään niitä hoitotyön eettisessä toiminnassa ja ammatillisessa vuorovaikutuksessa. Pilotin suunnittelu lähti liikkeelle siitä, että opetuksen sisällön suunnittelussa huomioitiin opintojaksolle asetetut tavoitteet. Vuorovaikutus ja kohtaaminen erilaisten ja eri-ikäisten potilaiden kanssa sekä eettinen toiminta ovat hoitotyön toiminnan kannalta keskeisiä. Hoitotyön opiskelijan tulee osata tunnistaa ja reflektoida omia henkilökohtaisia vahvuuksiaan ja arvojaan, jotka korostuvat hoitotyössä.

## Pilotin toteutus

Pilotti toteutettiin 1. lukukauden sairaanhoitajaopiskelijoille. Hoitotyön etiikan opetus oli alun perin tarkoitus pitää kampuksella työpajatoimintana, mutta koronatilanteen vuoksi kampuksen työpajatyöskentely suunniteltiin nopealla aikataululla verkossa tapahtuvaksi työpajaksi. Työpajatyöskentely toteutettiin omisessa "kotipesä" pienryhmissä, jossa opiskelijat saivat eri työkaluja käyttäen pohtia omia henkilökohtaisia arvojaan ja vahvuuksiaan. Omien henkilökohtaisten vahvuuksien tunnistamisessa käytettiin vahvuuskortteja. Aluksi opiskelijat valitsivat vahvuuskorteista sellaisia kortteja, jotka ovat omassa elämässään olleet keskeisiä ja tärkeitä. Sen jälkeen opiskelijat pohtivat ja refleктоivat yhdessä vahvuuksiaan, jotka ovat tärkeitä ominaisuuksia hoitotyössä hoitajan eettisen toiminnan perustana.

## Arviointi ja palaute

Oppimista ohjataan kehittävän arvioinnin menetelmin ja se sisältää oppimisprosessin ja osaamisen arvioinnin. Arvioinnissa

keskeisiä menetelmiä ovat itsearviointi ja palaute. Toteutin pilotin arviointia haastatteleamalla opiskelijoita työpajan jälkeen, miten työpajassa käytetyt työkalut ja menetelmät tukivat omien vahvuuksien tunnistamista ja refleктоimista. Työpaja koettiin onnistuneeksi ja hyödylliseksi. Vahvuuskortit koettiin hyväksi apuvälineeksi henkilökohtaisten vahvuuksien tunnistamisessa. Vahvuuskortteja voi sairaanhoitaja tai terveydenhoitaja käyttää ohjaustilanteissa eri-ikäisten asiakkaiden ja potilaiden kanssa esimerkiksi omahoitoon ja hoitoon sitoutumisen tukena. Opiskelijat kokivat omien henkilökohtaisten arvojen ja vahvuuksien vaikuttavan siihen, miten hoitajana kohtaat ja vuorovaikutat erilaisten ja eri-ikäisten ihmisten kanssa.

*"Työpajat olivat hyviä ja välttämättömiä tässä kurssissa. Omien vahvuuksien pohtiminen tärkeänä osana hoitotyön eettistä toimintaa"*

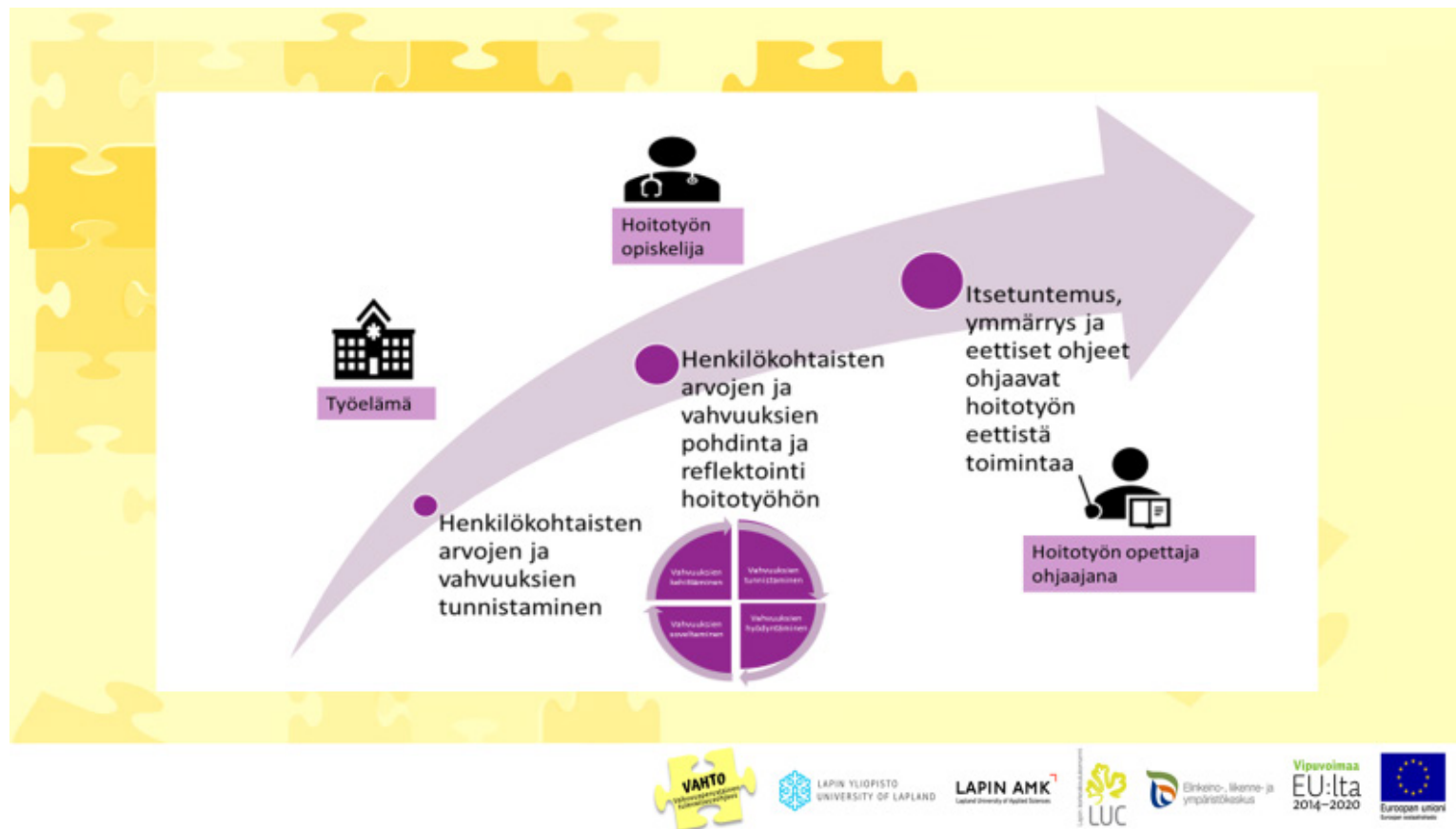
*"Työpajat mielenkiintoisia. Erityisesti pienryhmissä työskentely"*

*"Työpajat olivat onnistuneet ► vaikka opettajat nopealla aikataululla kokosivat asiat ja muuttivat lähipäivistä verkkoon. Ihan 10+!"*

## Kehittämisideat

Opiskelijan henkilökohtaisten vahvuuksien tunnistaminen ja reflektointi ovat eettisten ohjeiden lisäksi keskeinen osa hoitotyön eettisen toiminnan prosessia (kuvio 1). Hoitotyön opettajan rooli tässä prosessissa on toimia ohjaajana.

Opiskelijan oma arvomaailma ja eettinen osaaminen ohjaavat hänen toimintaansa hoitotyössä. Opiskelijan tulee valmistuttuaan sairaanhoitajaksi osata työskennellä hoitotyön arvojen, eettisten periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti sekä osata arvioida niiden toteutumista potilaiden ja asiakkaiden hoidossa.



Kuvio 1. Henkilökohtaisten vahvuuksien tunnistaminen osana hoitotyön eettisen toiminnan prosessia.

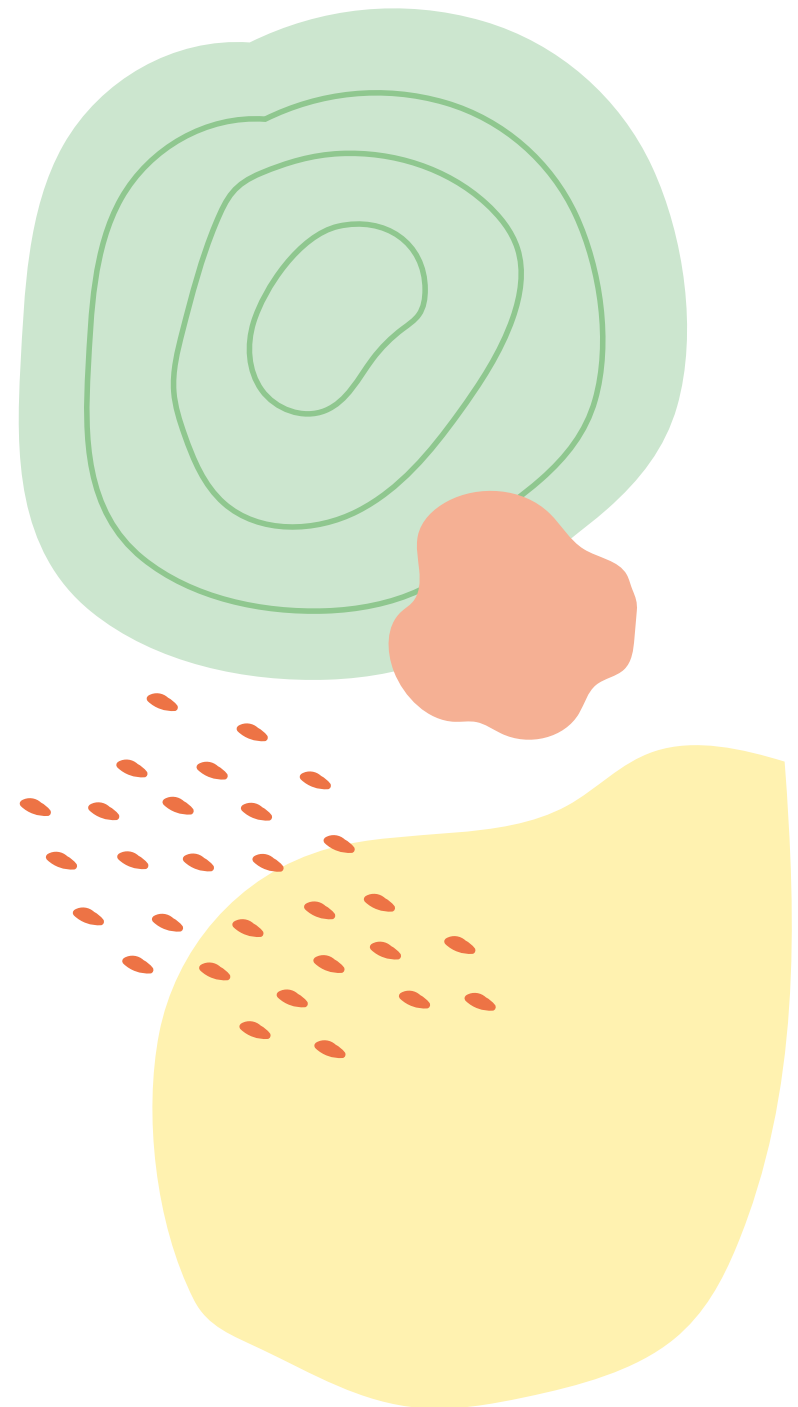
Omien vahvuuksien tunnistamista ja reflektointia olisi hyvä käyttää muissakin hoitotyön opintojaksoissa, esimerkiksi mielen-terveys- ja päihdehoitotyöhön liittyvissä opinnoissa. Hoitajan oma arvomaailma ja vahvuudet vaikuttavat siihen, miten hän hoitotyön asiantuntijana kohtaa asiakkaita ja potilaita ammatillisesti sekä miten hän edistää asiakkaiden ja potilaiden hyvää hoitoa.

## Lähteet

Eriksson, E., Korhonen T., Merasto, M. & Moisio, E.-L. 2015. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen – Sairaanhoidajakoulutuksen tulevaisuus –hanke. Ammattikorkeakoulujen terveysalan verkosto ja Suomen sairaanhoitajaliitto ry. Viitattu 6.6.2021. <https://sairaanhoitajat.fi/wpcontent/uploads/2015/09/Sairaanhoitajan-ammattillinen-osaaminen.pdf>

Lapin ammattikorkeakoulu. Opinto-opas 2021. Viitattu 14.6.2021. <https://opinto-opas-amk.peppi.lapit.csc.fi/fi/709/fi/4086/RA72H21S/652/year/2021>

Laukkanen A. 2019. Yleissairaanhoitajan (180 op) osaamisvaatimukset ja sisällöt julkaistu. Viitattu 8.6.2021. <https://blogi.savonia.fi/ylesharviointi/2019/01/31/yleissairaanhoitajan-180-oposaamisvaatimuslauseet-ja-sisallot-julkaistu/>



## 2.1.4 OMAT KULTTUURISET VAHVUUDET HOITOTYÖN OPISKELUSSA

*Outi Mattila*



## Omien kulttuuristen vahvuuksien tunnistaminen ja yhdistäminen hoitotyön opiskeluun sekä työelämään

### Kohderyhmä

Monikulttuurisen taustan omaavat 1. lukukauden sairaanhoitajaopiskelijat

### Tarkoitus

Ohjata monikulttuurisen taustan omaavia sairaanhoitajaopiskelijoita tunnistamaan omia kulttuurisia vahvuuksiaan opintojen alkuvaiheessa. Tarkoitus oli koota opiskelijoiden itsensä tuottamana näkemyksiä omista vahvuuksistaan ja niiden eduista sairaanhoitajaksi opiskelussa ja hoitotyön työelämässä. Lisäksi tavoitteena oli tukea monikulttuurisen taustan omaavia hoitotyön opiskelijoita itsetuntemuksessa ja sen vahvistamisessa opiskelun edetessä ja myöhemmin työelämässä.

### Toteutustapa

Pienryhmätyöskentely

### Työkalut

Dokumenttipohja, jonka kysymykset ohjasivat osallistujia pohtimaan ja nimeämään vahvuuksiaan. Vahvuuksia lähestyttiin omana erityisenä osaamisena tai taitona.

## Pilotin tausta ja tavoite

Lapin ammattikorkeakoulun hoitotyön koulutuksessa opiskellaan sairaanhoitajaksi tai terveydenhoitajaksi. Tämä pilotti toteutettiin sairaanhoitajakoulutuksen ensimmäisellä lukukaudella ja ensimmäisen opintojakson nimeltään Ammatillinen osaamisperusta hoitotyössä loppupuolella. Sairaanhoitajan ammatillinen kasvu alkaa itsetuntemuksesta ja kehittyy yksilön omien kykyjen kautta palautetta antavassa vuorovaikutuksessa (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala, Vuorinen 2019, 15). Omien vahvuksien tunnistaminen on myös osa ammatillista kasvua.

Sain idean Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjaus kehittämiss-hankkeen pilotin toteutuksesta ja kohderyhmästä ohjatessani opiskelijoita sairaanhoitajan laajoihin osaamisalueisiin eli kompetensseihin sekä erilaisiin hoitotyön ammatillisen osaamisperustan oppimistehtäviin. Opiskelijaryhmään kuului useita monikulttuurisen taustan omaavia opiskelijoita, joiden havaitsin osallistuvan ohjaustilanteisiin aktiivisesti. Opiskelijat toivoivat hyvinkin yksityiskohtaista ohjausta esim. esseen kirjoittamiseen ja saattoivat kokea voimakastakin epävarmuutta omasta osaamisesta joissakin oppimistehtävissä. Esimerkiksi suomen kielellä kirjoittaminen korkeakoulun vaatimusten mukaisesti koettiin haastavana. Samanaikaisesti havaitsin, että yhteinen reflektointi keskusteluissa edisti oppimista ja toi esille myös erilaista ja moninaista opiskelijoiden osaamista kuin mitä oppimistehtävien laatimisessa suoraan edellytettiin. Oppimistehtävien kautta monikulttuurisen taustan omaavien opiskelijoiden osaaminen ja vahvuudet jäivät mielestäni osittain piiloon. Niiden vahvuksien esille tuloon ja opiskelijoiden itsevarmuuden kehittymiseen halusin kiinnittää enemmän huomiota. Omien vahvuksien tunnistamisen myötä opiskelija voi myös oppia arvostamaan itseä enemmän ja saada varmuutta opiskeluun ja oppimiseen.

Pilotin tavoitteena oli ohjata monikulttuurisen taustan omaavia sairaanhoitajaopiskelijoita tunnistamaan omia kulttuurisia vahvuuksiaan opintojen alkuvaiheessa. Tarkoitus oli koota opiskeli-

joiden itsensä tuottamana näkemyksiä omista vahvuuksistaan ja niiden eduista sairaanhoitajaksi opiskelussa ja hoitotyön työelämässä. Tavoitteena oli tukea monikulttuurisen taustan omaavia hoitotyön opiskelijoita itsetuntemuksessa ja sen vahvistamisessa opiskelun edetessä ja myöhemmin työelämässä. Ammatillisen kasvuun opiskelija tarvitsee koulutuksen ajan ohjausta, jotta hän voi kasvaa ammatillisesti ja itsenäisenä oppijana ja ihmisenä (Rautava-Nurmi ym. 2019, 15).

## Pilotin toteutus

Kerroin monikulttuurisen taustan omaavalle sairaanhoitajaopiskelijalle mahdollisuudesta osallistua vapaaehtoisesti pilotin harjoitukseen helmikuussa 2021. Sovimme yhteisen ajan kokoon-tumiselle, johon saapui paikalle kolme opiskelijaa. Opiskelijoiden kiinnostuksesta osallistua tilaisuuteen viesti osaltaan se, että he itse ehdottivat mahdollisuutta saapua kampukselle pelkästään tätä tarkoitusta varten eikä tilaisuus ollut sidottu mihinkään opituntiin.

Orientaationa ja motivaationa pilotin harjoitukseen kerroin lyhyesti hankkeesta ja sen tavoitteista. Toin esille, miten monet työelämässä tärkeistä metataidoista liittyvät vahvuuksiin ja niiden tunnistamiseen, johon korkeakouluopiskelijoilla on tutkimusten mukaan vaihtelevat valmiudet (Uusiautti & Määttä 2016). Jokainen osallistuja sai henkilökohtaisen dokumenttipohjan, johon alkuun kirjasi itsenäisesti vahvuuksiaan (Kuvio 1). Vahvuuksia ohjattiin ajattelemaan osaamisina tai taitoina. Opiskelijaa pyydettiin nimeämään kolme mielestään tärkeintä vahvuutta ja pohtimaan, miten vahvuus ilmeni hänen elämässä, miten vahvuutta voi hyödyntää opiskelussa tai miten se auttaa opinnoissa. Ajallisesti tähän vaiheeseen kului suunniteltua enemmän aikaa, mutta en kiirehtinyt vaihetta tarpeettomasti.

Pohdi omia vahvuksiasi ja nimeä 3 mielestäsi tärkeintä vahvuutta (osaamista tai taitoa).  
Miten ajattelet, että voit hyödyntää vahvuksiasi opintoaikana?

**3 OSAAMISTA TAI TAITOANI:**

Vahvuuteni 1	
Miten se ilmenee elämässäni?	
Miten voin hyödyntää sitä opiskelussani? Miten auttaa opinnoissa?	

Vahvuuteni 2	
Miten se ilmenee elämässäni?	
Miten voin hyödyntää sitä opiskelussani? Miten auttaa opinnoissa?	

Vahvuuteni 3	
Miten se ilmenee elämässäni?	
Miten voin hyödyntää sitä opiskelussani? Miten auttaa opinnoissa?	

*Kuvio 1. Dokumenttipohja itsenäisen työskentelyn osuuteen ja pienryhmäkeskusteluun*

Itsenäisen osuuden jälkeen siirryttiin yhteiseen pienryhmäkeskusteluun, josta nauhoitin tallenteen. Tallenne varmisti osallistaan sen, että pystyin palaamaan keskusteluun jälkeensä. Osallistujat olivat tietoisia tallennuksesta ja lupautuivat myös tarvittaessa jatkossa jatkamaan aiheen parissa.

Pienryhmäkeskustelu rakentui siten, että jokainen vuorollaan avasi yhtä vahvuuttaan ja kertoi, miten se ilmenee elämässä. Lisäksi opiskelijat pohtivat sitä, miten he ajattelivat voivansa hyödyntää vahvuuksia tulevana sairaanhoitajina hoitotyössä. Ohjaajana kannustin heitä rohkeasti tuomaan vahvuuksiaan esille opiskelun aikana eri yhteyksissä, jolloin vahvuudet olisivat käytössä ja osana ammatillista kasvua hoitotyön ammattiin.

Harjoitukseen osallistuneiden vahvuuksissa korostuivat nimenomaan opiskelijan omat kulttuuriset vahvuudet. Esimerkiksi ajattelutapoja sekä tuntemisen ja mahdollisen toiminnan tapoja, joita on opittu oman elämän aikana ja ovat heidän omassa kulttuurissaan itsestään selvyiksi. Esimerkiksi kunnioittaminen ja erityisesti vanhempien ihmisten kunnioittaminen, kohtaamiseen ja ihmisen väliseen vuorovaikutukseen liittyviä asioita, perhe-suhteisiin, pitkäjänteisyyteen ja opiskeluun ja työhön sitoutumiseen kohdistuvia asioita. Opiskelijat keskustelivat myös terveydenhuollon eroista ja hoitamisesta eri kulttuureissa. Jokaisella korostui osaamisessa ja taidoissa monipuolinen kielitaito, jopa viiden eri kielen osaaminen ja kahden äidinkielen osaaminen.

### Erityinen nosto

Erityisesti jäi mieleen, että pilotoinnin harjoitus vahvisti käsitystä kulttuurin vertauskuvaa jäävuoreen (esim. Keisala 2012, 20-23). On kuvattu, että molemmista on vain pieni osa ”jäävuoren huippu” näkyvissä ja merkittävin osa on pinnalle näkymätön. Monikulttuurisen taustan omaavista opiskelijoista voimme usein ja erityisesti lyhytkestoissa ohjaustilanteissa huomata vain ”näkyvän” ja paljon jää myös ”pinnan alle” olevaan osaan. Ohjaamisen eri

menetelmin voimme vaikuttaa siihen, että jokaisella opiskelijalla olisi mahdollisuus tuoda esille ja hyödyntää oman kulttuuritaustan mukaisia vahvuuksiaan osana opiskelua ja ammattiin kasvamista. Pilotoinnin mukaan keskustelu henkilökohtaisista vahvuuksista pienryhmässä näyttää myönteiseltä ja opiskelijoita voimaannuttavalta.

Parasta oli havaita, miten myönteisenä opiskelijat kokivat pohdinnan omista vahvuuksista ja erityisesti yhteisen keskustelun. Lainauksia suullisesta palautteesta tilaisuuden lopussa:

*"Mun mielestä tämä oli tosi hyvä asia. Ensin oli vaikea lähteä miettimään, mutta kun sai vahvuuksia paperille, niin huomasi, että on niitä vahvuuksia oikeasti. Välillä niitä on hyvä saada esille, kun niitä pitää itsestänselvyyksinä ja kun yleensä ei tuo omia vahvuuksia esille."*

*"Joskus kun tuntuu, että kaikki, koko elämä menee ihan pilalle, niin on hyvä muistaa tämä, että minustakin löytyy jotakin hyvää."*

*"Itsetuntemus ja omien vahvuuksien tunteminen on tärkeää tässä ammatissa, ja keskustelu tässä toisten kanssa sai huomaamaan, että onhan minullakin kaikkea."*

## Kehittämisasiat

Hoitotyön koulutuksessa tulisi olla yhtenäinen ja vakiintunut käytäntö, että monikulttuurisen taustan omaavien opiskelijoiden omia kulttuurisia vahvuuksia tuetaan, autetaan niiden tunnistamisessa ja hyödyntämisessä. Työelämä tulee suurella todennäköisyydellä kehittymään siihen suuntaan, että työyhteisöt ovat yhä monikulttuurisempia ja hoitotyössäkin henkilöstö etniseltä taustaltaan aikaisempaa monimuotoisempaa kuin tällä hetkellä. Erityisesti yhteinen reflektio opiskelijoiden kanssa auttaa ymmärtämään erilaisista kulttuuritaustoista tulevia yhdessä. Opiskelijoiden ja kulttuurien taustat ovat myös erilaisia, joten yksilöllisyys tulee muistaa myös monikulttuurisuudesta puhuttaessa.

Ensimmäisen lukukauden ensimmäisen opintojakson loppupuoli on hyvä ajankohta keskustella vahvuuksista. Tuolloin opiskelijoilla on jo vähän kokemusta ja tietoa tulevasta opiskelusta sekä orientoitumista ammatilliseen kasvuun tulevaan ammattiin. Tuolloin myös reflektoinnille on jo pohjaa ja opiskelijakaveritkin hieman tulleet tutuiksi. Suosittelemme järjestämään ja mahdollistamaan monikulttuurisen taustan omaaville opiskelijoille tilaisuuksia, joissa yhteistä ymmärrystä voidaan rakentaa turvallisessa ilmapiirissä, jossa jokainen voi tuoda ajatuksiaan omista kulttuurisista vahvuuksista esille.

## Lähteet

Keisala, K. 2012. Monikulttuurisen työyhteisön viestintä. Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print, Tampere.

Rautava-Nurmi, H., Westergård, A., Henttonen, T., Ojala, M. & Vuorinen, S. 2019. Hoitotyön taidot ja toiminnot. Sanoma Pro Oy, Helsinki.

Uusiautti, S. & Määttä, K. 2016. The multidimensional phenomenon of study success in higher education – A head start to success at work? Journal of Studies in Education, 6 (3), 1-20.

## 2.2 KORKEAKOULUOPINTOJEN AIKANA

---

Korkeakouluopintojen aikana -luku kuvaa vahvuusperustaisen ohjauksen toteutusta korkeakouluopiskelijan opintopolulla. Minna Tuominen kirjoittaa Vahvuuksien tunnistamisesta ja käyttöönotosta metsätalousinsinööriopintojaan aloittavien opiskelijoiden työkaluna. Mikko Vehkaperä paneutuu artikkelissaan syväohjauksen merkitystä: Monitieteisyyden viidakosta ammatillisen uran hahmottamiseen syväohjauksen avulla. Sofia Kari ja Moona Naakka tuovat Poikkitieteellisestä vertaisoppimisesta vauhtia vahvuuksien tunnistamiseen. Artikkelissaan Kati Vuotisjärvi ja Maija Koponen avaavat kirjaston oppimisympäristön kehittämistä opiskelijoiden toiveiden pohjalta. Lopuksi Helena Kangastien artikkeli tuo Vahvuuksista voimaa verkostojohtamiseen.

## 2.2.1 VAHVUUKSIEN TUNNISTAMINEN JA KÄYTTÖÖNOTTO METSÄTALOUS-INSINÖÖRIOPINTOJAAN ALOITTAVIEN OPISKELIJOIDEN TYÖKALUNA

Minna Tuominen

### Kohderyhmä

Opintojaan aloittavat opiskelijat

### Tarkoitus

Pilotin tarkoituksena oli saada opintojaan aloittava opiskelija tunnistamaan ja ottamaan käyttöön omia vahvuuksiaan heti opintojen alkuvaiheessa. Tavoitteena oli, että opiskelija saisi yksilöllisempää vahvuusperustaista ohjausta ja tukea opintoihinsa.

### Toteutustapa

Toteutustapana pilotissa oli ryhmäohjaus ja yksilölliset harjoitukset. Opiskelija piti jakson aikana myös vahvuuspäiväkirjaa, jossa reflektoi mahdollisuuksiaan omien vahvuksiensa entistä parempaan käyttöön eri opintojaksoilla.

### Työkalut

VIA-testi

### Pilotin tausta

Pilottiini alkoi syksyllä 2020, kun aloin työskennellä VAHTO-hankkeessa ohjauksen kehittäjänä. Idea syntyi nopeasti; olinhan ohjannut jo vuosia aloittavia opiskelijoita, ja todennut tietynlaista tyhjäkäyntiä heidän taidoissaan tunnistaa omia kykyjään. Tämä taas heijastui opintosuorituksissa epävarmuutena ja suoritusten kertymisen hitautena. VAHTO-hankkeen myötä tälle ongelmalle löytyi nimi, vahvuuksien tunnistaminen tai pikemminkin tunnistamisen puute.

Pilottiryhmäni valikoituivat sen myötä, että opetan pääasiassa aloittavia metsätalousinsinööriopiskelijoita.

### Pilotin tavoite

Tavoitteeksi asetin alkuvaiheessa sen, että opiskelija saisi riittävästi tietoa vahvuusperustaisesta ajattelusta ja tietenkin sen, että hän oppisi tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Pilotin edetessä tavoitteeksi asetin myös ns. kakkosvaiheen, opiskelijan käsityksen siitä, miten vahvuuksia voi opiskelussa ja alalla käyttää.

Vuosien varrella minua on häirinnyt se, että opetus toteutetaan pusertamalla opiskelijat tiukan, samanlaisen seulan läpi. Tämä on osin välttämätöntä, ensinnäkin isojen opiskelijaryhmien takia, ja toisaalta myös siksi, että pyritään turvaamaan kaikille tasavertainen mahdollisuus opintojen suorittamiseen. Useimmille tämä toki sopii, mutta joukossa on opiskelijoita, jotka syystä tai toisesta kärsivät tästä. Pahimmillaan seurauksena saattaa olla ns. pudokkuus, eli opinnoista vetäytyminen epäonnistumisen pelosta johtuen. Vahvuuksien tunnistamisella ja käyttöönotolla pyrin heti opintopolun alussa siihen, että opiskelija tietäisi omat vahvuutensa, mahdollisesti suuntaisi opintojaan niitä tukeviin suoritteisiin ja mikä tärkeintä, saisi onnistumisen kokemuksia. Mikään muu ei motivoi ihmistä enempää, kuin onnistuminen ja hyvä palaute.

## Pilotin toteutus ja vaiheet

Ensimmäinen pilottini alkoi syyskuussa 2020 työpajatyypisenä ryhmäohjauksena syksyllä 2020 aloittaneiden metsätalouden sinööriopiskelijoiden ”opiskelutaidot ja valmiudet” - opintojaksossa. Toteutusaika oli suhteellisen myöhäinen syksy, ja opiskelijat olivat jo ehtineet tutustua toisiinsa mm. maasto-opetuksessa. Myös ensimmäiset tentit onnistumisineen ja epäonnistumisineen oli koettu.

Kerroin opiskelijoille lyhyesti vahvuuksista ja vahvuusperustaisuudesta. Kävimme myös keskustelua siitä, miten tähän asiaan on aiemmin tutustuttu, ja miten aihetta on koulutuksissa otettu esiin. Opiskelijat tekivät ohjaustuokion aikana VIA-testin, jonka tulokset tallennettiin Moodleen. Testin jälkeen käytiin ryhmäkeskustelu tuloksista pienryhmissä.

Toinen pilotti toteutui tammikuussa -21 aloittavien metsätalouden sinööriopiskelijoiden monimuotoryhmässä helmikuussa-21 ”opiskelutaidot ja valmiudet” -opintojaksolla. Kyseessä oli nyt monimuotoryhmä, jonka jäsenet eivät olleet tavanneet toisiaan. Pilotti eteni samalla metodilla, aiheeseen perehdyttämisellä, aloituskeskustelulla sekä VIA-testin tekemisellä. Lisäksi nämä opiskelijat pitivät helmikuun ajan vahvuuspäiväkirjaa, jossa reflektoivat vahvuuksien käyttöönoton mahdollisuuksia opiskelussa. Kyseessä oli nyt AC-etäyhteyden kautta tapahtuva työpaja.

## Onnistumiset

Opiskelijat pitivät vahvuuksien tunnistamista mielenkiintoisena ja tärkeänä. Yleinen palaute oli, että aihetta saisi käsitellä enemmän. Työpajat olivat onnistuneita, joskin niissä käytetty aika oli suhteellisen lyhyt asian laajuuteen nähden. Lyhyessä ajassa aihe saattoi jäädä esittelyn tasolle, ja konkretia saavuttamatta. Tämän huomasi ensimmäisen työpajan yhteydessä, ja toiseen työpajaan otinkin lisäksi vahvuuspäiväkirjan teon.

Osa opiskelijoista yllättyi omista vahvuuksistaan. Esille tuli myös vahvuuksien listassa sellaisia vahvuuksia, joita opiskelija ei lainkaan mieltänyt vahvuudeksi (esim. kiltteys tai nöyryys). Näistä saimme aikaan hyvän keskustelun, jossa pohdittiin mm. näiden ominaisuuksien valjastamista vahvuudeksi ja omien rajojen asettamista. Näin esim. kiltteys pysyisi vahvuutena.

Pilottia kehittäisin nyt niin, että se toteutuisi pidemmällä aikajaksolla ja olisi enemmän prosessiluontoinen. Opiskelija saisi ehkä paremmantuntumansiihen, mitä vahvuuksilla todellatarkoitetaan, ja miten niitä konkreettisesti voisi hyödyntää. Näin saisin myös itse parempia työkaluja vahvuusperustaisen ohjauksen käyttöön ja opiskelijan tukemiseen.

Edelleen koen ongelmallisena opiskelijan yksilöllisen, vahvuuksiin perustuvaan ohjauksen toteuttamisen. Opiskelijan kanssa pitää työskennellä pidempään, jotta hänen vahvuuksiaan voi myös ohjaaja tunnistaa. Koen, että vasta silloin voi vahvuusperustainen ohjaus toteutua kunnolla.

Opiskelijoita on paljon, ja palautteen anto on aikaa vievää. Silti koen kehittyneeni myös palautteenantajana ja vahvuuksien tunnistajana. Tässä työkaluna toimi Moodlen äänipalaute, joka mahdollisti ajallisesti yksilöllisemmän palautteen antamisen. Siitä sain myös kiitosta opiskelijoilta.

Tämän pilotin mieleenpainuvin hetki oli, kun sain todistaa opiskelijan tähtihetkeä oman vahvuutensa käyttöönotossa ja sen myötä onnistuneessa suorituksessa. Kasvojen ilme kertoi enemmän kuin tähän pystyy kirjoittamaan.

## 2.2.2 MONITIETEISYYDEN VIIDAKOSTA AMMATILLISEN URAN HAHMOTTAMISEEN SYVÄOHJAUKSEN AVULLA

*Mikko Vehkaperä*

### **Matkailututkimuksen maisteri- opiskelijoiden vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus**

#### **Kohderyhmä**

Matkailututkimuksen maisteriopintoja aloittavat opiskelijat

#### **Tarkoitus**

Auttaa tunnistamaan omia vahvuuksiaan sekä löytää uusia näkökulmia omaan elämään, opintoihin ja työntekemiseen; Kirkastaa tulevaisuuden työuramahdollisuuksia; Parantaa opiskelutietoisuutta ja motivaatiota

#### **Toteutustapa**

Yksilöohjaus, WebRopol-kysely, palautekeskustelu

#### **Työkalut**

Vahvuuskortit (kahdet erilaiset) Vahvuuksien lista (kaksi erilaista), Työn ominaisuuksien pyramidi, Tulevaisuuspyörä, Vahvuuteni elämässä ja työssä (keskustelurungon pohjana)

Ymmärryksen lisäämisellä haluttiin hillitä  
pääaineen vaihtoa

Matkailututkimuksen oppiaineessa on jo pitkään ollut haasteena, että osa oppiaineen opiskelijoista siirtyy kandidaattivaiheeseen jälkeen suorittamaan maisterintutkintoaan jossain toisessa pääaineessa. Vuosittain siirtyjiä on vaihteleva määrä – aina kuitenkin vähintään muutama. Syitä ilmiön yleisyyteen on etsitty vuosia. Siirtymisiä on myös pyritty hillitsemään esimerkiksi kehittämällä matkailututkimuksen maisteriopinnoista entistä houkuttelevampaa ja asiantuntijuuden syventämiseen keskittyviä. Samalla on sujuvoitettu opiskelijoiden siirtymävaihetta kandidaatintutkinnosta maisteriopintoihin erillisten ryhmätapaamisten avulla.

Olen itse toiminut opintopäällikkönä tiedekunnassa ja matkailututkimuksen oppiaineessa jo yli 15 vuoden ajan. Opiskelijat hakeutuvat ohjaukseeni yleensä silloin, kun opinnoissa on syystä tai toisesta tullut ongelmia vastaan ja he haluavat vaihtaa pääainetta. Useimmin kuulemani syyt siirtymiseen ovat ”tuntuu, että olen saanut matkailututkimuksesta jo kaiken”, ”en oikein tiedä, millaisiin työtehtäviin voin matkailututkimuksen maisterina sijoittua” ja ”tunnen, että vähemmän monitieteinen pääaine antaa minulle enemmän vaihtoehtoja tulevaisuuden työuralle”. Matkailututkimuksen monitieteisyys onkin sekä vahvuus että heikkous: toisaalta se antaa monipuolista näkemystä ja osaamista myös alan ulkopuolisiin asiantuntijatehtäviin, mutta toisaalta se voi tuntua hajanaiselta erilaisten näkökulmien joukolta, josta on oikeastaan hyötyä ainoastaan matkailualalla. VAHTO-hankkeen myötä heräsi ajatus, voisiko opiskelijoiden oikea-aikaisella ja syväluotaavalla ohjauksella selventää ja oikaista näitä, osittain virheellisiäkin, käsityksiä.

## Ohjauksella tavoiteltiin hyötyjä sekä opiskelijoille että oppilaitokselle

Oppiaineen kannalta pois siirtyvät opiskelijat ovat ei-tavoiteltava asia. Mikäli siirtymisiä tapahtuu, jää tiedekunnalla tärkeitä tutkintoja (ja tulospisteitä) saamatta. Toistuva harmituksen aihe tiedekunnassa on myös se, että opiskelijoiden ohjaukseen ja opettamiseen kandivaiheessa käytetyt, varsin mittavat resurssit jäävät ilman maisterintutkintoa vaille vastinetta. Pahinta kuitenkin on, että poissiirtyneiden opiskelijoiden potentiaali tulevaisuuden matkailun asiantuntijana jää näissä tapauksissa useimmiten saavuttamatta.

Pilotin tavoitteena oli auttaa opiskelijoita hahmottamaan omia piileviäkin vahvuuksiaan ja ura-ajatuksiaan sekä pohtimaan niiden yhteyttä matkailualan erilaisiin töihin. Lisääntyneen itsetuntemuksen kautta opiskelijat voisivat paremmin nähdä matkailututkimuksen opintojen kytkeytymisen omiin intressialueisiinsa ja vaihtoehtoihin urapolkuihinsa. Näin he voisivat myös löytää motivaatiota jatkaa oppiaineessa ja valmistuisivat aikoinaan maisteriksi matkailualan asiantuntijana. Tarkoituksena oli myös auttaa opiskelijoita ymmärtämään, että vaikka päällisin puolin tutkinnon rakenne on lukittu, on opiskelijalla kuitenkin paljon mahdollisuuksia painottaa opintojaan ja opiskeluaan omaa tulevaisuuden uraansa tukeviin teemoihin ja osaamisalueisiin. Vahvuusajattelu voisi siten olla hyödyksi niin elämässä, opinnoissa ja opiskelussa kuin erilaisissa työelämän tehtävissäkin.

## Pilottina viis laajaa ohjauskeskustelua ja niiden jälkiseuranta

Pilottiin osallistui viisi matkailututkimuksen maisteriopintoja aloittavaa opiskelijaa. Osallistujat löytyivät nopeasti oppiaineen syksyn alussa järjestämässä maisteriopintojen starttipajassa, johon oli kutsuttu kaikki kandivaiheesta maisteriopintoihin siirtyvät oppiaineen opiskelijat. Pilottiin mukaan lähteneiden opiskelijoiden kanssa sovittiin reilun tunnin mittainen ohjaustapaaminen, johon ohjattavat saattoivat tulla ilman etukäteisvalmistautumista. Ohjaustapaamiset etenivät karkean rungon ja apukysymysten avulla, mutta myös vapaasti keskustellen. Kerroin ensin vahvuusperustaisuudesta ja positiivisuuden psykologiasta, minkä jälkeen etsimme pienten tehtävien avulla opiskelijan tiedostamia ja tiedostamattomia vahvuuksia. Kokeilin eri menetelmiä, mm. erilaisia vahvuuslistoja ja vahvuuskortteja. Selkeästi parhaimmaksi välineeksi osoittautui Suomen Mielenterveys ry:n vahvuuskortit. Ne olivat konkreettisesti ohjattavan hypisteltävissä, ne saattoi levittää eteensä ja nähdä koko kokonaisuuden kerralla ja niistä oli helppo vapaasti poimia omia vahvuuksia satunnaisessa järjestyksessä. Pyysin opiskelijaa valitsemaan ensin kaikki vahvuudet, jotka suinkin sopivat häneen. Sen jälkeen opiskelijan tuli karsia valituista ensin viisi tärkeintä ja sen jälkeen vielä kolme kaikista tärkeintä vahvuutta. Sen jälkeen keskustelimme löytyneistä vahvuuksista ja opiskelijan omista ajatuksista niihin liittyen. Löytyneet vahvuudet olivat opiskelijoille osittain yllättäviä. Kuitenkin keskustelun edetessä ne tuntuivat lopulta hyvin luontevilta, vaikka eivät olleetkaan tulleet spontaanisti heti mieleen. Vahvuuksien kautta hahmottelin ja ehdotin erilaisia uravaihtoehtoja, esim. projektityötä, konsultin työtä tai matkapalvelujen kehittäjää. Opiskelijat tunsivat ne osuviksi ja jotkut kokivat jopa ahaa-elämyksiä.

Ydinvahvuuksien tunnistamisen jälkeen jatkoimme keskustelua siitä, miten kyseiset vahvuudet ovat jo olleet tai voivat tulevaisuudessa olla mukana opiskelijan arkipäivässä ja erilaisissa elämänuran risteyskohdissa. Keskustelimme myös siitä, miten vahvuuksia voi hyödyntää tai edelleen vahvistaa opiskelijan opinnoissa esimerkiksi valitsemalla tietynlaisia tehtäviä tai panostamalla kurssilla tietoisesti tietyn henkilökohtaisen ominaisuuden harjoittamiseen (esim. ryhmätyön johtamiseen tai muiden kuunteluun). Edellä mainittujen esimerkkien läpikäynnin jälkeen jäi opiskelijan vastuulle pohtia, miten hän voi hyödyntää vahvuusajattelua eniten juuri omien opintojensa suorittamisessa ja sitä kautta myös opiskelumotivaationsa ylläpitämisessä.

Lopuksi palasimme urapohdinnan ääreen ja opiskelijat saivat täyttää työn ominaisuuksien pyramidin (tulevaisuuspyörän hylkäsinkin yhden kokeilun jälkeen liian hankalana). Työn ominaisuuksien pyramidissa työn sisältöjä ja teemoja laitetaan tärkeysjärjestykseen. Opiskelijoiden laatimat koosteet vahvistivat lähes poikkeuksetta aiempia keskusteluja siitä, minkälaiseen suuntaan kukin opiskelija halusi työelämässään mennä. Pyramidiin olisi helppo palata siinä vaiheessa, kun omia opintojaan haluaisi painottaa itselle tärkeään ja osaamistaan vahvistavaan suuntaan. Samoin pyramidi toimisi muistutuksena siinä vaiheessa, kun valmistuminen lähestyy ja on aika hakea ensimmäisiä työpaikkoja. Vahvuksiensa perusteella voisi eri uravaihtoehtoista olla helppompaa löytää itselle se kaikkein sopivin – ellei pyramidiin hahmoteltu visio siten olisi ehtinyt jo loppuopintojen aikana muuttua.

Ohjauskeskustelun jälkeen pyysin jokaiselta opiskelijalta pienen palautteen ohjauksen onnistumisesta. Myöhemmin palasin asiaan vielä kyselemällä vuoden vaihteessa WebRopol-kyselyllä opiskelijoiden kokemuksia sekä pitämällä kevään päätteeksi lyhyet palautekeskustelut. Palautteet olivat poikkeuksetta erittäin positiivisia.

## Onnistuneet syväkeskustelut voimaannuttivat niin ohjattavat kuin ohjaajankin

Päällimmäisenä ohjauskeskusteluista jäi mieleen avoin ja innostunut asenne. Oli hämmästyttävää, kuinka voimaannuttavia tapaamiset olivat myös ohjaajalle. Nuoret opiskelijat, joille koko maailma on vielä avoin, toivat uskoa ja energiaa myös pitkään työskennelleelle ammattilaiselle. Antoisaa oli myös saada kerrankin keskittyä ajan kanssa pohtimaan opiskelijoille tärkeitä asioita. Toki vieläkin tärkeämpää oli keskustelujen anti opiskelijoille. Hekin kokivat keskustelut erittäin hyvähenkisiksi ja hyödyllisiksi. Palautekyselyjen perusteella osa oli pystynyt käyttämään keskusteluissa nousseita uusia ajatuksia ja vinkkejä heti, osa puolestaan arveli pystyvänsä hyödyntämään niitä vähän myöhemmin. Kaikkien tavoite omien vahvuuksien paremmasta tunnistamisesta, uusien näkökulmien löytämisestä ja omien uratavoitteiden kirkastumisesta saavutettiin kirkkaasti.



## Jatkossa syväohjausta voitaisiin tarjota jokaiselle maisteriopiskelijalle

Ohjauskeskustelun perusrunko hioutui aika toimivaksi jo viiden pilottikeskustelun aikana. Vahvuuskortit toimivat erinomaisesti keskustelun pohjana. Vielä tarkemmin voisi kuitenkin keskittyä vahvuuksien linkittymiseen opintoihin. Opintojen suorittamisen tapoja tulisi pohtia perusteellisemmin opiskelijan ja ehkä myös opettajien kanssa. Tämä saattaisi vaatia erillisen tapaamisen. Hyödyllistä voisi myös olla palata aiheeseen seurantakeskustelujen myötä koko maisterivaiheen opintojen ajan. Laajempaan kehittämistoimeen olisi antoisien keskustelujen laajentaminen kaikille oppiaineen (ja tiedekunnankin) opiskelijoille, mikä toki edellyttäisi useampien ohjaajien kouluttamista. Tällä voisi kuitenkin olla kauaskantoisia seurauksia. Jo pelkästään se, että opiskelijat kokevat heistä välitettävän, lisää opiskelumotiivaatiota. Lisäksi vahvuuksien kirkastuminen voi aidosti auttaa epävarmassa tilanteessa olevia opiskelijoita tarttumaan tarmokkaammin edessä oleviin opintoihin. Pilottiryhmän opiskelijat olivat lukuvuoden päätteeksi kaikki hyvässä vauhdissa kohti maisterintutkintoa.

*“Jännää, kuinka nopeasti ja helpostikin viidelle, käytännössä samassa tilanteessa olevalle opiskelijalle, löytyi vahvuuksien tunnistamisen kautta täysin erilliset tulevaisuuskuvat, joita kohti opinnoissaan ja valmistuttuaan jatkaa. Selkeästi samasta asiastakin kiinnostuneilla voi olla aivan eri vahvuudet.”*

## 2.2.3 POIKKITIETEELLISESTÄ VERTAISOPPIMISESTA VAUHTIA VAHVUUKSIEN TUNNISTAMISEEN

*Sofia Kari & Moona Naakka*

### Vahvuuksilla kohti uraa

#### Kohderyhmä

Lapin yliopiston kandidityötään tekevät ja maisterivaiheen opiskelijat

#### Tarkoitus

Avataan opiskelijoille opintojen ja työelämäkokemusten merkitystä vahvuuksien tunnistamisessa, autetaan omien vahvuuksien tunnistamisessa ja sanallistamisessa sekä tunnistetaan potentiaaliset urapolut omien vahvuuksien pohjalta.

#### Toteutustapa

Ryhmäohjaus työpajojen muodossa; ennakkotehtävät; itsenäinen työskentely

#### Työkalut

VIA-testi, itse tehty henkilökohtainen "Vahvuuteni" -harjoitus

### Pilotin tausta

Pilotin suunnittelijat edustavat VAHTO-hankkeen projektihenkilöstöä ja työskentelevät Lapin yliopiston Koulutus- ja kehittämisspalvelujen yksikössä, jossa on pitkä historia korkeakoulutettujen työttömien uraohjauksessa ja työnhaun tukemisessa. Pilotit siis ovat työnsä puolesta todennäköisemmin tekemisissä valmistuneiden kuin opiskelijoiden kanssa. Hankkeen onnistuneita pilotteja-ideoita ja toteutuksia seurattaessa projektihenkilöstö innostui itsekin pilotoinnista. Vahvuuksilla kohti uraa -pilotissa haluttiin yhdistää vahvuusperustaisuuden teoriaa työnhaun valmennuksista kertyneeseen käytännön kokemukseen.

### Päätavoite

Pilotille asetettiin tavoitteeksi edistää opiskelijoiden: 1) ymmärrystä vahvuuksista ja kykyä niiden tunnistamiseen, sekä 2) valmiuksia omien vahvuuksien soveltamiseen työelämään siirtymisessä.

### Vaiheet

Pilotti toteutettiin kahden työpajan kokonaisuutena, joita edelsi aina myös teemaan ennakkoon valmistava tehtävä. Lisäksi osallistujat saivat etukäteen Vahvuuteni -harjoituksen, jota he täydensivät niin ennen työpajoja kuin niiden aikana.

1. Ennakkotehtävä: VIA Character Surveyn tekeminen ennen työpajaa. Omien päävahvuuksien kirjaaminen ylös.
2. Työpaja 1: Mitä vahvuudet ovat ja miten niitä tunnistetaan
3. Ennakkotehtävä: Kiinnostavien työpaikkailmoitusten seuraaminen. Mikä ilmoituksissa kiinnostaa.
4. Työpaja 2: Vahvuuksilla kohti uraa! Osaaminen, vahvuudet ja akateemiset taidot

**Ensimmäisen työpajan osatavoite** oli tutustuttaa opiskelijat inhimillisten vahvuuksien käsitteeseen ja auttaa alkuun omien vahvuuksien tunnistamisessa.

Ensimmäisen työpajan asiantuntijapuhuja oli professori Satu Uusi-autti, joka piti kaksi lyhyttä, tutkimustietoon perustuvaa alustusta pajan aikana. Ensimmäisen otsikko oli “Mitä vahvuudet ovat ja miten niitä tunnistetaan?” ja toisen ”Miten vahvuuksia sovelletaan?”. Temaattiset alustukset johdattivat opiskelijat vahvuuksien ja niiden tunnistamisen tematiikkaan.

Opiskelijat saivat pohtia, vastasivatko VIA-testin tulokset heidän omia havaintojaan vahvuuksistaan, ja lisäsivätkö sinne jotakin. Tämän jälkeen opiskelijat täydensivät Padlet-alustalle mitä ajatuksia testin tekeminen herätti ja pitivät omat vahvuudet paikkansa. Pienryhmätyöskentelyn jälkeen palattiin yhteiseen tilaan, jossa yliopistonlehtori Sanna Hyvärinen teki yhteenvedon Padlet –muistiinpanoista.

Toisen pienryhmätehtävän yhteydessä opiskelijat pääsivät tarkastelemaan vahvuuksiaan opintopolun näkökulmasta. Harjoituksen tarkoituksena oli auttaa opiskelijoita huomaamaan, että vahvuuksien tunnistamista tapahtuu monenlaisissa yhteyksissä opintojen aikana. Tarkasteluun lähdettiin miettimällä tilanteita, joissa omia vahvuuksia oli tunnistettu, sekä keneltä oli ehkä saanut siihen ohjausta. Tilanteet saattoivat liittyä opintoihin, harjoitteluihin tai harrastuksiin ja työkokemuksiin.

**Toisen työpajan osatavoite** oli tarkentaa opiskelijoiden urasuunnitelmia vahvuusperustaisesta näkökulmasta.

Ennakkotehtävässä opiskelijat pääsivät orientoitumaan tulevaisuuden suunnitteluun seuraamalla kiinnostavia työpaikka-ilmoituksia ja pohtimalla, millaisiin työtehtäviin omat henkilökohtaiset vahvuudet voisivat soveltua. Työpajassa ennakkotehtävä purettiin lämmittelynä, jossa opiskelijat saivat keskustella pareit-

tain, millaisia ajatuksia tehtävän tekeminen herätti.

Toisen työpajan vierailevina vetäjinä ja asiantuntijoina olivat Lapin yliopiston Koulutus- ja kehittämispalveluiden uraohjaajat Pauliina Keskinarkaus ja Laura Jokinen. He pitivät temaattisen alustuksen korkeakoulutettujen urasuunnittelun teemoista. Alustuksessa kytkettiin vahvuudet osaksi laajempaa työelämässä tarvittavan osaamisen palettia ja selitettiin lyhyesti, miten vahvuudet eroavat esimerkiksi pätevyyksistä ja akateemisista taidoista.

Vahvuusperustaisen urapolun suunnittelutehtävässä opiskelijat saivat samastua kuvitteelliseen henkilöön ja suunnitella tämän urapolkua sovittamalla opinnoissa kerrytettyjä kokemuksia ja vahvuuksia työnhaun ja urasuunnittelun kontekstiin.

## Toteutuksen paras anti

Mukana olleet opiskelijat olivat työpajan alussa hyvin erilaisissa lähtöasetelmissä, mutta työpajatyöskentelyn varrella jokainen vaikutti saaneen jotakin oleellista oman tulevaisuuden suunnittelunsa tueksi. Pilotti antoi niin toteuttajille, kuin työpajaan osallistuneille tietoa siitä, millaisissa konteksteissa omia vahvuuksia yliopisto-opinnoissa tunnistetaan ja miten niitä sovelletaan.

## Kehittämisehdotukset

Koska pilotin toteuttajien omaan työnkuvaan ei kuulu opetusta tai opiskelijoiden ohjausta, ei työpajoista ole tulossa toistuvaa perinnettä. Vetäjien kokemusten ja opiskelijoiden antaman palautteen perusteella pajojen jatkosovellukset voisi kuitenkin toteuttaa yhteistyössä esimerkiksi eri ainejärjestöjen kanssa. Vertaismentorointi oli hyvä työkalu pilotin toteutukseen, mutta opiskelijat olisivat hyötäneet osiosta, jossa keskitytään selvemmin yhteen pääaineeseen tai saman tapaisten pääaineiden (esim. yhteiskuntatieteet) ryhmään.

Pilotin tuotoksia hyödynnettiin VAHTO-hankkeen toimenpidesuosituksen tekemiseen erityisesti yliopiston osalta.

### Vinkit

- Työskentelyn rytmittäminen myös harjoittelujen ja muiden työelämäjaksojen yhteyteen
- Ennakkotehtävät tukevat yhteistyöskentelyä
- Ennakkotehtävät tukevat yhteistyöskentelyä

## 2.2.4 KIRJASTO OPPIMSYMPÄRISTÖNÄ – OPISKELIJOIDEN TOIVEITA LAPIN KORKEAKOULUKIRJASTON TILOJEN KEHITTÄMISEEN

*Kati Vuontisjärvi & Maija Koponen*

### **Kirjasto oppimisympäristönä**

#### **Kohderyhmä**

Lapin yliopiston ja Lapin AMK:n opiskelijat

#### **Tarkoitus**

Tavoitteena oli tarkastella, kuinka kirjasto oppimisympäristönä voi huomioida vahvuusperustaisuutta ja erilaisia oppimistyyylejä. Pilotissa analysoitiin asiakaspalautetta kirjaston tiloista, ryhmiteltiin erilaisia tarpeita ja keskusteltiin tilojen kehittämisestä opiskelijoiden kanssa.

#### **Toteutustapa**

Kirjaston asiakastytyväisyyskyselyssä 2019 saadun aineiston analysointi ja tulosten ryhmittely, tapaamiset ja keskustelut tilojen kehittämistarpeista opiskelijakuntien (LYY ja ROTKO) kanssa.

### Pilotin tausta

Pilotissamme päätimme keskittyä tarkastelemaan Lapin korkeakoulukirjaston tiloja vahvuusperustaisen ajattelun kontekstissa. Aineistona käytimme kirjaston asiakastytyväisyyskyselyä.

Kyselyssä asiakkaita pyydettiin arvioimaan kirjastoa monesta eri näkökulmasta. Aineistosta on valittu VAHTO-pilotoinnissa tarkasteltavaksi kirjaston asiointi- ja oppimisympäristöön liittyvät vastaukset. Kaikilla osa-alueilla arviointia pyydettiin numeerisena (asteikolla 1-5) sekä avoimen palautteen kautta.

Pilotin taustalla käytämme vahvuusperusteisen ajattelun ideaa ja peilaamme sitä opiskelijoiden tarpeisiin ja toiveisiin. Pyrimme juuri vahvuusperusteisuuden ja positiivisen psykologian kautta löytämään erilaisia tilaratkaisuita, jotka tukisivat opiskelijoiden erilaisia vahvuuksia opiskelutilojen valinnassa. Positiivinen psykologia tutkii ihmisen vahvuuksia ja sitä, millaisia ovat ne ympäristöt, ihmisten toiminta ja ihmisen kehittämät instituutiot, jotka edistävät myönteistä kehitystä ja toimintaa (Seligman ym. 2005). Vahvuuksia on kaikilla ihmisillä ja ne määritellään myönteisiksi piirteiksi, joita voidaan tunnistaa, oppia ja kehittää (Uusiautti 2019.)

Ihmisen esiin nousevat vahvuudet muuttuvat, koska käyttäytymisemme muovautuu tilanteen ja paikan sekä pyrkimysten mukaan (Baltes & Freund 2006). Jokainen opiskelija opiskelee omalla tavallaan, jonka tunnistaminen auttaa häntä saavuttamaan parhaat tulokset opiskelussa.

Kirjaston rooli on resurssien puitteissa tarjota erilaisia tiloja, joista opiskelija voi valita itselleen sopivimman. Tavoitteena on, että opiskelu olisi sujuvaa ja miellyttävää.

## Tavoite

Pilotoinnin tavoitteena on pohtia, kuinka kirjasto voi huomioida vahvuusperustaisuutta ja tukea opiskelijoita erilaisissa oppimistyyeissä. Miten kirjastoa tulisi kehittää toiminnallisena ja viihtyisänä oppimisympäristönä?

## Toteutus ja vaiheet

Pilotti jakautui kolmeen vaiheeseen, joita edelsi itse asiakastytyväisyyskyselyn tekeminen vuonna 2019.

1. Kyselytulosten analysointi ja ryhmittely
2. Tulosten esittely opiskelijajärjestöille ja keskustelu niistä
3. Yhteistyö opiskelijajärjestöjen kanssa kirjaston tilasuunnitelman tekemisessä tulevaisuudessa

Avoimista vastauksista käy hyvin ilmi se, miten erilaisia tiloja opiskelijat tarvitsevat tukemaan omaa opiskeluaan. Osa tilavaatimuksista tulee jo tehtävistä; tenttiin lukiessa tarvitaan erilaista tilaa kuin ryhmätyöhön. Osa tilavaatimuksista taas tulee opiskelijoiden eri oppimistyyeistä ja vahvuuksista. Toiset valmistautuvat tenttiin parhaiten keskustelemalla aineistosta opiskelijakavereiden kanssa. Toiset vaativat ehdottoman hiljaista tilaa, jossa eivät edes tietokoneen näppäilyään kuulu. Toiset haluavat hiljaisestikin opiskellessa olla muiden seurassa ja toiset aivan yksin omassa tilassaan.

Vahvuusperusteisuuden kautta voi hahmottaa opiskelijoiden erilaisia toiveita ja tarpeita opiskelutilojen suhteen. Vaatimukset eivät ole vain ääripäissä vaan myös välimuotoja tarvitaan. Erilaiset tilat tukevat erilaisia vahvuuksia opiskelussa. Toiset kaipaavat ympärilleen kauneutta viihtyäksään, toisille riittää, että perusasiat toimivat riittävän hyvin. Toiset kaipaavat täysin häiriötöntä tilaa opiskellakseen mahdollisimman tehokkaasti ja toiset taas viihtyvät, kun taustääniä tulee tasaisesti. Toiset kaipaavat ryhmää ja toiset yksinäisyyttä.

Kyselyn avoimista vastauksista olemme ryhmitelleet toiveita kolmeen eri kategoriaan: eri hiljaisuusasteisiin tiloihin, sekä toiminnallisiin että viihtyisyyteen liittyviin asioihin. Kirjasto pyrkii omien resurssiensa puitteissa toteuttamaan kehitysehdotuksia ja toiveita.

Hiljaisuusasteeltaan kirjaston tulisi tarjota ainakin kolmentyyppisiä tiloja. Hiljaisen työskentelyn tilat mahdollistavat yksin työskentelyn. Tila voi olla henkilökohtainen tai jaettu muiden opiskelijoiden kanssa. Jos tila on jaettu, käytösääntöjen tulee olla selkeitä ja niissä on määriteltävä, onko esimerkiksi tietokoneiden käyttö sallittua. Toinen hiljaisuusaste mahdollistaa keskustelun ja ryhmätyön rauhallisessa ympäristössä. Tarvitaan erillisiä ryhmätyötiloja, joissa opiskelijat voivat työskennellä häiriintymättä ja joista ääni ei kantaudu häiritsevästi muille asiakkaille. Lisäksi kirjastossa kaivataan keskustelun sallivaa, viihtyisää yhteistä tilaa. Sellainen voi olla lehtinurkkaus, palapelipöytä tai vapaahetken viettoon sopiva sohva-ryhmä.

Monikäyttöisyyttä ja joustavuutta tilojen suunnittelussa ja käytössä tarjoavat erilaiset kalusteet. Kuppituolit, smartblockit ja puhe-linkopit ovat esimerkkejä kalusteista, joilla voidaan luoda yksityisyyttä yhteiseen tilaan ja eristää tehokkaasti häiritseviä ääniä.

Lisäksi kyselyssä saatiin runsaasti toiminnallisuuteen ja viihtyisyyteen liittyviä kehitysehdotuksia. Kirjaston toivottiin tulevaisuudessa huomioivan etenkin laajemmin oppimisympäristöön liittyviä asioita kuten mm. ilmanvaihtoa, valaistusta ja opiskelupaikkojen ergonomiaa. Opiskelijat antoivat kehitysehdotuksia myös viihtyvyyden parantamiseen sisutuksellisilla ratkaisuilla esim. värit, viherseinät ja tilojen ”flow”.

Opiskelijatapaamisissa opiskelijakuntien edustajat nostivat esiin havaitsemiaan kehityskohteita ja kertoivat opiskelijoille tärkeimmistä tila-asioista. Kokonaisuudessaan tapaamiset olivat hyödyllisiä ja suunnitelmassa onkin jatkossa jatkaa niitä säännöllisesti. Opiskelijakuntien kautta kirjasto voi myös hankkia tietoa opiskelijoiden näkökulmasta kehitystä vaativista kirjastokohteista ja reagoida nopeammin opiskelijoiden tulevaisuuden tarpeisiin. Tulevaisuudessa tulemmekin ottamaan opiskelijakunnat aikaisempaa tiiviimmin mukaan kirjaston palveluiden kehittämisen suunnitteluun ja ideoimiseen.



## Toteutuksen paras anti

Parasta pilotissa oli se, että saimme kartoitettua opiskelijoiden mielestä tärkeimmät kehityskohteet sekä kehitettyä yhteistyötä opiskelijakuntien kanssa.

## Kehittämisideat

- Säännölliset tapaamisen opiskelijakuntien kanssa
- Opiskelijat mukaan suunnittelemaan heitä koskevia palveluita ja tiloja

## Lähteet

Baltes, P.B. & Freund, A. M. 2006.

Ihmisen vahvuudet ja viisaus. Teoksessa Staudinger, U. & Aspinwall, L. (toim.) Ihmisen Vahvuuksien Psykologia. Suom. Jukka Pöyhö. Helsinki: Edita, s. 34-36.

Seligman, M.E.P., Steen, T. A., Park, N & Peterson, C. 2005.

Positive Psychology Progress. Empirical validation of interventions. American Psychologist 60 (5), 410-421.

Uusiautti, S. 2019. Tunnista vahvuutesi ja menesty. Helsinki: Kirjapaja, 2019.

## 2.2.5 VAHVUUKSISTA VOIMAAVERKOSTOJOHTAMISEEN

*Helena Kangastie*

### **AMK-maisteriopiskelijoiden vahvuusperustainen verkostojohtaminen**

#### **Kohderyhmä**

AMK Master Schoolin Hyvinvointiosaamisen johtamisen koulutuksen opiskelijat

#### **Tarkoitus**

Pilotin tarkoituksena oli hyödyntää vahvuusperustaista ohjausta AMK-maisteri opiskelijoiden syventävien ammattiopintojen opintojaksolla. Tavoitteena oli ennakkotehtävän ja pienryhmätyöskentelyn avulla syventää osaamista vahvuuksien hyödyntämisestä verkostojohtamisessa.

#### **Toteutustapa**

Ennakkotehtävä ja pienryhmätyöskentely etäohjauksessa Arctic Connect-ympäristössä

#### **Työkalut**

VIA-testi, Hyveet ja vahvuudet tarkastelutaulukko, Vahvuuksilla tulevaisuuteen -Vahvuustaulu

#### Taustaa ja tavoitteet

Hyvinvointiosaamisen johtaminen -koulutus perustuu näyttöön perustuvaan tietoon terveys- ja hyvinvointialojen esimiestyöstä, johtamisesta ja kehittämisestä. Koulutuksesta valmistuneella on asiantuntijaosaamista esimiestyöhön, monialaisten palveluiden johtamiseen, kehittämiseen ja uudistamiseen. Koulutuksen syventäviin ammattiopintoihin kuuluu verkostojohtamisen opintojakso, jonka osaamistavoitteet on kuvattu opetussuunnitelmassa seuraavasti: opiskelija osaa toimia verkostoissa terveyden edistämisen asiantuntijana ja hän osaa kehittää ja uudistaa verkostoja ja kumppanuuksia yhteistyöverkostoissa ja terveyden edistämisen monialaisissa ryhmissä. Tähän opintojaksoon suunniteltiin ja toteutettiin AMK-maisteriopiskelijoiden vahvuusperustainen verkostojohtaminen pilottina syksyllä 2021. Pilottiin osallistui 25 opiskelijaa, jotka olivat aloittaneet opintonsa syksyllä 2020.

Pilotin tavoitteena oli tukea vahvuusperustaisella ohjauksella AMK-maisteri opiskelijoita tunnistamaan vahvuuksiaan ja hyödyntämään niitä johtamisessa. Tavoitteena oli ennakkotehtävän ja pienryhmätyöskentelyn avulla syventää osaamista vahvuuksien hyödyntämisestä verkostojohtamisessa. Suunnitteluvaiheessa oli tärkeää miettiä ennakkoon pilotin toteutustapa, ennakkotehtävä sekä lähipäivän etätyöskentely.



## Käytännönläheinen toteutus

Pilotti käynnistyi ohjeistetulla ennakkotehtävällä ennen varsinaista etänä toteutettua lähiopiskelupäivää. Ennakkotehtävän tavoitteena oli johdattaa AMK-maisteri opiskelijoita vahvuusperustaiseen ajatteluun ja tutustuttaa heitä erilaisiin vahvuuksien tunnistamisen työkaluihin. Ohjeistin heitä ennakkotehtävässä aluksi pohtimaan itse omia vahvuuksia yleisesti ja eri tilanteissa esimerkiksi työ, opiskelu ja vapaa-aika. Pohdintojen jälkeen heidän tuli kirjata vahvuuksiaan vahvuustauluun (taulukko yksi) sarakkeeseen yksi, jonka jälkeen he ryhtyivät tekemään VIA-vahvuustestin. Testin vastauksena opiskelija saa arvion siitä, mitkä ovat hänen vastaustensa perustella juuri hänen erityisvahvuutensa. Testin tekemisen jälkeen opiskelijat tarkastelivat saatuja testin tuloksia eli esille tulleita vahvuuksia itsenäisesti ja kirjasivat niitä vahvuustauluun sarakkeeseen kaksi. Täytetty vahvuustaulu oli ohjeistettu ottamaan mukaan lähiopiskelupäivälle, jossa sen sisältöä käytiin läpi ja täydennettiin erityisesti vahvuustaulun sarakkeita kolme ja neljä.

<b>OMAT VAHVUUDET</b> Kirjoita tähän päävahvuutesi, joita ajattelet sinulla olevan	<b>VIA-TESTIN VAHVUUDET</b> Kirjoita tähän VIA-testistä saadut päävahvuutesi	<b>VAHVUUDET JOHTAMISESSA</b> Miten vahvuutesi näkyy johtamisessa?	<b>VAHVUUDET VERKOSTO-JOHTAMISESSESSA / -TYÖSSÄ</b> Miten vahvuudet tulevat esille ja näkyvät verkostojen johtamisessa ja verkostotyössä?

Taulukko 1. Vahvuuksilla tulevaisuuteen-vahvuustaulu

Lähiopiskelupäivä toteutui etänä Arctic Connect oppimisympäristössä. Aluksi luennolla tarkasteltiin verkostotyötä ja verkostojohtamisen teorioita. Tämän jälkeen kuunneltiin kokeneen työelämän asiantuntijan alustus käytännön verkostotyöstä ja verkostojohtamisesta. Alustuksen jälkeen siirryttiin pienryhmiin harjoittelemaan verkostokartan laatimista.

Lopuksi pienryhmissä opiskelijat kuvasivat vahvuuksiaan johtamisessa ja erityisesti verkostojohtamisessa sekä verkostotyössä. Työskentelyssä he hyödynsivät Christopher Petersonin ja Martin Seligmanin (2004) laatimaa luokittelua kuudesta universaalista hyveestä: viisaus, rohkeus, inhimillisyys, oikeudenmukaisuus, kohtuullisuus ja henkisyys. Näihin hyveisiin sisältyy 24 vahvuutta. (ks. Hyvärinen ym. 2020,11.)

Vahvuuksien näkyminen johtamisessa liittyi erityisesti hyveisiin inhimillisyys ja oikeudenmukaisuus. Samoin myös vahvuuksien esille tuleminen verkostojohtamisessa ja verkostotyössä liittyi pääosin samoihin hyveisiin. Vahvuuksia kuvattiin johtajuutena, kykyä organisoida ryhmän toimintaa, ryhmätyötaitoina ja sosiaalisena älykkyytenä.

## Tarkastelua ja hiomista

Vahvuusperustaisen ohjauksen sisällyttäminen opintojakson toteutukseen onnistui hyvin. Suunnitteluvaiheessa oli tärkeää valmistella sellainen ennakkotehtävä, joka ohjaa opiskelijoita tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Pienryhmätyöskentelyssä he yhdistivät vahvuuksiaan johtamiseen ja erityisesti verkostojohtamiseen. Opiskelijoiden palautteen mukaan

VIA-vahvuustestin hyöty oli se, että sen avulla tuli uusia vahvuuksia esille, mitä ei ollut itse tunnistanutkaan. Pienryhmätyöskentely antoi myös uusia näkökulmia vahvuuksien näkymisestä johtamisessa. Jatkossa voi suunnittelussa pohtia myös vaihtoehtoisten työkalujen käyttöä. Ja varmaan on hyvä käyttää vielä enemmän

aikaa yhteiseen keskusteluun vahvuuksista verkostojohtamisessa.

## Lähteet

Hyvärinen, S., Kangastie, H., Kari, S., Löf, J., Naakka, M., ja Uusiautti, S.2020. Lapin korkeakouluista valmistuneiden näkemyksiä vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta. Lapin AMKin julkaisu- ja Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 21/2020. Viitattu 28.9.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-373-7>



## 2.3 TYÖELÄMÄÄN JA TULEVAISUUTEEN SUUNTAAMISESSA

Työelämään ja tulevaisuuteen suuntaamisessa -luku jatkaa matkaa kohti tulevaa. Jonna Löf paneutuu vahvuuksiin osana urasuunnittelua. Hannele Niemen artikkeli “Vahvuudet esiin ohjauskeskusteluissa” avaa opinto-ohjauksen näkökulmia opiskelijan kanssa käytävistä aloitus- ja lopetuskeskusteluista. Sanna Hyvärinen tarkastelee vahvuuksien tuomista opintoihin ja työelämään. Vahvuuksilla AMK-maisteriksi ja työelämän kehittäjäksi, Helena Kangastie kuvaa vahvuusperustaisen ohjauksen toteutusta AMK-maistereiden koulutuksessa. Luvun lopussa Vahvuudet repussa matkalla tulevaan, Helena Kangastie, Jonna Löf, Outi Mattila, Hannele Niemi, ja Minna Tuominen kuvaavat ammattikorkeakoulussa toteutettuja monialaisia opiskelijoille järjestettyjä vahvuuksien tunnistamisen ja soveltamisen työpajoja.

## 2.3.1 KATSE KIRKKAANA TULEVAAN – VAHVUUDET OSANA URASUUNNITTELUA

Jonna Löf

### Vahvuuteni urasuunnittelussa -työpajat

#### Kohderyhmä

Korkeakouluopintoja suunnittelevat esim. toisen asteen opiskelijat, Uravalmennusryhmät, Avoimen ammattiopiston -ryhmät

#### Tarkoitus

Tavoitteena on tukea ohjattavia tunnistamaan ja kehittämään vahvuuksia sekä auttaa osallistujia pohtimaan urasuunnitelmiaan

#### Toteutustapa

Ryhmäohjaus

#### Työkalut

VIA-testi, Minä tulevaisuuden osaajana, Tulevaisuuden urasuunnittelu ja Vahvuustaulu -tehtävät

### Mistä ideani syntyi ja mitä pilotoinnilla tavoiteltiin?

Pilotoinnin taustalla on ohjaustyöni avoimessa ammattikorkeakoulussa. Työhöni kuuluu opinto- ja uraohjaus ennen korkeakouluopintoja ja avoimien korkeakouluopintojen aikana. Teen nivelvaiheyhteistyötä toisen asteen opinto-ohjaajien ja muiden ura- ja ohjaustoimijoiden kanssa. Pilotoitavat ryhmät valikoituivat luontevasti yhteistyökumppaneiden kautta.

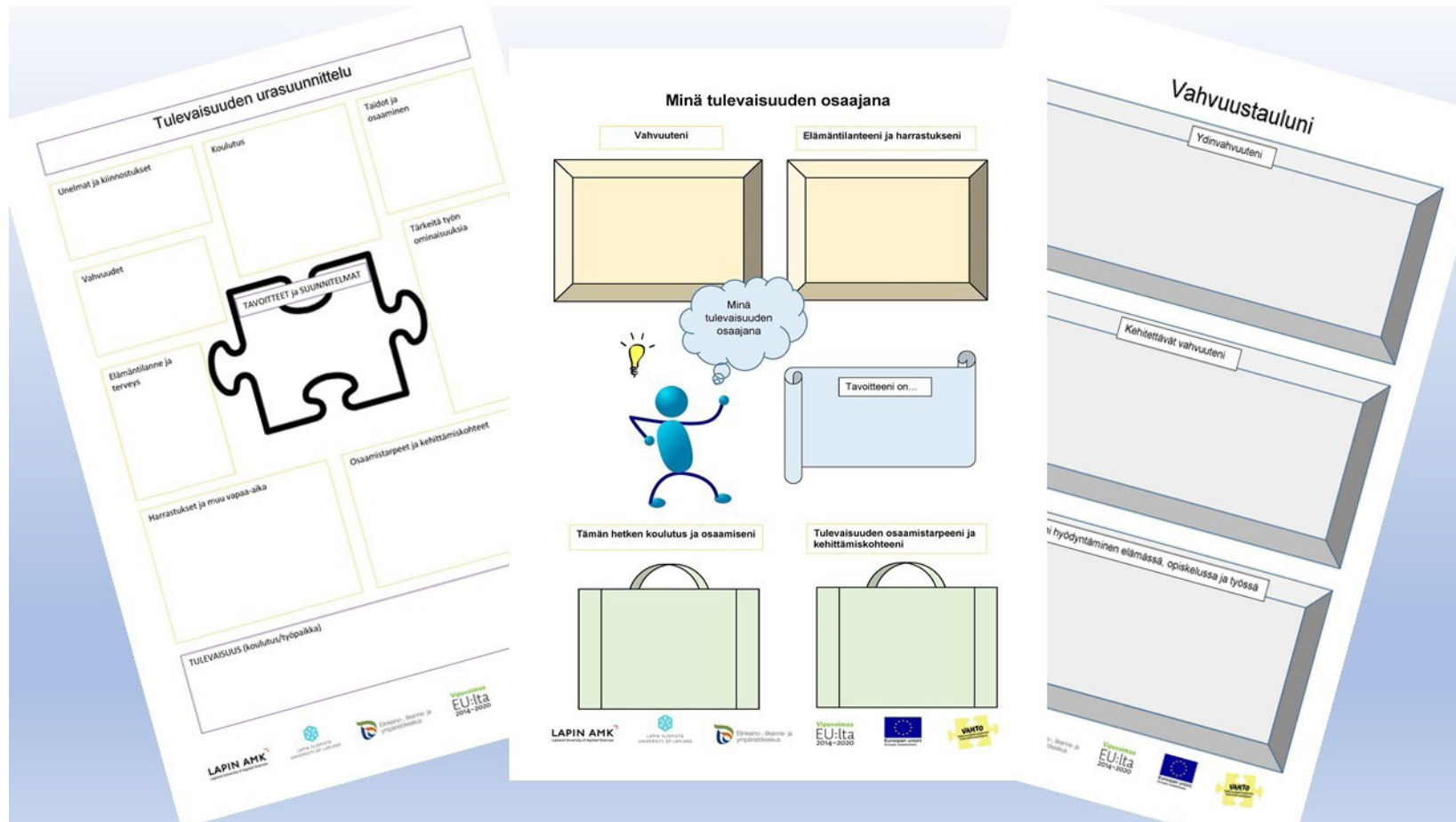
Työpajat rakentuivat ennen korkeakouluopintoja vaiheeseen, jossa korkeakouluun tähtäävät opiskelijat kirkastivat omaa tulevaisuuttaan ja urasuunnitelmiaan vahvuuksiin pohjautuen. Toteutin pilotoinnin useammalle eri ryhmälle. Face to face -pilotointini tein kahdelle Avoimen ammattiopiston -ryhmälle ja heidän ohjaajilleen. Virtuaaliset pilotit toteutin Oppijan tuvassa Adobe Connectilla toisen asteen opiskelijoille ja heidän ohjaajilleen sekä Uravalmennusryhmälle Teamsin välityksellä.

### Miten pilotointini etenivät?

Työpajoissa hyödynsin monipuolisesti erilaisia menetelmiä ja työkaluja. Jokaisella harjoituksella oli oma tavoitteensa uraohjausprosessissa. Muokkasin työkaluja ja työpajojen työskentelyssä hyödynnettäviä menetelmiä kohderyhmille sopiviksi. Keskustelut soljuivat opiskelijälähtöisesti välillä pidempinä, välillä lyhyempinä. Annoimme aikaa niille asioille, jotka osallistujia mietityttivät ja joista heillä heräsi enemmän keskustelun tarvetta.

## Vahvuudet urasuunnittelussa: Avoin ammattiopisto ja Uravalmennusryhmä

Avoimen ammattiopiston ryhmän kanssa teimme yksilötyöskentelynä paperiin kirjaten Tulevaisuuden urasuunnittelu -harjoituksen, jossa hahmotellaan omaa elämää ja ammatillista tavoitetta (Kuva 1). Tehtävään kirjataan ylös koulutukset, osaaminen, työkokemus, harrastukset ja yhtenä osiona myös omat vahvuudet. Uravalmennusryhmän kanssa teimme Minä tulevaisuuden osaajana -tehtävän, jossa hahmotellaan myös omaa tavoitetta, osaamista ja vahvuuksia hieman eri tavoin (Kuva 1). Molemmissa tehtävissä ohjattavat pyrkivät tunnistamaan itse omat vahvuutensa ilman vahvuuskortteja tai vahvuuslistoja.



Kuva 1. Vahvuustyöpajojen harjoituksia

Seuraavaksi jokainen teki VIA-vahvuustestin. Tämän jälkeen vertasimme VIA-testistä saatuja tuloksia edellisessä harjoituksessa esiin nostettuihin vahvuuksiin. Kävin myös muutaman Powerpoint-dian avulla läpi tietoutta luontevahvuuksista. Kävimme keskustelua, mitä testissä esiin tulleet ja edellisessä harjoituksessa mainitut vahvuudet ovat ja miten ne ilmenevät yksilön elämässä. Keskustelimme myös, oltiinko testin tulosten kanssa samaa vai eri mieltä ja oliko tuloksissa jotain yllättävää.

Lopussa suuntasimme katseemme vahvuuksien hyödyntämiseen elämässä, opiskelussa ja työssä. Kävimme diojen avulla läpi ja keskustelimme vahvuuksien hyödyntämisestä. Jokainen osallistuja pohti, millaisia valintoja he voisivat tehdä vahvuuksiinsa tukeutuen. Pohdimme myös, miten he voisivat hyödyntää ydinvahvuuksiaan omassa urasuunnittelussa, koulutusvalinnoissa ja työnhaussa.

Uravalmennusryhmässä työstimme myös Vahvuustaulua, johon osallistujat saivat koota harjoituksista ja keskusteluista nousseita vahvuuksien tunnistamiseen ja hyödyntämiseen liittyneitä itselleen tärkeitä huomioita (Kuva 1). Työpajojen lopussa osallistujat saivat kokeilla hankkeessa tuottamaani vahvuuksiin pohjautuvaa koulutusvalintatestiä. Työpajojen päätteeksi kerroin vielä Lapin AMKin koulutuksista ja avoimen ammattikorkeakoulun opiskelumahdollisuuksista. Info oli mukava pitää, kun olimme työskennelleet ensin yhdessä urasuunnitelmien parissa. Minun oli helppompaa kohdentaa sanottavani kohderyhmälle.

## Tulevaisuuden urasuunnittelu: Oppijan tupa

Järjestin Oppijan tuvassa toisen asteen opiskelijoille tulevaisuutta ja urasuunnittelua ohjaavan työpajan. Työpajan alussa teimme Mentimeterillä alkutunnelmakyselyn vahvuuksista ja tulevaisuusajattelusta. Työkalan tavoitteena oli johdattaa osallistujat työpajan tematiikkaan. Osallistujat vastasivat kysymykseen: mitä ajatuksia sinulla tulee mieleen sanoista tulevaisuus ja vahvuudet?

Vastauksista muodostuivat sanapilvet. Kuvassa 2 on sanapilvi, jonka työpajoihin osallistuneet ovat tuottaneet.



Kuva 2. Sanapilvi Mentimeterillä

Seuraavaksi syvennyimme tulevaisuusajatteluun Mentimeterillä. Tehtävän tavoitteena oli herättää opiskelijat ajattelemaan omaa ja yleistä tulevaisuutta. Tehtävä ohjasi heidän ajatuksia erilaisiin mahdollisuuksiin ja vaihtoehtoihin henkilökohtaisten väittämien avulla. Väittämässä arvio annettiin asteikolla 1 täysin eri mieltä ja 5 täysin samaa mieltä. Kysymyksiä olivat mm. tunnistan omat vahvuuteni, minulla on tulevaisuudelleni useita eri vaihtoehtoja, ystäväni vaikuttavat tulevaisuuden koulutusvalintoihin sekä minulle on tärkeämpää tehdä työtä, josta nautin kuin työtä, josta saa hyvää palkkaa. Vastaamisen jälkeen tarkastelimme yhteisesti tuloksia ja kävimme keskustelua.

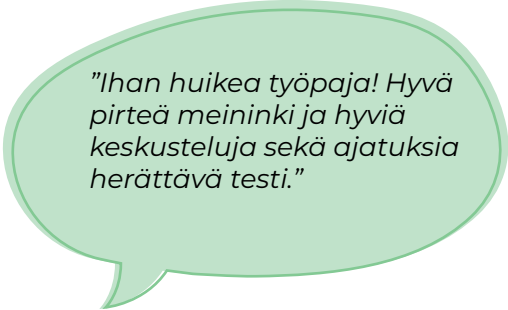
Teimme Minä tulevaisuuden osajina -tehtävän (Kuva 1). Harjoituksen tavoitteena oli auttaa osallistujia hahmottamaan omaa tulevaisuutta ja ammatillista minää. Jokainen osallistuja hahmotteli paperille oman kuvan itsestä tulevaisuuden osajana. Tavoitteeseen pääsemiseksi osallistujat pohtivat, mitä vahvuuksia ja osaamista sekä osaamistarpeita heillä on ja miten tarvittavaa osaamista voisi hankkia päästäkseen kohti tavoitettaan. Työskentelyn avulla osallistujat pääsivät hahmottelemaan omaa tulevaisuuden uraansa ja mahdollisia koulutukseen tai työnhakuun liittyviä tavoitteita.

Viimeisessä osiossa syvennyimme tarkastelemaan tarkemmin mitä luontevahvuudet ovat, miten niitä voi tunnistaa ja miten niitä voi hyödyntää. Osallistujat tekivät VIA-vahvuustestin kukin omalla koneellaan. Tämän jälkeen keskustelimme, nousiko testissä esiin jotain yllättävää, olivatko vahvuudet samoja kuin aiempaan tehtävään osallistujat olivat listanneet ja mitä ajatuksia vahvuuksien tunnistaminen osallistujissa herätti. Keskusteltuamme vahvuuksista suuntasimme lopuksi katseen vahvuuksien kehittämiseen ja soveltamiseen.

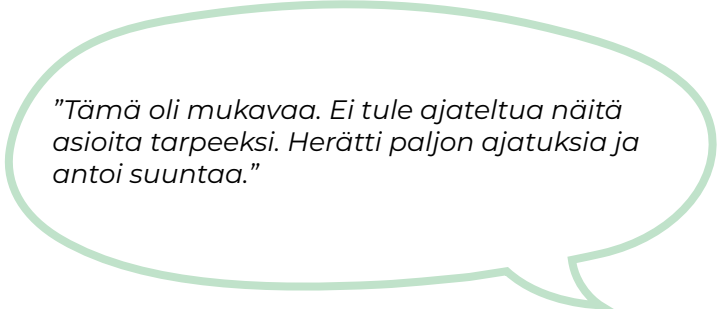
### Missä onnistuin ja mitä kehitettävää jäi?

Keräsin kaikissa työpajoissa lopuksi palautetta. Työpajat onnistuivat hyvin ja työskentely oli antoisaa ja hyödyllistä. Työpajoissa oli

rento ja avoin ilmapiiri. Ohjaajat antoivat positiivista palautetta innostavista ja hyvin rakennetuista työpajoista, joissa erilaiset harjoitukset, eri menetelmillä tehdyt tehtävät ja yhteiset keskustelut rakensivat toimivan kokonaisuuden.



*"Ihan huikea työpaja! Hyvä pirteä meininki ja hyviä keskusteluja sekä ajatuksia herättävä testi."*



*"Tämä oli mukavaa. Ei tule ajateltua näitä asioita tarpeeksi. Herätti paljon ajatuksia ja antoi suuntaa."*

Itsenäisen työskentelyn ja yhdessä käytyjen keskustelujen avulla osallistujilla vahvistui käsitys itsestä, omista vahvuuksista ja kehittämiskohteista sekä vahvuuksien hyödyntämisestä tulevaisuudessa. Harjoitukset saivat heidät myös kääntämään katseensa menneeseen. Osallistujat myös kiittelivät harjoituksista itselleen jäävää materiaalia, joita voivat hyödyntää jatkossa.

Itsenäisen työskentelyn ja yhdessä käytyjen keskustelujen avulla osallistujilla vahvistui käsitys itsestä, omista vahvuuksista ja kehittämiskohteista sekä vahvuuksien hyödyntämisestä tulevaisuudessa. Harjoitukset saivat heidät myös kääntämään katseensa menneeseen. Osallistujat myös kiittelivät harjoituksista itselleen jäävää materiaalia, joita voivat hyödyntää jatkossa.

Kaikkienensa pilotointi antoi onnistumisen kokemuksia niin osallistujille kuin minullekin. Osallistujien innostus herätti minussa lähes flow tilan ja muistutti minua ohjaustyön antoisuudesta. Pilotoinnin kokemukset vahvistavat näkökulmaa ennen korkeakouluopintoja annettavan ohjauksen merkityksestä yksilön urasuunnittelussa ja koulutusvalinnoissa. Urasuunnittelussa ohjattavan kohtaaminen yksilönä vahvuuksineen ja elämäntilanteineen on tärkeä osa opinto-ohjaajan työtä. Voinkin todeta, että vahvuusperustainen

ohjaus istuu ohjauskuvaani kuin nappi silmään. Uraohjaus ennen opiskeluinfon pitämistä oli uudenlainen työskentelymuoto, mutta positiiviset kokemukset puhuvat puolestaan. Työpajoista jää minulle ohjaustyöhöni monia hyödyllisiä toimintatapoja ja ohjausmenetelmiä.

### Vinkkejä muille?

- Pilotointia ja harjoituksia voi soveltaa monella tapaa.
- Työpajat voivat olla lyhyempiä tai pidempiä riippuen käytettävästä ajasta ja kohderyhmän tarpeesta.
- Valittavat menetelmät ja harjoitukset on hyvä valita ja muokata aina osallistujien, osallistujamäärän ja työpajamuodon (etä/lähi) mukaan.

*"Vahvuuksien tunnistaminen laittoi minut miettimään myös mennyttä ja tekemiäni uravalintoja. Sitä, miten vahvuudet ovat ohjanneet minua koulutusvalinnoissa ja työhön hakeutumisessa."*

*"Mielestäni omiin vahvuuksiin tutustuminen oli erittäin hyödyllistä, sillä aiemmin en ole osannut ajatella tarkemmin, että mitkä ovat omia vahvuuksiani ja miten niitä voisi mahdollisesti hyödyntää opiskelussa ja työelämässä."*

## 2.3.2 VAHVUUDET ESIIN OHJAUSKESKUSTELUISSA

Hannele Niemi

### Vahvuuksien käsittely ohjauskeskusteluissa

#### Kohderyhmä

Lapin AMK:n liiketalouden aloittavat, jatkavat ja valmistuvat amk-opiskelijat sekä International Business-koulutuksen ja liikunnan (2020) valmistuvat AMK-opiskelijat

#### Tarkoitus

Pilotin tarkoituksena oli auttaa opiskelijoita tunnistamaan ja sanottamaan omia vahvuuksiaan sekä miettimään, kuinka niitä voi hyödyntää opiskelussa ja urasuunnittelussa. Lisäksi tavoitteena oli löytää keinoja tukea opiskelijoiden hyvinvointia vahvuuksia tunnistamalla ja niitä hyödyntämällä.

#### Toteutustapa

Yksilöohjaus

#### Työkalut

Luontenvahvuudet -kuvio

### Lähtökohdat pilotille

Osalla opiskelijoista on epävarmuutta esimerkiksi alan valintaan, omiin mahdollisuuksiinsa opiskeluissa menestymiseen, omista urasuunnitelmista, työmarkkinoilla selviytymisestä ja tulevaisuudesta yleensä. Ottamalla mukaan ohjauskeskusteluihin vahvuuksien tunnistamisen, sanottamisen ja hyödyntämisen tavoitteena on tukea opiskelijoiden hyvinvointia. Sen myötä opiskelukyky parantuu ja luottamus tulevaisuuteen lisääntyy.

Vahvuuksien tunnistaminen on yksi työkalu itsetuntemukseen. Vahvuudet ovat voimavaroja, joita voi hyödyntää tämänhetkessä elämässä. Lisäksi niiden avulla ihminen rakentaa omaa tulevaisuuttaan sekä selviää työelämän jatkuissa muutoksissa.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan ajatuksena oli ottaa vahvuuksien käsittely mukaan vain aloittavien ja valmistuvien opiskelijoiden ohjauskeskusteluihin. Kokemuksen kerryttyä vahvuuskeskusteluja käytiin myös muutamien jatkavien opiskelijoiden kanssa, joilla oli haasteita opinnoissaan.

### Vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen osana ohjauskeskustelua

#### Opintonsa aloittavat opiskelijat

Pilotoinnissa aloittavien opiskelijoiden henkilökohtaisiin aloituskeskusteluihin lisättiin vahvuuksien käsittely. Esiin nousevat asiat kirjattiin opiskelijan henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan 'Kommentoi hopsia' -kohtaan Lapin ammattikorkeakoulun koulutuksen toiminnanaohjausjärjestelmään Peppiin. Nämä kirjaukset jäivät opiskelijan käyttöön koko opintojen ajaksi esimerkiksi työ- ja harjoittelupaikkahaussa sekä kehityskeskusteluissa hyödynnettäväksi.

Aloittavien opiskelijoiden vahvuuksien käsittely eteni tunnistamisesta pohdintaan omien vahvuuksien kokonaisuudesta ja lopuksi niiden hyödyntämisestä opinnoissa, urasuunnitelmassa tai työelämässä. Vahvuuksien tunnistamisessa oli tärkeää aluksi tutustua opiskelijan taustaan ja luoda kokonaiskuvaa sen pohjalta. Opiskelijoilta kysyttiin heidän aiemmista koulutuksistaan ja työkokemuksistaan, harrastuksistaan, tulevaisuuden suunnitelmistaan ja kiinnostuksistaan unohtamatta mahdollisia haasteitakaan.

Opiskelijan vahvuuksien tunnistaminen eteni kolmessa vaiheessa, joista esiin tulleet vahvuudet kirjattiin Peppiin. Vahvuuksissa

ei pitäydytty tiettyyn vahvuuksien määrittelyyn, vaan oleellista oli opiskelijan oma näkemys omista vahvuuksistaan, vaikka ne olisivat lahjakkuuksia esimerkiksi musikaalisuus ja taiteellisuus. Ne ovat hänen voimavarojansa elämässä joka tapauksessa.

Ensimmäisessä vaiheessa opiskelijaa pyydettiin tunnistamaan omia vahvuuksiaan esimerkiksi työelämästä tai lähipiiriltä saamalla palautteen kautta sekä itsereflektiona. Toisessa vaiheessa tehtiin täydentäviä kysymyksiä, jos taustoituksesta tai opiskelijan vastauksista sellaisia nousi. Kolmannessa vaiheessa hyödynnettiin Luonteenvahvuudet -taulukkoa (Kuvio 1): ”Löytyykö taulukosta joitain vahvuuksia, joita tähän mennessä ei ole noussut esiin?”



Kuvio 1. Luonteenvahvuudet (Peterson&Sellgman 2004 mukaellen Sanna Wenström 2019)



Opiskelijat kertoivat hyödyntävänsä omia esille nousseita vahvuuksiaan muun muassa harjoittelu- ja työpaikkahaussa sekä niihin liittyvissä haastatteluissa, kehityskeskusteluissa, omassa urasuunnittelussa, ajatusten selkeyttämisessä ja tulevaisuuden suunnittelussa. Opiskelijat näkivät vahvuuskeskustelun voimaannuttavana sekä rohkaisevana ja luottamusta lisäävänä. Valmistuvat opiskelijat puolestaan kokivat vahvuuskeskustelun sparrauksena ja evästyksenä tulevaan.

### Kehittämisideat

Pilotoinnin kokemusten ja palautteen pohjalta, jatkossa olisi toivottavaa, että vahvuuksien käsittely olisi koko opintopolun kestävä prosessi. Esiin on otettu esimerkiksi orientaatio-opinnot, joissa vahvuusajattelu voitaisiin jo käynnistää. Vahvuuksien esiin nostamista voisi hyödyntää myös esimerkiksi yhdellä opintojaksolla lukukaudessa tai -vuodessa, ammattia edistävässä harjoittelussa ja opinnäytetyössä.

### Lähteet

Sanna Wenström 2019. Viitattu 23.9.2021 <https://www.linkedin.com/pulse/luonteenvahvuudet-hyv%C3%A4-el%C3%A4m%C3%A4-4-ja-ura-sanna-wenstr%C3%B6m/>



## 2.3.3 VAHVUUKSISTA VOIMAA OPINTOIHIN JA TYÖELÄMÄÄN

Sanna Hyvärinen

### Vahvuudet opinnoissa ja työelämässä

#### Kohderyhmä

Lapin yliopiston Ihmisen vahvuuksien tukeminen – näkökulmia positiiviseen psykologiaan -kurssin tutkinto-opiskelijat

#### Tarkoitus

Tavoitteena matalan kynnyksen kokeilu ohjauksen antamisesta suurluennolla, rakentaa siltaa vahvuuksiin liittyvän teoreettisen tietämyksen hyödyntämisestä elämän eri osa-alueisiin ja syventää ymmärrystä vahvuusperustaisuuden merkityksestä opinnoissa ja työelämässä

#### Toteutustapa

Ohjaus suurluennon yhteydessä, ennakkotehtävä, itsenäinen työskentely, pienryhmätyöskentely ja suurryhmän yhteinen koonti

#### Työkalut

VIA -testi (VIA Institute on Character 2021)

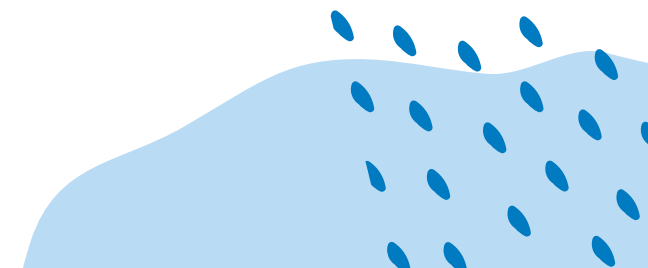
### Pilotin tausta

Edustan VAHTO -hankkeen projektihenkilöstöä työskennellen Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa yliopistonlehtorina. Työtehtäviin lukeutuu mm. kasvatopsykologian sivuaineen opetustehtävät sekä toimiminen VAHTO -hankkeessa tutkija-kehittäjänä. Vahvuudet opinnoissa ja työelämässä -pilottikokeilu toteutettiin integroidusti Lapin yliopiston kasvatopsykologian sivuaineeseen kuuluvalla Ihmisen vahvuuksien tukeminen – näkökulmia positiiviseen psykologiaan -kurssilla.

Pilottikokeilun tekemiseen innosti myös osakseen VAHTO -hankkeessa tehty Lapin korkeakouluista valmistuneiden näkemyksiä vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta -kyselyaineisto. Kävi ilmi, että ohjausta oli saatu vähemmän vahvuuksien soveltamiseen opinnoissa ja työelämässä. Kyselyaineistoa käsittelevässä julkaisussa todetaankin, miten yksi keskeinen ohjauksen osa-alue koulutusorganisaatioissa on nimenomaan auttaa opiskelijoita tunnistamaan, sanallistamaan, soveltamaan ja kehittämään omia vahvuuksiaan. (Hyvärinen ym. 2020.)

### Pilotin tavoite

Vahvuudet opinnoissa ja työelämässä -pilottikokeilussa tavoitteena oli rakentaa siltaa vahvuuksiin liittyvän teoreettisen tietämyksen hyödyntämisestä elämän eri osa-alueisiin. Kokeilulla halusin syventää yliopisto-opiskelijoiden ymmärrystä vahvuuksien merkityksestä opinnoissa ja työelämässä. Tavoitteena oli myös tehdä matalan kynnyksen kokeilu siitä, kuinka ohjausta voidaan antaa suurluennolla.



## Pilotin toteutus

Pilottikokeilu toteutettiin integroidusti Lapin yliopiston kasvatustieteiden sivuaineeseen kuuluvalla Ihmisen vahvuuksien tukeminen – näkökulmia positiiviseen psykologiaan -kurssilla. Tämän vuoksi opiskelijoilla oli jo ennen pilottikokeilua teoreettista tietämystä vahvuuksiin liittyen. Kurssi on tutkinto-opiskelijoille ympärivuoden suoritettavissa. Tarkoittaen, että opiskelijat voivat katsoa luentotallenteet jälkikäteen ja suorittaa kurssin itsenäisesti. Edeltävästä johtuen pilottikokeilun tehtävänantojen tuli olla sellaisia, että ne voidaan tehdä ilman luennoitsijan reaaliaikaista läsnäoloa. Suunnittelussa tuli myös huomioida, että Ihmisen vahvuuksien tukeminen -kurssille osallistuu niin Lapin yliopiston tutkinto-opiskelijoita eri tiedekunnista kuin Avoimen yliopiston opiskelijoita. Kurssille oli WebOodin kautta ilmoittautunut n.130 tutkinto-opiskelijaa ja n.100 Avoimen yliopiston opiskelijaa. Pilotikokeilun varsinaiseksi kohderyhmäksi valikoitui kaikki WebOodin kautta Ihmisen vahvuuksien tukeminen -kurssille ilmoittautuneet tutkinto-opiskelijat.

Toteutustapana toimi ohjaus suurluennon yhteydessä, ennakkotehtävä, itsenäinen työskentely, pienryhmätyöskentely ja yhteinen koonti kaikkien luennolle osallistujien kesken. Pilottikokeilussa hyödynnettiin työkaluna Petersonin ja Seligmanin (2004) vahvuusluokitteluun perustuvaa Values in Action (VIA) testiä. Se valaisee yksilön henkilökohtaisia vahvuuksia auttaen omien erityisvahvuuksien löytämisessä (VIA Institute on Character 2021). VIA -testin hyödyntäminen tarjosi mahdollisuuden tarjota opiskelijoille ns. kontaktitonta etäohjausta, ollen myös itsenäisesti suoritettavissa.

Vahvuudet opinnoissa ja työelämässä -pilottikokeilussa alustana toimi Adobe Connect (AC) -ohjelma. AC:n välityksellä tapahtuneella luennoilla jaettiin pienryhmissä kokemuksia ennakkotehtävänä toimineesta VIA -testistä ja siitä, mikä merkitys vahvuuksilla ja niiden tunnistamisella on eri elämänalueilla (esimerkiksi opinnoissa, työelämässä, harrastuksissa, ihmissuhteissa). Opiskelijoita

pyydettiin myös kertomaan toisilleen, mitä ajatuksia testin tekeminen herätti, onko samaa mieltä listatuista erityisvahvuuksista ja yllättikö testissä jokin? Pohdittavana oli myös ilmentävätkö esille tulleet erityisvahvuudet omaa toimintaa silloin kuin kokee olevansa parhaimmillaan? Tuntuuko siltä, että saavuttaa huippukokemuksia niitä hyödyntäessään? Pienryhmätyöskentelyä ei tallennettu.

Pienryhmätyöskentelyn purkaminen tapahtui yhteisesti chatissa, jossa osallistujia pyydettiin jakamaan pienryhmissä käytyä keskustelua vertaisoppimisen näkökulmasta. Chatin välityksellä tehty purku tallennettiin, joka mahdollistaa vertaisoppimisen myös niille osallistujille, jotka katsovat luentotallenteet jälkikäteen. Chattiin kirjoitetuista kokemuksista pystyi tulkitsemaan harjoituksen olleen hyödyllinen ja mieluinen. Myös itse testistä käytiin mielenkiintoista keskustelua. Purkutehtävän lopuksi opiskelijat haastettiin pohtimaan, miten he voisivat hyödyntää ja soveltaa VIA -testin listaamia erityisvahvuuksiaan jatkossa työelämässä ja opinnoissa. Esimerkiksi kurssin luentopäiväkirjaa tai esseitä tehdessään, ansioluettelo kootessaan, työhakemusta täyttäessään tai tulevaisuustyötehtävissä toimiessaan.

## Erityinen nosto

Matalan kynnyksen kokeilu tarjota ohjausta isolla, massaluennoilla yllätti tekijänsä erittäin myönteisesti. Oli yllättävää, miten yhden työkalun avulla saatiin tarjottua eri vaiheissa opintojaan ja eri taustoista tuleville osallistujille ohjausta seuraaviin askelmerkeihin tulevaisuudessa. Kokemukseni mukaan opiskelijoiden VIA -testin reflektoinnin avulla päästään ohjauksessa yllättävän nopeasti ydinkysymysten äärelle. Kokeilu kannusti laajentamaan ja kehittämään tulevaisuudessa etäohjauksen mahdollisuuksia, vaikka kyseessä olisi osallistujamäärältään suuri luento.

## Kehittämisisideat

Ihmisen vahvuuksien tukeminen – näkökulmia positiiviseen psykologiaan -kurssilla opiskelijat kirjoittavat luentopäiväkirjan vapaavalintaisista luentojen teemoista. Ne opiskelijat, jotka suorittavat kurssin ns. itsenäisesti (ei reaaliaikaista läsnäoloa) kirjoittavat luentopäiväkirjoihin pohdintaa myös ennakkotehtävistä. Aikaisemman kokemuksen mukaan opiskelijat usein haluavat kirjoittaa ennakkotehtävinä olleista teemoista, vaikka olisivat olleet reaaliaikaisesti läsnä. On siten odotettavaa, että luentopäiväkirjoissa käsitellään pohdintaa VIA -testin tekemisestä ja erityisvahvuuksien hyödyntämisestä. Opiskelijoita pyydettiin myös antamaan palautetta ei ainoastaan kurssista vaan erityisesti myös pilottikokeilusta luentopäiväkirjan lopussa.

Pilotin toimiessa matalan kynnyksen kokeiluna on tulevaisuudessa tavoitteena kehittää toimintaa opiskelijapalautteen ja omien käyttökokemusten suuntaisesti. Erityisesti systemaattinen, kokonaisvaltainen arviointi on jatkossa kehittämisen kohteena. Tulevaisuudessa olisi mielenkiintoista tehdä alkukartoitus vah-

vuusnäkökulmien tiedostamisesta ennen opintojakson aloitusta, hyödyntää VIA -testin lisäksi myös jotain toista ohjaustyökalua, tarkastella vahvuuksien soveltamista vielä yksityiskohtaisemmin eri harjoitteiden avulla sekä päätteeksi loppukartoituksen avulla tarkastella toiminnan vaikuttavuutta.

## Lähteet

Hyvärinen, S., Kangastie, H., Kari, S., Löf, J., Naakka, M., & Uusiautti, S. (2020). Lapin korkeakouluista valmistuneiden näkemyksiä vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta. Rovaniemi: Lapland University of Applied Sciences.

Peterson, C. & Seligman, M. E. P. (2004) Character Strengths and Virtues. A Handbook and Classification. New York: Oxford University Press.

VIA Institute on Character (2021). The VIA Character Strengths Survey. <https://www.viacharacter.org/survey/account/register>

**“KOEN, ETTÄ OPISKELIJOIDEN VIA -TESTIN REFLEKTOINNIN AVULLA PÄÄSTÄÄN OHJAUKSESSA NOPEASTI YDINKYSYMYSTEN ÄÄRELLE. MATALAN KYNNYKSEN KOKEILU TARJOTA OHJAUSTA OSALLISTUJAMÄÄRÄLTÄÄN ISOLLA LUENNOLLA YLLÄTTI MYÖNTEISESTI JA JÄTTI KIPINÄN KEHITTÄÄ TOIMINTAA TULEVAISUUDESSA.”**

## 2.3.4 VAHVUUKSILLA AMK-MAISTERIKSI JA TYÖELÄMÄN KEHITTÄJÄKSI

*Helena Kangastie*

### AMK-maisteriopiskelijoiden vahvuusperustainen HOPSin ja opinnäytetyön ohjaus

#### Kohderyhmä

Tiedolla johtamisen asiantuntijakoulutuksen opiskelijat AMK Master School

#### Tarkoitus

Pilotin tarkoituksena oli perehdyttää AMK-maisteri opiskelijoita vahvuusperustaiseen ajatteluun ja vahvuuksien hyödyntämiseen. Pilotin tavoitteena oli tukea opiskelijoita tunnistamaan vahvuuksiaan ja hyödyntämään niitä henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) laadinnassa ja opinnäytetyön tekemisessä. Tavoitteena oli myös ohjata dialogisen refleктоivan keskustelun avulla opiskelijoita soveltamaan vahvuuksiaan henkilökohtaisessa elämässä ja työelämässä, työelämän kehittäjinä.

#### Toteutustapa

Yksilöllinen etäohjaus (Teams ja Arctic Connect) HOPS-keskusteluissa ja opinnäytetyö ohjauksessa.

#### Työkalut

HOPS-keskustelulomake, VIA-testi, Hyveet ja vahvuudet tarkastelutaulukko, Mikä meni hyvin-työkalu, Dialoginen ja refleктоiva vahvuuskeskustelulomake.

#### Taustaa

AMK-maisteriopiskelijoiden vahvuusperustainen HOPSin ja opinnäytetyön ohjaus pilottini taustalla on työni Lapin AMK Master School-yksikössä ja myös kehittämistyöni tieto-, neuvonta ja ohjaustoiminnassa (TNO). (ks. esim. Kangastie 2015; Kangastie 2018). TNO-toiminnan kehittämistyön jatkamiseksi olin mukana suunnittelemassa pilotoinnin mahdollistavaa VAHTO -hanketta.

Syksyllä 2020 aloitin yliopettajan työparina Tiedolla johtamisen asiantuntijakoulutuksessa. Tutkinto antaa valmiudet toimia tiedolla johtamisen asiantuntijana ja työelämän kehittäjänä. Opintojen alkuvaiheessa oli tärkeää laatia kaikille opiskelijoille HOPS ja käynnistää myös opinnäytetyön prosessi. Samaan aikaan toimin VAHTO-hankkeessa asiantuntijana ja päätin yhdistää nämä kaksi työtäni. Pilotiksi valitsin vahvuusperustaisen HOPSin ja opinnäytetyön ohjauksen. Vahvuusperustaiseen HOPSin ohjaukseen valikoitui minulle kaksitoista (12) opiskelijaa ja opinnäytetyön ohjaukseen seitsemän (7) opiskelijaa.

Vahvuusperustaisen ohjauksen käyttöteoriani perustuu dialogiseen ohjauskeskusteluun ja reflektiotaiteiden kehittämiseen. Tässä pilotissa dialoginen ohjaus suunniteltiin toteutuvan jokaisessa HOPS- ja opinnäytetyön keskustelussa turvallisenä ja yksilöllisenä kontaktina, jota ohjaa ohjattavan opiskelijan esille tuomat tarpeet ja kontaktin oikea-aikaisuus. Ohjaukseni keskeisin periaate, opiskelijakeskeisyys, tulee esille välittämisenä ja tilan antamisena, kuuntelemisena ja kannustamisena.

## Päämäärää kohti

Pilotin tavoitteena oli tukea AMK-maisteri opiskelijoita tunnistamaan vahvuuksiaan ja hyödyntämään niitä henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) laadinnassa ja opinnäytetyön tekemisessä. Pilotin tavoitteena oli myös ohjata dialogisen reflektiivisen keskustelun avulla opiskelijoita soveltamaan vahvuuksiaan henkilökohtaisessa elämässä ja työelämässä, työelämän kehittäjinä. Suunnitteluvaiheessa oli tärkeää miettiä myös ennakkoon toteutustapa ja ohjausympäristöt.

## Toimeenpanon konstit

Pilotti käynnistyi HOPSin ohjauksella. Ennen ohjauskeskustelua ohjeistin opiskelijat täyttämään kehittämisen suunnitelman, jossa heidän tuli avata myös omia vahvuuksiaan. Ohjasin heitä tekemään myös vahvuusluokitteluun perustuvan VIA-vahvuustestin. Testi valaisee yksilön henkilökohtaisia vahvuuksia ja auttaa omien erityisvahvuuksien löytämisessä. Testin vastauksena opiskelija saa arvion siitä, mitkä ovat hänen vastaustensa perustella juuri hänen erityisvahvuutensa.

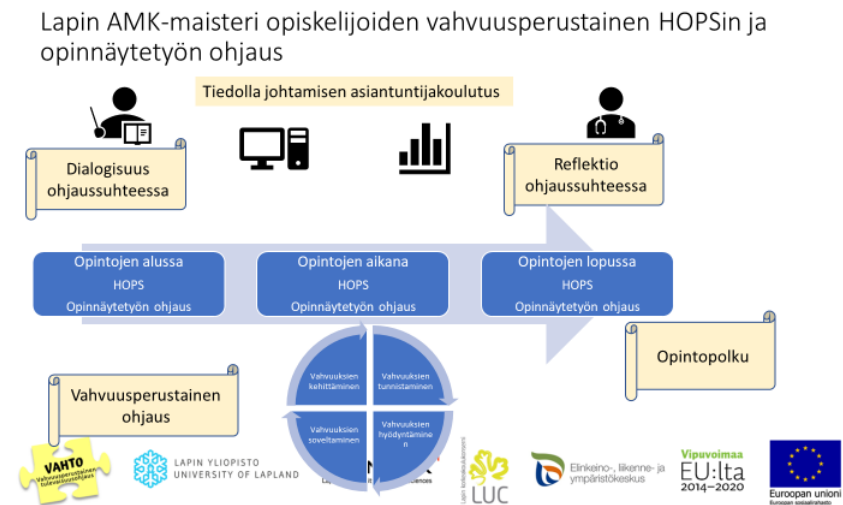
Näiden kahden vahvuuksien tunnistamisen työkalun pohjalta tarkastelimme yhdessä dialogisessa ohjauskeskustelussa opiskelijoiden kuvaamia vahvuuksia. Peilasimme niitä Christopher Petersonin ja Martin Seligmanin (2004) laatimaan luokitteluun kuudesta universaalista hyveestä: viisaus, rohkeus, inhimillisyys, oikeudenmukaisuus, kohtuullisuus ja henkisyys ja niihin sisältyivistä 24 vahvuudesta. (ks. esim. Hyvärinen ym. 2020.) Opiskelijoiden kuvaamia vahvuuksia olivat esimerkiksi analyttisyys, luovuus, herkkyys ja kokonaisuuksien hahmottaminen.

Muutamassa opinnäytetyön ohjauskeskustelussa käytin soveltaen Mikä meni hyvin - työkalua. Ohjasin opiskelijaa kirjaamaan seuraavaa ohjauksertaa varten ainakin kolme hyvää asiaa toteutuneesta ohjauksesta ja pohtimaan, miksi ne tapahtuivat. Seuraa-

valla kerralla tarkastelimme yhdessä toteutuneita hyviä asioita ja pohdimme, miten ne olivat edistäneet opinnäytetyön tekemistä. Palautekeskustelussa tuli esille, että ohjaus oli ”antanut potkua” tekemiseen ja ohjaus ”oli vahvistanut omia ajatuksia” tekemisestä.

Molemmissa sekä HOPSin ohjauksessa, että opinnäytetyön ohjauksessa käytin vahvuuskeskustelulomaketta. Tarkastelimme yhdessä opiskelijan itsensä tunnistamia ja VIA-testillä tunnistettuja vahvuuksia ja pohdimme niiden hyödyntämistä opintojen suunnittelussa ja opinnäytetyön tekemisessä. Sekä HOPS että opinnäytetyö ovat vaiheistettuja prosesseja ja vahvuusperustaisen ohjauksen voi suunnata eri vaiheiden mukaisesti. Kuviossa yksi on kuvattu Lapin AMKin maisteriopiskelijoiden vahvuusperustainen HOPSin ja opinnäytetyön ohjauksen pilotin keskeisiä näkökulmia.

AMK-maisteriopiskelijoiden vahvuusperustainen HOPSin ja opinnäytetyön ohjauspilotti toteutui kokonaan etäohjauksessa koronavirus (COVID-19) pandemian aiheuttamien rajoitusten ja suositusten vuoksi.



Kuvio 1. Lapin AMK-maisteriopiskelijoiden vahvuusperustainen HOPSin ja opinnäytetyön ohjaus pilotti.

## Harkintaa ja ehdotuksia

Toteutin pilotin arviointia koko ohjausprosessin ajan ja usealla eri menetelmällä. Mikä meni, hyvin-työkalutuottiajantasaista arviointitietoa, jota käsittelin ohjauskeskustelussa. Pilotin opiskelijoille toteutettiin yhdessä toisen pilottiryhmän kanssa Webropol-kysely helmikuussa 2021. Kyselyssä kysyttiin lyhyesti VIA-testin laatimisesta, vahvuuksien hyödyntämisestä opinnäytetyön tekemisessä ja kehittämisideoista. Suuri osa vastaajista koki VIA-testin tulokset hieman hyödyllisinä. Testitulosten hyödyntämiseen oli vaikuttanut muun muassa oma motivaatio opinnäytetyön tekemiseen ja jaksaminen paneutua yksityiskohtiin.

Toukokuussa 2021 keräsin palautetta sähköpostitse opiskelijoiden kokemuksista ja kehittämisideoista. Kokemukset olivat pääosin myönteisiä.

*"omaa opintopolkua on saanut rakentaa omaan elämäntilanteeseen sopivalla tavalla."*

Vahvuusperustainen ohjaus oli tullut tutuksi sekä HOPS ohjauksessa, että opinnäytetyön ohjauksessa.

*"HOPS-keskusteluissa vahvuusperusteisuus näyttäytyi siten, että kartoitimme opettajan kanssa aiempia opintojani ja niiden pohjalta sain hyväksilukuja. Aiemmin hankkimani osaamiseni pääsi näin konkreettiseen hyötykäyttöön"*

*"opinnäytetyön ohjauksessa vahvuusperusteisuus näkyi siten, että koin ohjaajan luottavan siihen, että kykenen tekemään työn itsenäisesti"*

Kehittämis ehdotuksina opiskelijat toivat esille sen, että vahvuusperustainen ohjaus tulisi toteutua myös opetuksessa.

*"Ehkä olisi hyödyllistä, että vahvuusperusteisuus näkyisi myös eri opintojaksoilla ja kursseilla. Sekä opettamisessa että kurssien aikaisessa ohjauksessa"*

## Lopussa kiitos seisoo

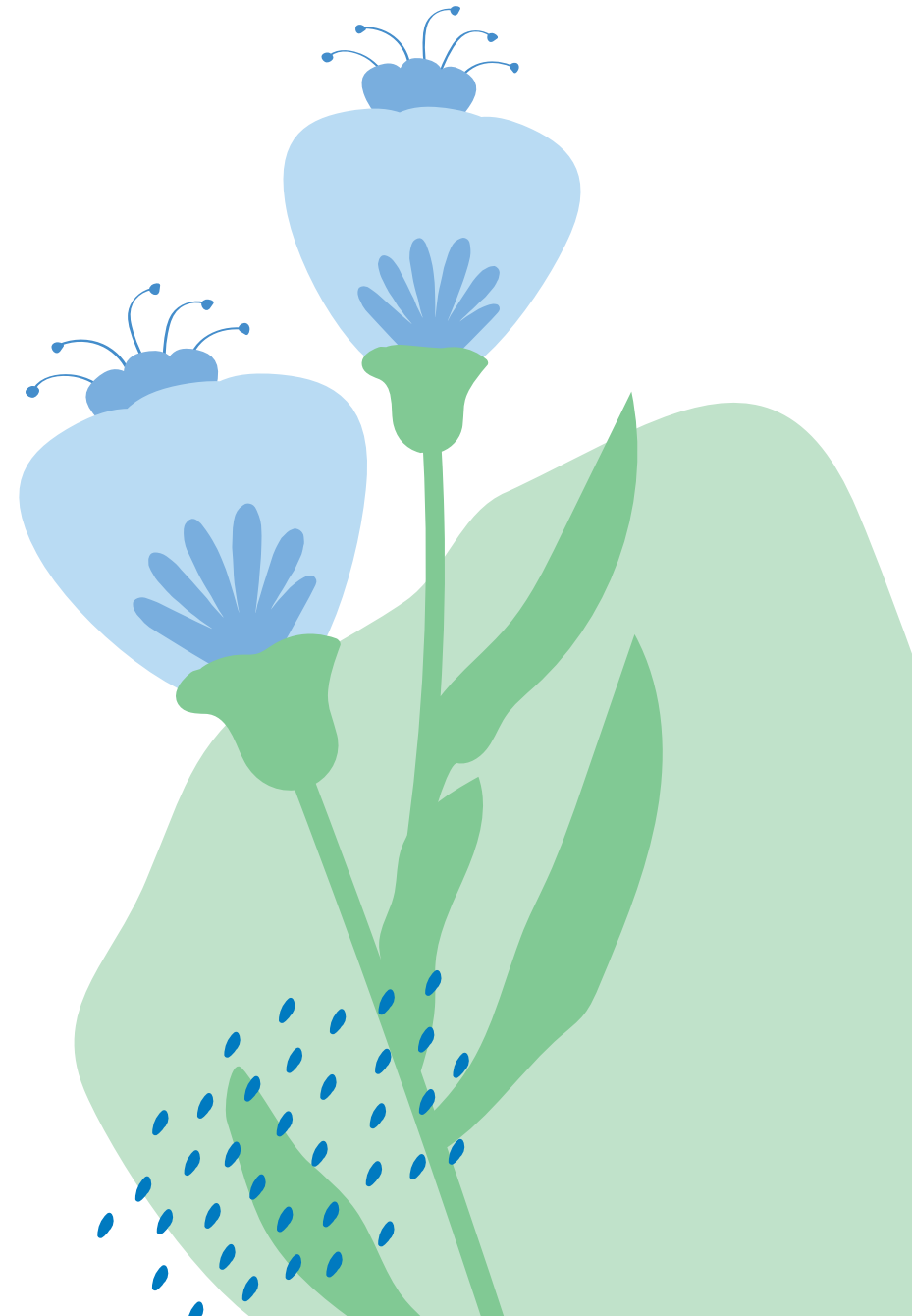
Erityisen onnistunutta oli palaute opiskelijoiden kohtaamisesta heidän tarpeidensa mukaisesti ja ajan antamisesta opintojen sekä opinnäytetyön etenemisen tueksi. Opinnäytetyössä vahvuusperusteisuus voi olla ajuri, joka vauhdittaa työn tekemistä.

## Lähteet

Kangastie, H ja Kokkonen, O. 2015. Lappilaista ohjausosaamista nyt ja tulevaisuudessa Lapin aikuiskoulutuksen kehittäminen ja tutkimushanke. Loppuraportti. LAPIN AMK: N JULKAISUJA Sarja B. Raportit ja selvitykset 8/2015. Viitattu 7.6.2021. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/89107/B+8+2015+Kokkonen+Kangastie.pdf?sequence=1>

Kangastie, H. 2018. Tieto-, neuvonta- ja ohjaustoiminnan (TNO) hyviä käytänteitä. LAPIN AMKIN JULKAISUJA Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 10/2018. Viitattu 7.6.2021 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/152278/B%2010%202018%20Kangastie%20tieto-%20neuvonta-%20ja%20ohjaustoiminnan%20hyvia%20kaytanteita.pdf?sequence=1>

Hyvärinen, S., Kangastie, H., Kari, S., Löf, J., Naakka, M., & Uusiautti, S. (2020). Lapin korkeakouluista valmistuneiden näkemyksiä vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta. Rovaniemi: Lapland University of Applied Sciences.



## 2.3.5 VAHVUUDET REPUSSA MATKALLA TULEVAAN

*Helena Kangastie, Jonna Löf, Outi Mattila, Hannele Niemi & Minna Tuominen*

### Vahvuuksilla tulevaisuuteen

#### Kohderyhmä

Lapin AMKin opiskelijat

#### Tarkoitus

Pilotoinnin tarkoituksena oli perehdyttää Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoita vahvuusperustaiseen ajatteluun. Lisäksi tarkoituksena oli saada kokemuksia vahvuusperustaisen ohjauksen menetelmistä. Tavoitteena oli myös tukea opiskelijoiden opiskelukykyä ja edistää opiskelijoiden hyvinvointia opintopolulla.

#### Toteutustapa

Verkossa tapahtuva ryhmäohjaus, pienryhmä- ja yksilötyöskentely

#### Työkalut

Vahvuustaulut, VIA-testi, Mentimeter, Padlet, asiantuntija-alustus

### Pilotoinnin lähtökohta

Vahvuusajattelu liitetään ykyisin yhä selkeämmin elämän eri osa-alueille. Vahvuusperustaisuus on myös yksi organisaatiomme strategian mahdollistajista. Toimimme kaikki työssämme opiskelijoiden kanssa joko ohjaajina tai opettajina sekä VAHTO-hankkeessa kehittäjinä. Saimme idean tarjota vahvuusperustaista ajattelua ja kokeilla vahvuusperustaisen ohjauksen menetelmiä monialaisille Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille.

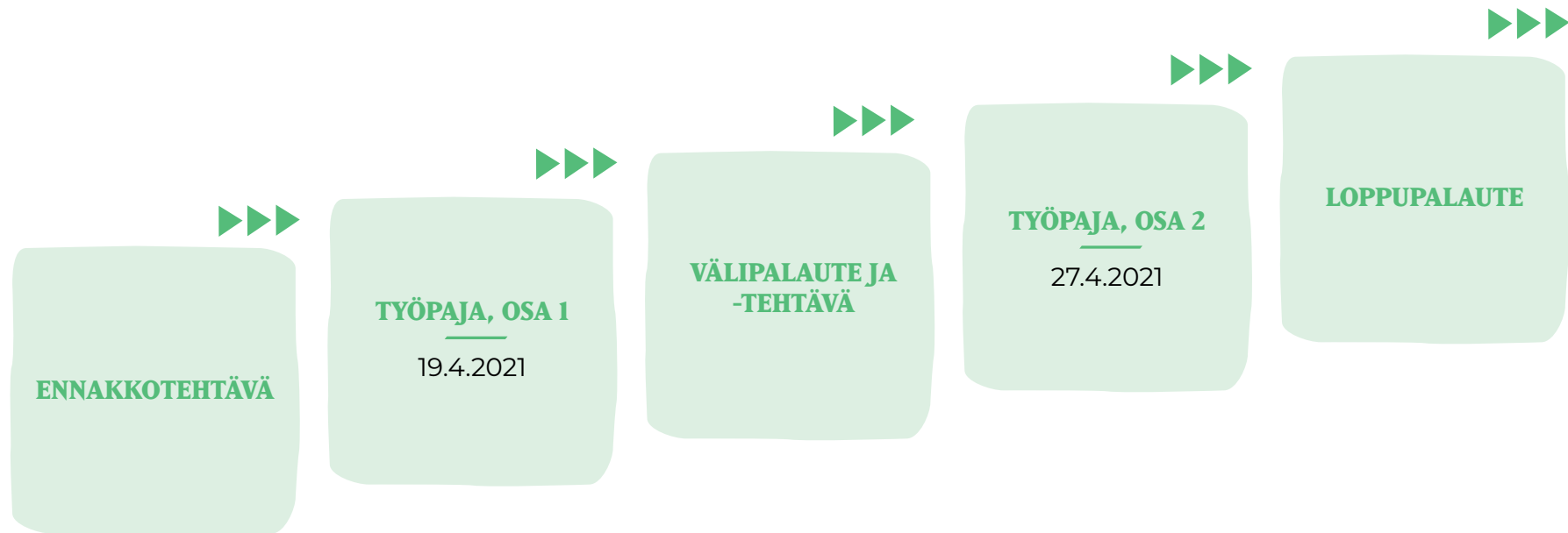
Pilotissamme tarkoituksena oli perehdyttää opiskelijoita vahvuusperustaiseen ajatteluun ja saada kokemuksia vahvuusperustaisen ohjauksen menetelmistä. Tavoitteenamme oli tukea opiskelijoiden opiskelukykyä ja edistää opiskelijoiden hyvinvointia sekä vahvuuksien tunnistamisella että niiden hyödyntämisellä. Haluaisimme vahvuusnäkökulman kulkevan opiskelijan mukana koko opintopolun ajan ja antavan eväitä työelämään sekä elämään ylipäätään.

Suunnittelimme ja toteutimme Vahvuuksilla tulevaisuuteen -työpajaprosessin keväällä 2021. Hyödynsimme suunnittelussa VAHTO-hankkeessa aiemmin toteutettuja pilottikokeiluja ja benchmarking-menetelmää erityisesti korkeakouluopiskelijoille toteutetuista työpajoista. Työpajaprosessiin laadittiin käsikirjoitus vaiheittaiselle etenemiselle. Pilottia markkinoitiin eri kanavien kautta ja osallistumismahdollisuutta tarjottiin Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille.

## Työpajaprosessin toteutus

Vahvuuksilla tulevaisuuteen -työpajaprosessi muodosti kokonaisuuden, johon sisältyi osallistujille suunnattu ennakkotehtävä, 1. työpaja, välipalaute ja -tehtävä, 2. työpaja ja loppupalaute (Kuvio 1). Pilotoinnin toteutimme Teams-yhteydellä.

## VAHVUUKSILLA TULEVAISUUTEEN -TYÖPAJAT



Kuvio 1. Vahvuuksilla tulevaisuuteen -työpajaprosessi

Ennakkotehtävä johdatti opiskelijat vahvuusperustaiseen ajatteluun ja tutustutti heidät erilaisiin vahvuuksien tunnistamisen työkaluihin. Opiskelijat tunnistivat ja kirjasiivat ylös paperille omia vahvuuksiaan. Sen jälkeen he tekivät vahvuustestin (www.viacharacter.org). Testin tulokset ja omat kirjaukset merkittiin vahvuustauluun (Kuvio 2). Niitä hyödynnettiin työpajaprosessin ajan, jonka jälkeen ne jäivät opiskelijoiden omaan käyttöön.



**Vahvuuksilla tulevaisuuteen 19.-27.4.2021**  
**Vahvuustaulu**

Täydennä taulukkoon viisi päävahvuuttasi ja pohdi taulukon kysymyksiä ja täydennä havaintosi.

OMAT VAHVUUDET <small>Kirjoita tähän päävahvuutesi, joita ajattelet sinulla olevan.</small>	VIA-TESTIN VAHVUUDET <small>Kirjoita tähän VIA-testistä saadut päävahvuutesi.</small>	MILLAISTA PALAUTETTA OLET SAANUT? <small>Mieti, missä tilanteissa ja millaista palautetta olet saanut vahvuuksisi liittyen.</small>	MISSÄ OLET TUNNISTANUT VAHVUUDEN? <small>Mieti, millaisissa tilanteissa olet tunnistanut vahvuuksiasi.</small>



**Vahvuuksilla tulevaisuuteen 19.-27.4.2021**  
**Vahvuustaulu**

Täydennä taulukkoon viisi päävahvuuttasi ja pohdi taulukon kysymyksiä ja täydennä havaintosi.

VAHVUUTENI	MITEN VOISIT SOVELTAA VAHVUUTTA ELÄMÄSSÄSI? <small>Mietä, miten vahvuus on /voisi näkyä elämässäsi.</small>	MITEN SOVELLAT VAHVUUTTA OPINNOISSA? <small>Mietä, miten vahvuus on/ voisi näkyä opinnoissasi.</small>	MITEN SOVELLAT VAHVUUTTA TYÖSSÄ? <small>Mietä, miten vahvuus on/voisi näkyä työhaussasi/työssäsi.</small>









Kuvio 2. Vahvuustaulut

Ensimmäisen työpajan teema kohdistui vahvuuksiin ja niiden tunnistamiseen. Työpajan alussa johdattelimme aiheeseen ja yhdessä kiteytimme heränneitä ajatuksia työskentelystä Mentimeter-työkalulla. VAHTO-hankkeen asiantuntija professori Satu Uusiautti alusti vahvuuksista. Tämän jälkeen pienryhmätyöskentelyllä käsitelimme ennakkotehtävän tuotoksia. Lopuksi tuotoksista tehtiin yhteenveto Padlet-alustalle.

Ensimmäisen työpajan jälkeen ohjeistimme opiskelijoille välitehtävän, jossa he orientoituivat tulevaisuuden suunnitteluun. Tehtävässä he pohtivat, kuinka ovat hyödyntäneet ja soveltaneet omia vahvuuksiaan. Välitehtävän muistiinpanot otettiin mukaan seuraavaan työpajaan.

Toisen työpajan teemana oli vahvuuksien hyödyntäminen ja soveltaminen. Herättelimme ajatuksemme työpajan teemaan Mentimeterin avulla, jonka jälkeen jatkoimme vahvuustaulun työstämistä. Kuuntelimme tallenteen Satu Uusiauttin alustuksesta vahvuuksien hyödyntämisestä ja soveltamisesta. Keskustelimme ja työskentelimme pienryhmissä teemoilla vahvuudet elämässä, opinnoissa ja työelämässä. Loppukeskustelussa kannustimme opiskelijoita hyödyntämään ja kehittämään vahvuuksiaan myös tulevaisuudessa.

*“Ennakkotehtävä viritti hyvin työpajan tunnelmaan ja sai käsityksen mitä työpajassa tullaan tekemään...”*

*“Työpaja auttoi mukavasti alkuun vahvuuksien pohtimisessa, jota on hyvä jatkaa omin päin. Työpajassa olisi voinut lisäksi olla vielä konkreettisia esimerkkejä siitä, miten vahvuuksiaan voi kehittää. Tosin yksi hyvä vinkki epä mukavuusalueelle menemisestä tulee minulla varmasti käyttöön.”*

*“Työpaja vastasi tavoitettaan - opin tunnistamaan vahvuuksiani. Tykkäsin kaiken kaikkiaan työpajasta.”*

## Onnistumiset

Työpajojen jälkeen arvioimme toteutusta ja sen onnistumista kerätyn väli- ja loppupalautteen sekä itsearvioinnin avulla. Saavutimme asettamamme tavoitteet ja opiskelijat olivat tyytyväisiä toteutukseen.

Opettajina ja ohjaajina saimme kokemuksia vahvuusperustaisen menetelmien soveltuvuudesta ammattikorkeakouluopiskelijoille. Työpajoista saadut kokemukset vahvistivat käsityksiämme vahvuuksien tunnistamisen ja hyödyntämisen merkityksestä opiskelijan opintopolulla. Vahvuuksien käsittely loi opiskelijoille luottamusta tulevaan, motivaatiota opiskeluun, tukea itsetuntemukseen tai omien vahvuuksien hyödyntämiseen omalla urala. Työpajoissa hyödyntämistämme menetelmistä ja työkaluista koimme korkeakouluopiskelijoille olevan hyötyä. Muun muassa rakentamamme Vahvuustaulut sopivat hyvin opiskelijoiden vahvuuksien näkyväksi tekemiseen. Voimme todeta, että kokonaisuudessaan työpajaprosessi oli onnistunut ja hyödynnämme kokemusta myös jatkossa opiskelijoidemme ohjauksessa.

Opettajina ja ohjaajina saimme kokemuksia vahvuusperustaisen menetelmien soveltuvuudesta ammattikorkeakouluopiskelijoille. Työpajoista saadut kokemukset vahvistivat käsityksiämme vahvuuksien tunnistamisen ja hyödyntämisen merkityksestä opiskelijan opintopolulla. Vahvuuksien käsittely loi opiskelijoille luottamusta tulevaan, motivaatiota opiskeluun, tukea itsetuntemukseen tai omien vahvuuksien hyödyntämiseen omalla uralla. Työpajoissa hyödyntämistämme menetelmistä ja työkaluista koimme korkeakouluopiskelijoille olevan hyötyä. Muun muassa rakentamamme Vahvuustaulut sopivat hyvin opiskelijoiden vahvuuksien näkyväksi tekemiseen. Voimme todeta, että kokonaisuudessaan työpajaprosessi oli onnistunut ja hyödynnämme kokemusta myös jatkossa opiskelijoidemme ohjauksessa.

### Kehittämisideat

Jatkossa kehittämiskohteet ovat erityisesti ennakkomarkkinoinnin lisääminen ja opiskelijoiden sitoutuminen koko työpajaprosessiin. Päätimme toteuttaa uuden työpajaprosessin syksyllä 2021. Kokeilemme työpajoille iltatoteutusta, jolloin päivisin työssäkäyvillekin opiskelijoille tarjoutuu mahdollisuus osallistumiseen. Opiskelijapalautteen pohjalta kutsumme korkeakoulumme alumneja mukaan jakamaan kokemuksiaan ja näkemyksiään vahvuuksista työelämässä. Tätä varten alumneille tullaan järjestämään oma työpaja vahvuusajattelusta ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

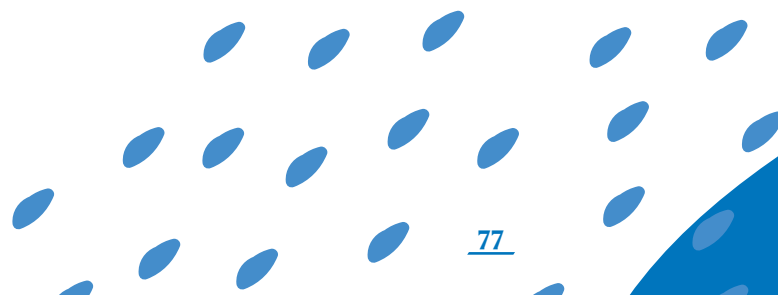
Vahvuuksilla tulevaisuuteen -työpaja osoitti meille, kuinka tärkeää on perehdyttää opiskelijoita tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja hyödyntämään niitä. Ilman erilaisia harjoituksia ja menetelmiä voi olla haasteellista tehdä näkyväksi omia vahvuuksiaan ja kuinka niitä voi hyödyntää opinnoissa, työssä ja koko elämässä. Vahvuusperustaisuuden tulisi olla koko opiskelijan opintopolun kattava ohjausprosessi. "Näitä asioita olisi hyvä nostaa esille koko opintojen ajan. Käydä vaikka eka vuonna läpi, mitkä sen hetkiset vahvuudet ja sitten palata joka vuosi aiheeseen ja ehkä huomata, mitkä asiat vahvistuneet, mitkä muuttuneet ja mitä tullut lisää ymmär-

rystä itseensä.", kuvasi yksi opiskelija palautteessaan.

Tulevaisuuden työelämässä pärjäävät henkilöt, jotka osaavat tunnistaa valmiutensa ja vahvuutensa sekä osaavat hyödyntää niitä uraa koskevissa ratkaisuissa. Vahvuusperustaisuus auttaa tekemään oman hyvinvoinnin ja uran kannalta myönteisiä ratkaisuja ja valintoja muuttuvan työn ristipaineessa. Omien vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen sekä ymmärrys vahvuuksien merkityksestä urasiirtymissä tukevat tulevaisuuden työssä tarvittavaa vahvaa itsensä johtamisen kykyä.



# 3 VAHVUUSPERUSTAINEN TULEVAISUUSOHJAUS (VAHTO) -MALLI



## 3.1 MALLIN YDIN

*Sanna Hyvärinen, Helena Kangastie, Jonna Löf, Krista Rautio & Satu Uusiautti*

### Johdanto

Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjausmallin kehittämisen lähtökohtana on opiskelijan opintopolku osana hänen kokonaisvaltaista elämäänsä ja elämänpolkuaan. Jokaisella opiskelijalla on päämääriä, joita opiskelija tavoittelee ja joiden saavuttamiseksi hän tekee työtä. Oppiminen on olennainen osa tavoitteiden saavuttamista, ja eri tahojen tuottama ohjaus on tärkeä osa opiskelijan oppimisen polkua.

Tämä artikkeli avaa Lapin korkeakouluissa kehitettyä vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus (VAHTO) -mallia. Opiskelijakeskeinen ohjausmalli on syntynyt yhteiskehittämisen tuotoksena ja sen kehittämismatkalla on hyödynnetty luvussa 1 esitettyjä toimenpiteitä. VAHTO-mallissa yhdistyvät kolme eri tiedonlajia; teoria-, kokemus- ja käytäntötieto. Se on vahvuusperustainen ura- ja tulevaisuusohjauksen toimintamalli, jonka ytimenä on vahvuusperustainen ohjausprosessi. Lisäksi malli sisältää erityisesti korkeakouluopiskelijoiden ohjaukseen soveltuvia ohjauksen menetelmiä ja toimintatapoja opiskelun ja urasuunnittelun eri vaiheissa. Sen avulla opetus- ja ohjaustyötä tekevät voivat tukea korkeakouluopiskelijoita tunnistamaan erityisvahvuuksiaan, määrittämään uratavoitteitaan ja onnistumaan opintojen ja työelämän välisissä siirtymissä.

### Vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus (VAHTO) -malli

Vahvuusperustaisessa tulevaisuusohjauksessa hyödynnetään prosessiajattelua, jolloin lähtökohtana on vahvuuksien tunnistaminen, vahvuuksien hyödyntäminen, vahvuuksien kehittäminen ja

vahvistaminen sekä tulevaisuuteen suuntaaminen. VAHTO-malli pohjautuu inhimillisten vahvuuksien syvälliselle ymmärtämiselle, tunnistamiselle ja hyödyntämiselle niin, että ohjattava kykenee pohtimaan ja tekemään tulevaisuutensa kannalta myönteisiä ratkaisuja omiin lähtökohtiinsa, tarpeisiinsa ja vahvuuksiinsa nojaten.

Ohjaus on yhteistoimintaa, jossa ohjattavan toimijuus vahvistuu. Opiskelijaa ohjataan refleктоimaan omia oppimiskokemuksiaan, ammatillista kasvuaan, tausta- ja käyttöteorioita sekä kokemuksiaan ja tunteita. Ohjauksessa opiskelijälähtöisyys ja -keskeisyys ilmenevät ajatteluna ja toimintana, jossa ohjattavan oma aktiivisuus on ohjaustyön ytimessä. Opiskelijakeskeisessä lähestymistavassa korkeakoulussa kannustetaan ohjattavaa ottamaan aktiivinen rooli oppimisprosessistaan esimerkiksi tukemalla hänen motivaatiotaan, itsearviointikykyään, hyvinvointiaan sekä mahdollistamalla joustavat opintopolut (Karvi 2019). Aktiivisuuden herättämiseksi olennaista on ohjaajan kiinnostus ja kyky havaita ohjattavan kokemusmaailmaa. Vahvuusperustainen ohjaus muodostuu siten aidosta, toista kunnioittavasta kohtaamisesta, läsnäolosta ja kuuntelemisesta.

### Dialogi ja reflektointi

Ohjaus on tavoitteellinen, vastavuoroinen ammatillisen keskustelun muoto myös korkeakouluissa. Onnismaa (2007) on määritellyt ohjausta seuraavasti: ”Ohjaus on ajan, huomion ja kunnioituksen antamista ohjattavalle”. Ohjauksessa dialogi tarkoittaa ohjattavan ja ohjaajan yhdessä rakentamaa vuoropuhelua. Dialoginen ohjaussuhde edistää ja tukee ohjattavan ammatillista kehittymistä. Se auttaa myös ohjaajaa kehittymään tietoisemmaksi omasta toiminnastaan ohjaustehtävässään. (Ylönen 2019.) Dialogisen ohjauskeskustelun kolme tärkeintä lähtökohtaa ovat yhteys ohjattavan ja ohjaajan välillä eli kontaktin syntyminen, ohjattavan näkökulman tavoittaminen ja ajoitus (Koivuluhta & Ruponen 2015).

Vahvuusperustaisessa tulevaisuusohjauksessa korostuu dialogi, jolloin ohjaaja ja ohjattava yhdessä luovat ymmärrystä vahvuusajattelulle. Dialogiin liittyy olennaisesti myös reflektio, jolle on oleellista ihmettely ja kysyminen sekä kokemusten käsittely ja arvioiminen. Ylösen (2019) mukaan reflektiivisessä vuorovaikutuksessa kysymyksillä on paljon suurempi voima kuin vastauksilla, koska kysymykset avaavat tien uusiin vaihtoehtoihin ja tutkimiseen.

Kunnioittavassa kohtaamisessa edellytetään molemmilta osapuolilta reflektiotaitoja. Reflektiotaitojen kehittäminen peilautuu kysymyksiin, miten ohjaaja voi auttaa opiskelijaa tulemaan hyväksi asiantuntijaksi ja, millainen on hyvä ohjaaja. Kepanen (2020) on tarkastellut Korthagenia mukaillen reflektion yhteyttä opettajuuteen. Tarkastelua voidaan soveltaa myös ohjaajana toimimiseen. Hyvä ohjaaja ilmentää reflektion eri tasojen (ympäristö, toiminta, osaaminen, uskomukset, identiteetti, missio) tasapainoa. Opiskelijaa ohjataan reflektoimaan omia vahvuuksiaan, oppimiskokemuksiaan, tausta- ja käyttöteorioita sekä tunteita.

## Opiskelijälähtöisyys ja -keskeisyys

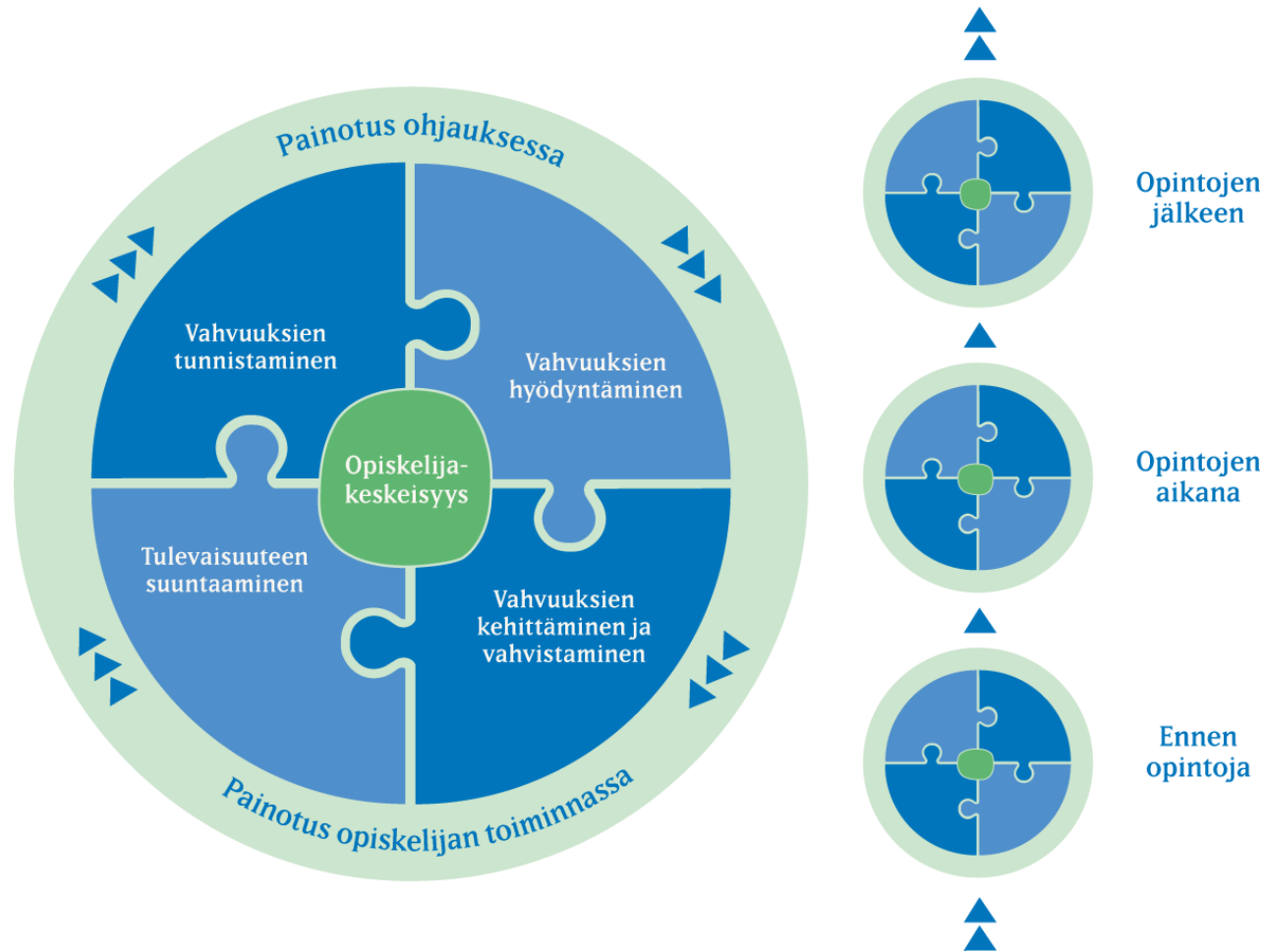
Korkeakoulutuksessa opiskelijälähtöisyys tulee ilmi ajatteluna ja toimintana, jossa opiskelijat ovat aktiivisia opetukseen, ohjaukseen ja oppimiseen liittyvien kokemusten tuottajia sekä toiminnan kehittäjiä. Opiskelijälähtöisyys on ohjaajan kiinnostusta ja kykyä havaita oppijan ja ohjattavan kokemusmaailmaa. Vahvuusperustainen ohjaus muodostuu aidosta, toista kunnioittavasta kohtaamisesta, läsnäolosta ja kuuntelemisesta. Opiskelija on viime kädessä oman oppimisprosessinsa paras asiantuntija. (Koivunen 2018.) Leimanin (2015) mukaan ohjaustyöstä pystyy selvästi erot-

tamaan kaksi isoa osaa: miten ymmärrämme ihmistä, joka on kanssamme ohjaustilanteessa ja miten tavoitamme hänen näkökulmansa omaan asiaansa. Opiskelijakeskeisyydessä opiskelija on ohjausprosessin keskiössä ja ohjauksessa huomioidaan opiskelijoiden erilaiset pohjatiedot, kiinnostukset ja tarpeet sekä erilaiset oppimistyylit. Opiskelijalla on valinnanvapaus, mutta myös vastuu sekä aktiivinen rooli omasta oppimisesta, osallistumisesta ja opintopolun suunnittelusta. Sujuva yhteistyö ja vuorovaikutus toisten opiskelijoiden ja opettajien kanssa tukevat opiskelijan oppimismotivaatiota. (ks. Pajares 2000; Soria ym. 2019)

Korkeakouluopiskelija vastaa omasta oppimisestaan ja toiminnastaan ohjausprosessissa. Vahvuusperustaisella ohjauksella kuitenkin autetaan ja tuetaan opiskelijaa opintopolun aikana, edistetään opiskelunvalmiuksien kehittymistä ja opintojen sujumista sekä tuetaan koulutukseen ja uranvalintoihin liittyvissä päätöksissä. Opiskelijaa tuetaan jäsentämään todellisuutta ja tulevaisuuttaan siten, että hän kokee voimaantumista. Ohjauksella lisätään opiskelijan itsetuntemusta niin, että hän tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa. Ohjaus tukee ammatillisen identiteetin kehittymistä, auttaa ura- ja elämänsuunnittelutaitojen muotoutumisessa sekä antaa valmiudet työelämään ja tulevaisuudessa menestymiseen. Hyvällä vahvuusperustaisella tulevaisuusohjauksella opiskelijat pystyvät aktiivisesti kehittämään tulevaisuuden kannalta merkittäviä taitoja, suunnittelemaan koulutustaan ja uravalintojaan sekä tekemään itsenäisiä, itsensä kannalta merkityksellisiä valintoja tulevaisuutensa suhteen.

## Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen elementit

VAHTO-mallin neljä perustavanlaatuista elementtiä ovat (1) vahvuuksien tunnistaminen, (2) vahvuuksien hyödyntäminen, (3) vahvuuksien kehittäminen ja vahvistaminen sekä (4) tulevaisuuteen suuntaaminen. Nämä elementit voivat toteutua kaikissa opintopolun vaiheissa: ennen, aikana, lopussa ja jälkeen. Mallissa keskiössä on ohjattava ja eteenpäin vievänä voimana on voimaannuttava ohjaussuhde. Ohjauksessa korostuu dialogisuus, jolloin ohjaaja ja ohjattava yhdessä luovat ymmärrystä vahvuusajattelulle. Dialoginen ohjaus vahvistaa opiskelijan toimijuutta ja mahdollista osallisuutta (kuva 1).



Kuva 1. Vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus (VAHTO) -malli

Opiskelija on keskiössä tarpeineen ja tavoitteineen, ohjaaja ja työelämäohjaaja opastavat häntä opinnoissa, ammatillisessa ja persoonallisessa kasvussa. Ohjaus sovitetaan aina ohjattavan aiempaan tietoon vahvuuksistaan eli rakennetaan hänen tilanteeseensa, tarpeisiinsa ja tavoitteisiinsa sopivaa vahvuusperustaista tulevaisuusohjausta. Ohjauksessa tuetaan opiskelijan toimijuutta ja hänen omia valmiuksiaan tehdä aktiivisesti valintoja ja vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa.

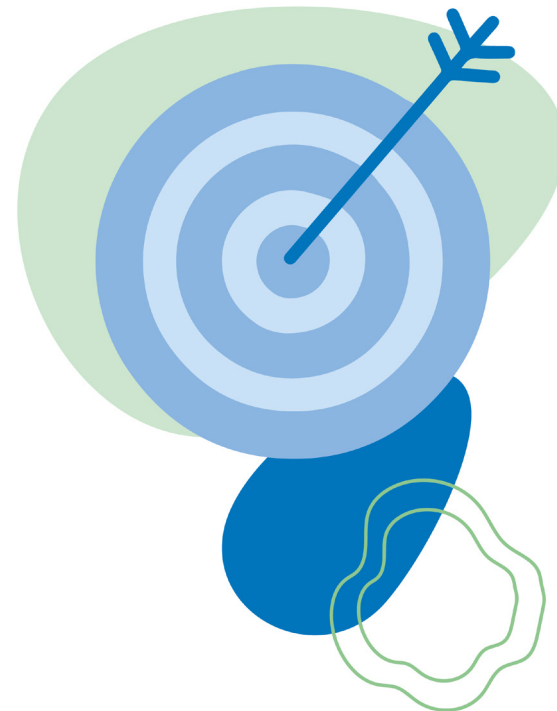
Ohjaus käynnistyy koulutusvalintojen suunnittelusta ja hakeutumisen vaiheesta aina opintojen erivaiheisiin ja siirtymiseen kohti työelämää eli se kattaa koko opiskelijan polun. Ohjauksen alussa edetään vahvuuksien tunnistamisesta niiden hyödyntämiseen. Prosessin edetessä mennään kohti soveltamista ja tulevaisuutta, ja parhaimmillaan ohjauksen jälkeen vahvuuksien kehittäminen ja tulevaisuuteen suuntautuminen muodostuvat omaehtoiseksi toiminnaksi - jonka myötä opiskelija myös tunnistaa uusia vahvuuksiaan

Opiskelijaa ohjataan refleктоimaan omia oppimiskokemuksiaan, tausta- ja käyttöteorioita sekä tunteita. Ohjaaja voi käyttää erilaisia menetelmiä vahvuusperustaisessa ohjauksessa. Vahvuusperustainen tulevaisuusorientaatio nojaa tutkittuun tietoon vahvuuksien hyödyntämisen yhteydestä hyvinvointiin. Näin ollen vahvuusperustainen ohjaus tähtää paitsi mielekkäiden valintojen tekemiseen opintojen ja työuran kannalta myös laajempaan merkityksellisyyden kokemukseen, myönteiseen toimijuuteen ja kukoistukseen.

VAHTO-malliin sisältyy opintojen aikainen polku (ennen opintoja, opintojen aikana, valmistumisen lähellä ja työelämään siirtäessä), jonka eri vaiheissa on mahdollista tarttua vahvuusajatteluun ja rakentaa kulloiseenkin vaiheeseen sopivaa ohjausta. VAHTO-mallin mukaista ohjausta voi harjoitella ja vahvistaa Vahvuusperustaisen ohjauksen työkirjan harjoitusten avulla (Hyvärinen ym. 2021).

## Lopuksi

VAHTO-malli kohdistuu opiskelijaan ja hänen tukemiseensa. Mallia hyödyntääkseen myös ohjaajan on perehdyttävä vahvuusperustaisuuden ytimeen ja harjoiteltava vahvuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä itsekkin. Vain näin hän voi tukea ja auttaa muita. VAHTO-malli toimii siten samalla ohjaajan ammatillisen kehittymisen työkaluna. Korkeakouluissa jokaisella ohjaus- ja opetus-työtä tekevällä on roolinsa tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden toteutumisessa ja opiskelijan ohjauksessa opintopolun eri vaiheissa. Näin myös vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen prosessissa.



## Lähteet

Hyvärinen, S., Kangastie, H., Löf, J., Rautio, K., Riponiemi, N., & Uusi-autti, S. 2021. Vahvuusperustaisen ohjauksen työkirja. Rovaniemi: Lapin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-293-1>

Karvi. 2019. Korkeakoulujen auditointikäsikirja 2018–2024. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Julkaisut 18:2017. [https://karvi.fi/app/uploads/2017/02/KARVI\\_Korkeakoulujen\\_auditointika%C3%88sikirja\\_FINAL.pdf](https://karvi.fi/app/uploads/2017/02/KARVI_Korkeakoulujen_auditointika%C3%88sikirja_FINAL.pdf) (Luettu 29.10.2021.)

Kepanen, P. 2020. ”Ymmärsin olevani jonkin täysin uuden opiskelutavan edessä”: narratiivinen tutkimus polusta ammatilliseksi erityisopettajaksi osaamisperusteisessa koulutuksessa. Acta Universitatis Lapponiensis 374. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-088-3>

Koivuluhta, M & Ruponen, R. 2015. Toimijuuden tuki Pohjois-Karjalassa ohjausammattilaisten kuvaamana. Teoksessa M. Koivuluhta & P. A. Kauppila (toim.) Toimijuuden tuki: dialoginen ohjaus. Itä-Suomen yliopisto Toimijuuden tuki: koulutus- ja työsiirtymät, toimijuus ja ohjaus -hanke Joensuu 2015. [https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/15092/urn\\_isbn\\_978-952-61-1759-1.pdf?sequence=1](https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/15092/urn_isbn_978-952-61-1759-1.pdf?sequence=1) (Luettu 29.10.2021.)

Koivunen, K. 2018. Opiskelijälähtöisyys – opiskelijoiden ja opettajien tasavertaisuutta ja vastavuoroisuutta koulutuksen kehittämisessä. <https://blogit.kaleva.fi/taidon-aani/opiskelijalahtoisuus-opiskelijoiden-opettajien-tasavertaisuutta-vastavuoroisuutta-koulutuksen-kehittamisessa> (Luettu 1.11.2021.)

Leiman, M. 2015. Ohjaus vuorovaikutuksena. Teoksessa M. Koivuluhta & P. A. Kauppila (toim.) Toimijuuden tuki: dialoginen ohjaus. Itä-Suomen yliopisto Toimijuuden tuki: koulutus- ja työsiirtymät, toimijuus ja ohjaus -hanke Joensuu 2015. [https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/15092/urn\\_isbn\\_978-952-61-1759-1.pdf?sequence=1](https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/15092/urn_isbn_978-952-61-1759-1.pdf?sequence=1) (Luettu 1.11.2021.)

Onnismaa, J. 2007. Ohjaus- ja neuvontatyö. Aikaa, huomiota, kunnioitusta. Helsinki: Gaudeamus.

Pajares, F. 2000. Toward a positive psychology of academic motivation. Journal of Educational Research 95 (1), 27–35.

Soria, K. M., Werner, L., VeLure Roholt C., Capeder, A. 2019. Strengths-based Approaches in Co-Curricular and Curricular Leadership: Opportunities to Magnify Students’ Thriving. Journal of Leadership Education 18 (1), 116-132. DOI:10.12806/V18/I1/R8.

Ylönen, K. 2019. Dialoginen ohjaus ammatillisen kehittymisen tukena Työpaikkaohjaajan opas. [https://maahanmuuttajatamkiin.diak.fi/wpcontent/uploads/sites/5/2019/07/Diak\\_Tyopaikkaohjaajan\\_opas\\_A5\\_24s\\_final.pdf](https://maahanmuuttajatamkiin.diak.fi/wpcontent/uploads/sites/5/2019/07/Diak_Tyopaikkaohjaajan_opas_A5_24s_final.pdf) (Luettu 29.10.2021.)



## 3.2 SUUNTAMERKKEJÄ KÄYTÄNTÖÖN

Sanna Hyvärinen, Helena Kangastie, Jonna Löf, Krista Rautio & Satu Uusiautti

Tämä artikkelijulkaisu johdatti lukijansa Lapin korkeakouluissa kehitetyn vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen ja laajemminkin vahvuuksien maailmaan. Esittelemämme lähtökohdat ja tieteelliset perustat, kehittämistyön kokemukset sekä vahvuuksiin liittyvät näkökulmat toivottavasti innoittivat hyödyntämään ja kehittämään vahvuusperustaista ohjausta myös juuri sinun työssäsi.

Tuomme esillesuosituksia vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen hyödyntämiseen niin korkeakouluopiskelijoiden parissa opetus- ja ohjaustyössä toimiville, opiskelijoille itselleen, koulutusorganisaatioiden johdolle kuin työelämän edustajille. Pohdimme myös kehittämisideoita ja toivomme, että jokainen lukija innostuu niitä jatkojalostamaan. Ajattelemme, että vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus (VAHTO) -mallin mukaisen ohjauksen toteuttaminen johtaa myös uusien kehittämiskohteiden löytämiseen ja entistä parempien käytänteiden luomiseen.

### Suosituksia korkeakouluopiskelijoille

Työelämä edellyttää opiskelijoilta työelämätaitoja, joita ovat esimerkiksi ongelmanratkaisu- ja vuorovaikutustaidot sekä omien vahvuuksien käyttäminen. Vahvuuksien tunnistaminen, hyödyntäminen, kehittäminen ja vahvistaminen helpottaa tulevaisuuden suunnittelua ja tulevaisuuteen suuntaamista ylipäätään sekä opinnoissa menestymistä.

### VAHVUUSPERUSTAISESSA OHJAUKSESSA KORKEAKOULUOPISKELIJA

- tutustuu vahvuusperustaisen ohjauksen lähtökohtiin,
- käynnistää omien vahvuuksien tarkastelun ja niiden tunnistamisen vahvuusperustaisilla menetelmillä,
- hyödyntää tunnistettuja vahvuuksiaan osana opintojaan,
- käyttää vahvuuksiaan työelämäharjoittelussa ja -tilanteissa sekä
- kehittää jatkuvasti vahvuuksiaan suuntautuessaan tulevaisuuteen ja työelämään

Suosittelimme opiskelijoiden pysähtyvän vahvuksiensa äärelle, oppivan tunnistamaan ja hyödyntämään niitä niin opinnoissa kuin työelämässä. Vertaispalaute voi toimia myös hyvänä apuna: miten vahvuutesi näyttäytyvät muille ja mitkä sinä näet opiskelukaveriesi vahvuuksina? Opiskelijat voivat hyödyntää erilaisia harjoituksia sekä korkeakouluista saamaansa ohjausta vahvuuksien sanoittamiseen ja soveltamiseen.

## Suosituksia korkeakouluopiskelijoiden opettajille ja ohjaajille

Yhdessä tämä julkaisu sekä Vahvuusperustaisen ohjauksen työkirja (Hyvärinen ym. 2021) tukevat VAHTO-mallin toteuttamista korkeakouluopiskelijoiden ohjaamisessa. Työkirjasta saat vinkkejä ja konkreettisia työkaluja opiskelijoiden ohjaukseen. Lisäksi työkirjasta löytyy sovellettavia harjoituksia opiskelijoiden tulevaisuuden suunnitelmien selkiyttämiseen ja yksilöllisten vahvuuksien tunnistamiseen, hyödyntämiseen ja soveltamiseen. Harjoitusten tavoitteena on vahvistaa ohjaajan ja opiskelijan vahvuusperustaisen työskentelyn taitoja. Ne osoittavat, miten vahvuusajattelua voidaan hyödyntää opintojen eri vaiheissa niin yksilö- kuin ryhmäohjauksessa. Vahvuusajattelua, tämän julkaisun artikkeleita sekä yllä mainittua työkirjaa voi hyödyntää myös muissa ohjaustilanteissa ja eri koulutusasteilla.

### **VAHTO-MALLIA HYÖDYNTÄESSÄÄN OPETUS- JA OHJAUSTYÖTÄ TEKEVÄ**

- pysähtyy refleктоimaan omaa työtään ja omaa ohjausosaamistaan
- suuntaa työtötaan opiskelijakeskeiseen, laadukkaaseen ja vahvuusperustaiseen tulevaisuusohjaukseen,
- kehittää omaa vahvuusperustaisen tulevaisuusohjaukseen osaamistaan,
- ottaa käyttöön työkirjan osaksi omaa opetus- ja ohjaustyötään sekä
- kannustaa opiskelijoita rakentavaan palautteeseen ja kehittämishaasteiden esittämiseen.

Suosittellemme, että jokainen opetus- ja ohjaustyötä tekevä pysähtyisi tarkastelemaan omaa ohjaustyötään ja pohtisi, kuinka voisi ottaa omaan työhönsä palasia vahvuusperustaisesta tulevaisuusohjauksesta ja sen orientaatiosta - tai syventää jo olemassa olevia hyviä käytänteitään vahvuusperustaisuudella. Pienilläkin kehittämistyön askelilla pääsee hyvin alkuun, ja tämän julkaisun pilottiartikkelit antavat hyviä vinkkejä niin pieniin kuin suurempiin kokeiluihin. Jotta opettaja ja ohjaaja pystyy ohjaamaan opiskelijaa vahvuusperustaisessa orientaatioissa, on hänen myös hyvä pysähtyä tarkastelemaan itseään sekä oppia tunnistamaan ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan.

## Suosituksia korkeakoulujen johdolle

Korkeakouluissakin laatu on ydinkysymys, jota pyritään varmistamaan esimerkiksi laadukkaalla ohjauksella. Korkeakoulujen johto luo edellytyksiä opiskelijoiden opintojen etenemiselle, tutkintojen saantoon ja työelämään siirtymiselle. Koulutuksen toteutukseen liittyvät menettelytavat tukevat opintojen sujuvaa etenemistä, opiskelijan valmistumista ja integroitumista työelämään. Erityisen tärkeää on opiskelijoiden hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden tukeminen läpi opiskelijan opintopolun. Korkeakoulun tuleekin huolehtia riittävästä voimavaroista, ohjauksesta ja muista palveluista opintojen edistämisen ja oppimisen tukemiseksi.

Hyvinvoiva korkeakoulu- ja opiskelijayhteisö on perusta, jolle korkeakouluuyhteisön kestävä menestys ja onnistuminen rakentuvat. Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjausajattelun sisällyttäminen opetus- ja ohjaustoimintaan on tärkeää.

## **JOTTA VAHVUUSPERUSTAINEN TULEVAISUUSOHJAUS KIINNITTYISI KORKEAKOULUJEN TOIMINTAAN, KORKEAKOULUJEN JOHTO**

- tukee vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen ottamista osaksi korkeakoulujen laadukkaita elinikäisen oppimisen ja ohjauksen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja ja opetusta,
- varmistaa strategiaan kiinnittyvän vahvuusperustaisen ajattelun ja näkökulman toteutumisen organisaation eri tasoilla,
- kannustaa opetus- ja ohjaushenkilöstöä kehittämään vahvuusperustaista ohjausosaamistaan sekä
- mahdollistaa johtamisella pedagoginen tuki opetus- ja ohjaushenkilöstölle.

Korkeakoulujen toimintatavoissa ja ohjauskäytänteissä on hyvä näkyä VAHTO-mallin elementit. Tämä julkaisu ja Vahvuusperustaisen ohjauksen työkirja (Hyvärinen ym. 2021) antavat hyviä esimerkkejä ja pohjaa, miten vahvuusperustaista ohjausta voitaisiin tuoda korkeakoulujen opetus- ja ohjauskäytäntöihin.

## Suosituksia työelämän edustajille ja yhteistyökumppaneille

Jatkuvat muutokset ovat osa työorganisaatioiden arkipäivää. Muutosten pyörteissä tarvitaan itsensä johtamisen, asioiden kokonaisvaltaiseen ymmärtämisen ja sosiaalisen tunneälyn omaavia työntekijöitä. Korkeakouluopiskelijoille toteutetun kyselyn tulosten mukaan on tärkeää saada jo opintojensa aikana hyödyntää omia vahvuuksiaan esimerkiksi työharjoittelussa. Työpaikoilla opiskelijoiden ohjaajilla on tässä suuri rooli ja merkitys.

## **VAHTO-MALLIA HYÖDYNTÄESSÄN TYÖELÄMÄN EDUSTAJA**

- arvioi omia ohjauskäytänteitään ja tutustuu vahvuusperustaisen ohjaukseen,
- edistää yhdessä koulutuksen ohjaajien kanssa VAHTO-mallin kokeilua ja käyttöönottoa,
- kehittää jatkuvan oppimisen mukaisesti omaa ja työyhteisön vahvuusperustaista ohjausosaamistaan sekä
- osallistuu rakentavan palautteen antamiseen ja esittää kehittämis ehdotuksia.

Vahvuudet näkyvät työntekijöiden työssä, urakehityksessä ja työn mielekkyyden kokemuksessa. Vahvuuksien tunnistaminen ja soveltaminen työelämäyhteyksissä on tärkeää. Harjoitteluissa ja muissa työelämäyhteyksissä ohjaajilla on tärkeä rooli opiskelijan vahvuuksien tunnistamisen ja hyödyntämisen tukemisessa. Siten työelämä saa korkeakouluista valmistuvista opiskelijoista vahvuutensa tuntevia, omaa osaamista ja taitoja sanoittavia asian-tuntijoita.

## Lopuksi

Vahvuutensa tuntevia työntekijöitä tarvitaan tulevaisuuden työelämässä. Valmiudet mukautua, ilo oppia ja kokeilla uutta sekä ajatella luovasti ovat tärkeitä vahvuuksia kaikille työntekijöille. Osaamisen ennakointi oman työn, tiimin ja työorganisaation näkökulmasta tulee korostumaan, koska työskentelytavat ja työympäristö muuttuvat jatkuvasti. (Elo 2017.) Menestyksen avaimiksi voidaan tunnistaa yksilön halu ottaa vastaan haasteita, oppia uutta, kehittää itseään ja kykyä arvioida omien ominaisuuksien soveltuvuutta eri asioihin ja tilanteisiin. Kun vahvuudet ovat tiedossa ja käytössä, pystymme suoriutumaan työssämme paremmin. Menestymisessä hyvän itsetunnon, kehittämishalukkuuden ja vahvuuksien avulla pystymme ponnistelemaan eteenpäin ja uusia mahdollisuuksia avautuu. Menestymisessä resilienssi eli kyky selviytyä, ilmenee sinnikkyytensä, sitkeytensä ja kykynä palautua stressaavista tilanteista. Kuka tahansa voi menestyä. (Uusiautti 2019.)

Vahvuutensa tunnistavat ja niitä hyödyntävät työntekijät edistävät yhdessä koko työyhteisönsä hyvinvointia ja kestävästä menestystä (Uusiautti & Hyvärinen 2020). Työyhteisön näkökulma onkin aivan oleellinen, kun tarkastellaan mahdollisuuksia tasapainoiseen, aitoon menestykseen ja työniloon. Tuskin kukaan työskentelee täysin yksin, joten jokaisen työntekijän kukoistamiseen vaikuttaa myös se, miten työyhteisötekijät tukevat vahvuuksien hyödyntämistä ja myönteistä työn kokemusta. Tilanne, jossa yksittäinen työntekijä kokee voivansa toteuttaa itseään ja hyödyntää vah-

vuuksiaan työssään ja samanaikaisesti työyhteisössä tunnustetaan jokaisen ominaisvahvuuksia, tuodaan niitä aktiivisesti esiin sekä arvostetaan niistä nousevaa yhteistyön voimaa ja synenergiaa, on työssä menestymisen kannalta se ideaalisin (ks. myös Bouskila-Yam & Kluger 2011).

Opiskelijoiden tulevaisuussuuntana on valmistumisen jälkeen astua ammattilaisena työelämään. Koulutuksen aikaisella ohjauksella on tärkeä rooli ja tämän vuoksi opiskelijoiden ohjauksen kehittäminen on yhteinen asia. Kehittämistyöhön tarvitaan sekä henkilökunnan, opiskelijoiden että sidosryhmien tukea ja panosta. Tullaksemme tietoisiksi vahvuuksistamme, tarvitsemme ohjausta ja työkaluja. Vahvuuksien tunnistaminen ja niiden vahvistaminen tulisi olla olennainen osa urapolun rakentamista. Koska emme tällä hetkellä varmasti tiedä, millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan emmekä varmasti tiedä millaisia tulevaisuuden työpaikat ovat, on tärkeä rohkaista opiskelijoita miettimään vahvuuksien, osaamistaan ja niiden kehittämistä. Opiskelijoiden on hyvä pohtia, miten kehittää vahvuuksia, osaamista ja tulevaisuuden työelämätaitoja sekä vahvistaa kykyä menestyä. Hyvän ammattiosaamisen rinnalla vahvistamme opiskelijoiden yleisiä taitoja, joilla heidän on mahdollista menestyä hyvinvoivina kilpailukykyisillä ja muuttuvilla työmarkkinoilla. Vastuamme ohjaajina on ohjata ja tukea opiskelijoita vahvuuksien avulla tulevaisuuteen ja työelämään.

## Lähteet

Elo. 2017. Työntekijän vahvuudet tulevaisuuden työelämässä. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elon blogi. <https://elomedia.elo.fi/artikkelit/tyontekijan-vahvuudet-tulevaisuuden-tyoelamassa> (Luettu 2.12.2021.)

Bouskila-Yam, O. & Kluger, A. M. 2011. Strength-based performance appraisal and goal setting. *Human Resource Management Review* 21, 137–147. <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2010.09.001>

Hyvärinen, S., Kangastie, H., Löf, J., Rautio, K., Riponiemi, N., & Uusiautti, S. 2021. Vahvuusperustaisen ohjauksen työkirja. Rovaniemi: Lapin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-293-1>

Uusiautti, S. 2019. Tunnista vahvuutesi ja menesty. Helsinki: Kirjapaja.

Uusiautti, S. & Hyvärinen, S. 2020. Defining the new concept of sustainable success – A state-of-the-art analysis on the phenomenon. *New Ideas in Psychology*, 60, 100819. doi: 10.1016/j.newidea-psych.2020.100819



# LOPPUSANAT

---

## VAHVUUSPERUSTAINEN OHJAUS OPISKELIJOIDEN JA TYÖELÄMÄN HYVINVOINTIA EDISTÄMÄSSÄ

Yhteisenä tavoitteenamme on vakiinnuttaa laaja-alainen ohjaus ja hyvinvointi oleelliseksi osaksi korkeakouluopiskelijoiden arkea. Lapin korkeakoulukonsernin yhteisen strategian mukaisesti toimimme ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla jatkuvassa vuorovaikutuksessa, joka toteutuu myös sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa.

Opiskelijoiden ohjaus ja hyvinvointi on merkittävä osa toimintamme vastuullisuutta ja sosiaalista kestävyyttä. Haluamme tarjota opiskelijoille innostavan opiskeluympäristön, jossa digitaaliset ratkaisut, työ- ja elinkeinoelämän yhteydet sekä osallisuus koulutus- ja tutkimusverkostoihin ovat olennainen osa opiskelua. Tätä tavoitetta vahvuusperustainen ajattelu ja ohjaus tukevat erinomaisesti.

Ohjauksen suhteen olemme kehittäneet jo pitkään pedagogisia käytänteitä muun muassa digitaalisessa opetuksessa sekä korkeakouluopintojen neuvonta- ja ohjaustoiminnassa. Korkeakoulutettujen osaajien työllistyminen, oman urapolun löytäminen sekä henkilökohtaisten vahvuuksien tunnistaminen ovat keskeisiä opiskelijalle itselleen, samalla ne ovat korkeakoulutuksen kilpailutekijöitä.

Tänään ja tulevaisuudessa korkeakouluopiskelijoiden henkilökohtaiset opintopolut ja digitaaliset tutkinnot korostavat entistä

enemmän vahvuusperustaisen ohjauksen merkitystä ja yksilöllisen uraohjauksen tarvetta. Tämä vaatii myös opiskelijoilta uudenlaisia taitoja reflektoida omaa osaamistaan ja toiveitaan. Samalla tarvitsemme uudenlaista ohjausosaamista.

Uskomme, että jokaisella korkeakouluopiskelijoiden kanssa toimivalla opetus- ja ohjaustyötä tekevällä asiantuntijallamme on merkityksellinen tehtävä ohjauksen kehittämisessä ja toteuttamisessa. Opiskeluaikainen tuki ja opiskelijahyvinvointiin panostaminen tukevat merkittävästi opiskelijoiden opinnoissa etenemistä sekä myös menestymistä muuttuvassa työelämässä.

Käsillä oleva julkaisu on kattava ja käytännönläheinen opas, joka perustuu vahvuusperustaisen ohjauksen pilotteihin ja uusimpaan tutkimustietoon. Julkaisuun nousseet pilotit tekevät näkyväksi monia parhaita käytänteitä ja pedagogisia ratkaisuja, joiden toivomme leviävän ja jalostuvan edelleen ohjaustyössä. Kiitämme kaikkia julkaisuun kirjottaneita Lapin korkeakoulukonsernin (LUC) asiantuntijoita.

Tavoittemme on, että tulevaisuudessa toimintamme rakentuu vahvuusperustaisuudelle ja opiskelijälähtöiselle pedagogiselle osaamiselle sekä vahvalle digitaalisuuden hyödyntämiselle. Vahvuusperustaisella ohjauksella vastaamme hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden vaatimuksiin, lisäämme opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvointia arjessa sekä edistämme yhteisöllistä ja avointa toimintakulttuuria.

*Antti Syväjärvi*  
Rehtori  
Lapin yliopisto

*Riitta Rissanen*  
Rehtori  
Lapin ammattikorkeakoulu

# KIRJOITTAJAT

---

Sanna Hyvärinen, KT  
yliopistonlehtori  
Lapin yliopisto

Helena Kangastie, TtM  
erityisasiantuntija (TKI&O)  
Lapin ammattikorkeakoulu

Susanna Kantola, TtM  
hoitotyön lehtori, opinto-ohjaaja  
Lapin ammattikorkeakoulu

Sofia Kari, YTM  
suunnittelija  
Lapin yliopisto

Maija Koponen, FM, HM  
palvelupäällikkö  
Lapin yliopisto

Jonna Löf, KM  
erityisasiantuntija  
Lapin ammattikorkeakoulu

Outi Mattila, TtT  
yliopettaja  
Lapin ammattikorkeakoulu

Moona Naakka, KM  
projektikoordinaattori  
Lapin yliopisto

Hannele Niemi, HTM  
lehtori, opinto-ohjaaja  
Lapin ammattikorkeakoulu

Aleksanteri Rahkonen, KM  
suunnittelija  
Lapin yliopisto

Krista Rautio, YTM  
kehittämisen asiantuntija  
Lapin yliopisto

Netta Riponiemi, TaK  
projektikoordinaattori  
Lapin yliopisto

Minna Tuominen, FM  
lehtori  
Lapin ammattikorkeakoulu

Satu Uusiautti, KT  
professori  
Lapin yliopisto

Mikko Vehkaperä, YTM  
opintopäällikkö  
Lapin yliopisto

Kati Vuontisjärvi, FM  
tietoasiantuntija  
Lapin yliopisto



LAPIN YLIOPISTO  
UNIVERSITY OF LAPLAND

LAPIN AMK<sup>7</sup>  
Lapland University of Applied Sciences



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



Euroopan unioni  
Euroopan sosiaalirahasto